TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 34-35 (1385-1386) 1976 RUGPJŪTIS - AUGUST 26 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275 - 4672

Trikampis pavojuje

Š. Amerika turi vadinamą Bermudos trikampį, apipintą baisiomis legendomis, pilną pavojų laivams. Jis susilaukia net rašytojų ir knygų leidėjų dėmesio. Lietuviai turi kitą trikampį anapus Atlanto, būtent Suvalkų trikampį, kuris nėra užburta vieta ir netraukia sensacijų ieškotojų dėmesio. Tai etnografiniai lietuvių plotai, kurie dabar yra valdomi Lenkijos ir kuriuose gyvena keliolika tūkstančių lietuvių. Jeigu okupuotos Lietuvos tautiečiai turi grumtis su rusinimo, tai Suvalkų trikampio — su lenkinimo pavojais. Naujausiomis žiniomis, gautomis iš autentiškų šaltinių, geografinė lietuviškumo riba tame trikampyje per pokarinį laikotarpį yra susiaurėjusi. Lenkinimo įtaka, nežiūrint visų lietuvių pastangų, skinasi kelią vis į tolimesnes lietuvių gyvenvietes per šventoves, mokyklas, spaudą, radiją, administracinį tinklą, mišrias vedybas. Tokiam, palyginti, mažam vienetui, kaip Suvalkų trikampis, yra sunku atsilaikyti prieš Lenkiją, kurioje gyvena per 30 milijonų lenkų. Iš senos patirties žinome, kad nacionalinis lenkų agresyvumas yra didelis — didesnis netgi už jų katalikiškumą. Net ir sovietinėje santvarkoje jis nėra pasikeitęs. Sovietinis internacionalizmas nepajėgė jo ne tik nugalėti, bet nė sušvelninti. Tai faktas, kuris kelia susirūpinimą visiems lenkų kaimynams, bet ypač lietuviams, kurie savo kiekybe negali remtis.

* * *

Kuogi reiškiasi nacionalinis lenkų agresyvumas? Argi lietuviai Suvalkų trikampyje yra persekiojami? Oficialių sluogsnių duomenimis remiantis, reikėtų sakyti, kad persekiojimo ten nėra. Punske esą veikia lietuvių gimnazija, jai statomi nauji rūmai 120 mokinių valstybės lėšomis, veikia keletas lietuviškų pradžios mokyklų, dirba saviveiklos rateliai visuomeninės organizacijos rėmuose, kontroliuojamuose lenkų valdžios. Tai faktai, kuriuos patvirtina visi ten atsilankę lietuviai. Jie rodo, kad tam tikrose ribose Suvalkų trikampio lietuviai gali veikti, bet tos ribos yra tokios siauros, kad lietuviškoji veikla negali normaliai reikštis. Vienas ryškiausių faktų, kalbančių apie tą siaurumą, yra neleidimas lietuviškos spaudos. Ne tik Suvalkų trikampio, bet ir Lenkijos lietuviai neturi reguliarios savo spaudos. "Aušra" pasirodo bene keturis kartus į metus, ir tai nereguliariai. "Vingis" bandė būti dažnesniu, bet greitai visai išnyko. Lietuviška spauda iš laisvojo pasaulio visai neįleidžiama. Kontaktai su okupuota Lietuva varžomi. Patekti lietuviam studentam į Vilniaus universitetą labai sunku, nes varžo lenkų administracija. Tai tik nora [illegible] faktų, rodančių, kad po oficialia laisvės kauke slepiasi tradicinis lenkų agresyvumas. Ir tai tuo metu, kai okupuotoje Lietuvoje, nors ir raudonos spalvos, gyvuoja gausi lenkų spauda, veikia mokyklos, mokytojų seminarija, įvairios institucijos bei organizacijos. Kodėlgi toks vienpusiškumas? Ar tai sovietinio teisingumo ženklas?

* * *

Nemažiau agresyviai reiškiasi nacionalinis lenkų agresyvumas per šventoves. Tai sena istorija, kuri nėra pasibaigusi ir dabar Suvalkų trikampyje. Ne tik mišriose, bet ir grynai lietuviškose parapijose dirba lenkai kunigai, o lietuviai nukelti Lenkijos gilumon. Lietuviškos Punsko parapijos klebonas pakenčiamai moka lietuviškai, bet vikaras — ne. Seinuose klebonauja kun. Ragowski, labai antilietuviškos dvasios žmogus. Parapijos šventovėje-bazilikoje, prie kurios statybos nemažiau prisidėjo ir lietuviai, lietuviškos pamaldos uždraustos. Lietuviams pamaldos laikomos mažame buvusiame protestantų dievnamyje. Lietuviai jaučiasi ištremti iš savosios šventovės, su kuria yra suaugę senos praeities ryšiais. Tai aiški skriauda lietuviams, to paties tikėjimo broliams. Jei būtų pakankamai geros valios iš lenkų pusės, užtektų vietos visiems toje pačioje Seinų šventovėje, būtų atkelti lietuviai kunigai į lietuvių parapijas. Tai priklauso nuo lenkų dvasininkų — vyskupų ir kunigų. Deja, kaip ir praeityje, juose stipresnė yra lenkybė už krikščionybę. Ganytojams pirmoje eilėje turėtų rūpėti ne nacionalinis, o krikščioniškasis pradas. Krikščionybei visos tautos yra lygiai brangios. Dėlto minėti reiškiniai Suvalkų trikampyje yra antikrikščioniški. Ten, kur ganytojams rūpi dvasinė tikinčiųjų gerovė, šventovės nėra paverčiamos nacionalinių ambicijų ar kovų arenomis. Ten visos tautybės yra lygiavertės, o tos, kurios yra skriaudžiamos, iš ganytojų susilaukia didesnės pagalbos. Taip turėtų būti ir Suvalkų trikampyje.

Lietuvos kankinių kryžius Midlande, Ontario, kur lankosi daug turistų ir maldininkų. Kasmet lietuviai ten rengia maldininkų kelionę. Šiemet ji įvyks rugsėjo 19, sekmadienį. Nuotr. O. Burzdžiaus

KANADOS ĮVYKIAI

Sumažins imigraciją

Kanados Mokslo Taryba, 1964 m. įsteigta valdinė įstaiga, paskelbė studiją imigracijos reikalais, siūlančią sumažinti ateivių skaičių. Pasak studijos, Kanados žemės ūkio pajėgumas nėra neribotas ir negali remti atvirų durų imigracijos politikos, jeigu nenorima prarasti dabartinio gyvenimo augšto lygio 2000-taisiais metais. Ligšiolinį kasmetinį 150.000 ateivių skaičių studija siūlo sumažinti iki 100.000. Praktiškai tai reikštų gyventojų padidėjimą tik 50.000, nes apie 50.000 kasmet emigruoja iš Kanados, daugiausia į JAV. Studija taipgi pataria sustabdyti Ontario ir Kvebeko didžiųjų miestų plėtimąsi į aplinkinius žemės ūkius, įvesti energijos taupymą, vengti užsienio kapitalo investacijų. 2000-taisiais metais bus gerokai pabrangę maisto gaminiai. Juos eksportuoti pajėgs tiktai trys kraštai — Kanada, JAV ir Australija. Dėl šios priežasties ir siūloma vengti miestų augimo ūkių sąskaiton, nes tada reikės turėti pakankamai derlingos žemės palankiose klimato sąlygose. Kanados Mokslo Taryba turi tik patariamąjį balsą federacinei vyriausybei, tačiau pastaroji yra pažadėjusi naują imigracijos įstatymą šį rudenį.

Sovietų šuolininkas į vandenį Sergiejus Nemcanovas, 17 metų jaunuolis, pasiprašęs politinės globos olimpiados metu, grįžo Sovietų Sąjungon. Dvylika dienų jis praleido vienoje Muskokos vasarvietėje, priklausančioje torontiečiui J. Flemingui. Otavos imigracijos centran S. Nemcanovas buvo atvežtas jo paties pageidavimu. Ten jis pareiškė norą grįžti pas sergančią 79 metų amžiaus senelę, kuri buvo parašiusi laišką premjerui P. E. Trudeau, prašydama surasti dingusį nepilnametį jaunuolį. Netenka abejoti, kad tas laiškas buvo parašytas KGB iniciatyva, nes juk eilinė sovietų moteris tokio žingsnio nebūtų įstengusi padaryti. S. Nemcanovas paprašė imigracijos pareigūnus vienos dienos šiam sprendimui apgalvoti, bet sekančią dieną vėl pakartojo savo nutarimą grįžti Sovietų Sąjungon. Tada jis buvo perduotas Sovietų Sąjungos ambasados pareigūnams. Vice-

(Nukelta į 8-tą psl.)

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Lietuva vokiečių spaudoje

"Vyskupas Labukas pas kardinolą Bengschą" — tokia antrašte išspausdino įdomų reportažą Berlyno kat. vyskupijos savaitraštis "Petrusblatt" (1976. VII. 25). Straipsnio autorius pasirašęs inicialais — G. L. Tai įdomus dokumentas, kurį čia pateikiame ištisai vertime.

* * *

Dar nepraėjo nė metai, kai lietuvio vyskupo Juozo Matulaičio-Labuko kvietimu Lietuvoje lankėsi Berlyno vyskupas kard. Alfredas Bengsch. Jis pernai rugpjūčio mėnesį turėjo progą susipažinti su jį pakvietusio vyskupo darbo sąlygomis ir pamatyti, kaip gyvena Lietuvos K. Bendrija. Ne tik iš dėkingumo, bet, norėdamas parodyti visos pasaulinės Katalikų Bendrijos vyskupų solidarumą, Berlyno kardinolas pakvietė vysk. Labuką jį aplankyti.

Ir taip šiemet birželio 15, pora dienų prieš Dievo Kūno šventę, vysk. Labukas atvyko į Berlyną revizituoti kardinolo. Su juo drauge atvyko Kauno kun. seminarijos rektorius kun. V. Butkus ir dvasios tėvas kun. Michelevičius. Berlyno-Schoenfeldo aerodrome "Aerofloto" lėktuvu iš Maskvos atvykusius svečius sutiko generalinis Berlyno vikaras prel. Schmitz, prel. Diessemond ir kiti artimiausieji kardinolo bendradarbiai, nes pats kardinolas tuo metu buvo Goerlitze, kur vyko Berlyno ordinarų konferencija. Pirmas nuoširdus kardinolo susitikimas su svečiais iš Lietuvos įvyko Bernhardo Lichtenbergo rūmuose, kuriuose reziduoja Berlyno vyskupas ir kur buvo apgyvendinti svečiai.

Vizito viršūnę neabejotinai sudarė vysk. Labuko dalyvavimas Dievo Kūno šventėje Berlyne, tradicinėse vakaro pamaldose Šv. Jadvygos katedroje ir po to įvykusioje didelėje procesijoje gatvėje prieš katedrą. Lietuvis vyskupas susirinkusius palaimino Švenčiausiuoju, vartodamas lotynų kalbą.

Kard. Bengsch savo svečią iš Lietuvos šio vizito metu supažindino su savo vyskupijos sielovadinėmis ir karitatyvinėmis įstaigomis. Taip vyskupas Labukas aplankė Brandenburge Švč. Trejybės parapiją ir vietos katalikų Švč. Marijos ligoninę. Šv. Gertrūdos benediktinių vienuolyne Aleksanderdorfe po Mišių, kurias svečias drauge su kardinolu celebravo, įvyko nuoširdus susikimas su vienuolėmis. "Melskimės vieni už kitus" — pasakė vyskupas Labukas. Kad seserys laikysis pažado, gali būti tikras! Christiano Schreiberio namai Alt - Buchhorste ir Šv. Norberto namai Michendorfe buvo tolesnės sustojimo vietos kardinolo ir jo svečio kelionėje po vyskupiją.

Visi Berlyno ordinarų konferencijos vyskupai, kurių vasaros pradžios posėdžiai pasibaigė kaip tik vyskupo Labuko atvykimo dieną, džiaugėsi šiuo apsilankymu ir, žinoma, visi norėjo savo konfratrą vyskupą iš Lietuvos bent trumpai taip priimti, kaip Panevėžio vyskupas Krikščiūnas Lietuvoje priėmė kardinolą. Deja, vyskupui Labukui neužteko laiko visus vyskupus aplankyti. Ir taip nuostabu, kokį patvarumą parodė 82-jų metų senelis. Drauge su savo lietuviais palydovais ir generaliniu Berlyno vikaru vysk. Labukas aplankė Schwerino vyskupą Theissingą ir buvo ten, kaip visur, labai nuoširdžiai priimtas.

Vyskupas pagalbininkas Kleineidam palydėjo svečius į Dresdeną ir Erfurtą. Su vysk. Schaffranu Kauno vyskupas aplankė Dresdeno karališkųjų rūmų šventovę, Meisseno vyskupijos katedrą, kurioje 1975 m. gale įvyko R. Vokietijos katalikų sinodas. Jis stebėjosi atstatyta šventove, kuri buvo sunaikinta per baisųjį bombardavimą 45-jų metų vasario mėnesį ir kurioje dabar to įvykio prisiminimui ir įspėjimui įrengta Dievo Motinos koplyčia.

Svečias buvo nuoširdžiai priimtas ir Erfurto vyskupo Aufderbecko, vietos kunigų seminarijoje ir filosofijos-teologijos institute. Erfurto katedroje vysk. Labukas su vyskupais Aufderbecku ir Kleineidamu, su seminarijos kunigais ir teologijos studentais koncelebravo šv. Eucharistijos auką.

Didelis džiaugsmas buvo ir Berlyno vyskupijos kunigams, susirinkusiems į savo susikaupimo dieną — Dies sanctificationis turėti savo tarpe lietuvį vyskupą ir jį lydinčius kunigus. Kardinolas Bengsch būtinai norėjo pats išlydėti savo mielą svečią iš Berlyno-Schoenefeldo aerodromo, kuriame įvyko atsisveikinimas, dalyvaujant Berlyno vyskupui pagalbininkui, Berlyno ordinarų konferencijos sekretoriui ir kitiems kardinolo bendradarbiams.

Amžiumi seno, bet dvasia visai jauno Kauno vyskupo Labuko apsilankymas buvo džiaugsmas ir dovana jį priėmusiems nemažiau, kaip svečiui, ir tuo pačiu Lietuvos Katalikų Bendrijai, kaip Berlyno vyskupijai ir visai Rytų Vokietijos Katalikų Bažnyčiai.

Tokiais žodžiais baigia savo reportažą "Petrusblatt". Prie straipsnio pridėtos septynios didelės nuotraukos. Vienoje jų matyti Berlyno kardinolas, atsisveikinimo mostu apkabinęs vyskupą Labuką. Trijose nuotraukose vaizduojami Kauno vyskupo susitikimai su Rytų Vokietijos vienuolėmis: seselių domininkonių vedamuose invalidų vaikų namuose Michendorfe, seselių benediktinių vienuolyne Aleksanderdorfe ir Alt-Buchhorste.

* * *

Vienas vadovaujančių V. Vokietijos dienraščių "Die Welt"

(Nukelta į 2-rą psl.)

Pasaulio įvykiai

JAV RESPUBLIKININKŲ PARTIJA KANDIDATU Į PREZIDENTUS išsirinko dabartinį prez. G. Fordą, nepaisydama tikrai didelio R. Reagano populiarumo. Jam, atrodo, pakenkė senatoriaus R. Schweikerio paskelbimas kandidatu į viceprezidentus, neatnešęs neįsipareigojusių delegatų balsų. R. Schweikeris pasisiūlė atšaukti savo kandidatūrą, bet R. Reaganas nesutiko, remdamasis principo argumentu. R. Reagano rėmėjai tada bandė pakeisti taisykles ir priversti prez. G. Fordą, kad jis taip pat paskelbtų savo kandidatą į viceprezidentus dar prieš balsavimą. Šį procedūrinį susikirtimą R. Reaganas pralaimėjo 1.180:1.068 balsų santykiu. Kadangi kandidatui į prezidentus išrinkti tereikia 1.130 balsų, visiems buvo aišku, kad prez. G. Fordas turi pakankamą rėmėjų skaičių ir užsitikrins kandidatūrą pirmuoju balsavimu. Taip ir įvyko, palyginti, su nedidele 57 atstovų persvara. Nežymų laimėjimą G. Fordui užtikrino prezidento pareigos. Tačiau tas nežymus laimėjimas taip pat liudija didelį partijos skilimą, kurį nebus lengva pašalinti iki prezidento rinkimų lapkričio 2 d. Vienybei atstatyti specialų žodį tarė R. Reaganas, bet šią kalbą jo buvusieji rėmėjai sutiko su ašaromis akyse, kurios taip pat liudija gilias skilimo šaknis.

NETIKĖTAS KANDIDATAS

Kandidatu į viceprezidentus prez. G. Fordas pasirinko senatorių iš Kansas valstijos Bob Dole, konservatyvių pažiūrų politiką, pasižymėjusį buvusio prez. R. Niksono rėmėją Vietnamo kare. R. Dole taipgi yra karo veteranas, sunkiai sužeistas kautynėse Italijoje. Ligoninėje jam teko praleisti trejus metus, kol gydytojai pašalino kojų paralyžių, bet jo dešinė ranka ir šiandien tebėra paralyžuota. R. Dole yra geras kalbėtojas, mėgstantis puolimus. Atrodo, jam bus patikėtas demokratų kandidato į prezidentus J. Carterio atakavimas, kai tuo tarpu pats prez. G. Fordas laikysis nuosaikaus valstybininko linijos. Šią kryptimi jis jau žengė pirmą žingsnį baigmine suvažiavimo kalba, gerai paruošta ir, fordišku mastu seikėjant, neblogai pasakyta. Pagrindinis dėmesys teko demokratų dominuojamam JAV kongresui, kurio veiksmai nesiderina su J. Carterio pažadais.

KOPIMAS Į KALNĄ

Prez. G. Fordo laukia nelengvas kopimas į kalną. Šiuo metu jį remia tik trečdalis amerikiečių, o už demokratų kandidatą J. Carterį pasisako du trečdaliai. Silpniausios prez. G. Fordo pozicijos yra pietinėse valstijose net ir respublikininkų eilėse, nes jie kandidatu į prezidentus norėjo R. Reagano. Laimėti prezidento rinkimus be pergalės pietinėse valstijose beveik neįmanoma. Vienintele tokia išimtimi lig šiol tebuvo prez. Calvin Coolidge. Galimas dalykas prez. G. Fordui padės B. Dole pasirinkimas viceprezidentu, nes jis yra populiarus pietinių valstijų respublikininkų eilėse. Prez. G. Fordas taipgi pasiūlė viešas diskusijas demokratui J. Carteriui, kuris tuojau pat pareiškė savo sutikimą. Taigi, rinkiminis vajus greičiausiai bus panašus į J. F. Kenedžio ir R. Niksono kovą televizijos ekranuose. J. Carteris lig šiol daugiausia operavo bendrybėmis, ypač užsienio politikoje. Tačiau jo pagrindiniu patarėju yra pasižymėjęs sovietologas Zbigniewas Brezinskis, Kolumbijos universiteto profesorius. Užsienio politikai suformuoti jis taipgi pasikvietė keletą kitų jaunų vyrų.

KONFERENCIJA CEILONE

Penktoji neįsipareigojusių valstybių konferencija įvyko Ceilone, kuris dabar vadinasi Sri Lanka. Oficialiai 85 konferencijoje dalyvavusios valstybės save laiko nepriklausančiomis jokiai karinei grupuotei, bet jų tarpe buvo aklai Sovietų Sąjungą remianti Kuba, Š. Korėja, sovietų dėka karą laimėjęs Vietnamas, Varšuvos Sąjungai priklausanti Rumunija. Todėl nenuostabu, kad daugiausia puolimų susilaukė JAV ir Izraelis, nes konferencijoje dalyvavo ir arabų kraštai, išskyrus Iraną. Visus betgi nustebino Vietnamo premjeras P. V. Dongas, pasiūlęs diplomatinių santykių užmezgimą su JAV, jeigu amerikiečiai sutiktų prisidėti prie karo žaizdų pašalinimo. Jis taipgi pabrėžė, kad Vietnamas žada laikytis nepriklausomos politikos su Rytais ir Vakarais. Zambijos prez. K. Kaunda, lig šiol pasižymėjęs politiniu nuosaikumu, pareikalavo ginklų Rodezijos ir Pietų Afrikos negrams išlaisvinti. Konferencija užbaigta raginimu nutraukti naftos tiekimą Izraeliui ir Prancūzijai, nes šie du kraštai eksportuoja ginklus į baltųjų rasistų mažumos valdomą Pietų Afrikos respubliką.

ĮTAMPA KORĖJOJE

Neutraliame Korėjos karo paliaubų miestelyje Panmunjome Š. Korėjos kariai kirvių smūmiaigs nužudė amerikiečius kpt. A. Bonifasą, ltn. M. Barettą, sužeidė keturis amerikiečius ir penkis P. Vietnamo karius. JAV ir P. Vietnamo kariai tuo metu genėjo medžius prie neutralaus miestelio pastatų. Susikirtime žuvo ir trys Š. Korėjos kariai. Matyt, ši ataka turi ryšį su Š. Korėjos premjero P. Sung-Čulo kalba neįsipareigojusių kraštų konferencijoje Ceilone, kur jis pareikalavo 42.000 amerikiečių karių atitraukimo iš P. Korėjos. Prez. G. Fordas į incidentą reagavo naikintuvų ir bombonešių pasiuntimu P. Korėjon. Į jos vandenis buvo nusiųstas ir lėktuvnešis "Midway" su penkiais karo laivais.

PASITRAUKIA KARDINOLAS?

Lenkijos katalikų vadas kardinolas S. Wyszynskis, jau turintis 75 metus amžiaus, pasiuntė popiežiui Pauliui VI atsistatydinimo raštą. Spėjama, kad tai tėra įprastas formalumas, sulaukus tokio amžiaus. Kardinolo rėmėjai nori, kad jis ir toliau būtų paliktas Lenkijos katalikų vadu. Sprendimą šiuo klausimu turės padaryti pats popiežius. Kardinolas S. Wyszynskis yra nusistatęs prieš Vatikano pastangas, siekiančias santykių gerinimo su komunistine Lenkijos vyriausybe.

"PEPSI-COLA" UŽ VODKĄ

Amerikiečių "Pepsi - colos" bendrovė, gaminanti šį populiarų bealkoholinį gėrimą, pasirašė sutartį su Sovietų Sąjunga, kurios dėka bus įrengtos trys "pepsi" gamyklos — Maskvoje, Leningrade ir Estijos sostinėje Taline. Viena "pepsi' gamykla jau veikia Novorosijske. Amerikiečių bendrovė parūpins gamyklų įrenginius ir koncentruotą "pepsi" skystį, o Sovietų Sąjunga jai atsilygins didesniu rusiškos vodkos eksportu į JAV, kur jos importas yra atiduotas "Pepsi - colos" bendrovei.

GRĮŽO IŠ MĖNULIO

Sovietų automatinis erdvėlaivis "Luna 24", nusileidęs Krizių jūroje, grįžo žemėn su mėnulio akmenimis. Toje pačioje vietovėje 1974 m. nusileido "Luna 23", bet buvo apgadinta nusileidimo metu ir neatliko savo uždavinio.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis
2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $10.00, pusmetinė—$6.00. Rėmėjo prenumerata $15.
Skelbimai ruošiamam numeriui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: $10.00 per year, $6.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Lietuva vokiečių spaudoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

liepos 5 d. išspausdino savo bendradarbio **dr. C. G. Stroehmo** vedamąjį "Pamirštosios respublikos arba kaip patogu sielotis priespauda dešimties tūkstančių mylių nuotolyje". Vokiečių publicistas prikišo politikams, kad jie neturi drąsos priminti sovietams Baltijos valstybių klausimo. "Negi estai, latviai ir lietuviai būtų mažiau žmogaus teisių verti, negu bantų ar ovambų gentys?" — klausė dr. C. G. Stroehm.

Straipsnis sulaukė gražaus atgarsio. Liepos 20 "Die Welt" paskelbė laiškų skyriuje keleto skaitytojų pasisakymus: "Kodėl neliečiamas Baltijos valstybių klausimas?"

Dr. J. Norkaitis laiške iš Stuttgarto, dėkodamas už ilgamečio tabu sulaužymą, kelia klausimą, kaip ir kodėl toks tabu susidarė V. Vokietijos viešojoje nuomonėje. Žinių juk netrūko, — pastebi laiško autorius, — o jeigu trūko, tai kaip toks trūkumas galėjo susidaryti? Romos ir Sao Paulo laikraščiai, pavyzdžiui, daug rašė apie Romo Kalantos susideginimą ir jį sekusius Kauno neramumus, o vokiečių spauda labai mažai.

Ta pačia proga dr. J. Norkaitis atitaiso kaikuriuos netikslumus, pastebėtus dr. C. G. Stroehmo straipsnyje. Jis nurodo kad per 1941 m. trėmimus iš Lietuvos buvo išvežta ne 18.000 žmonių, bet 34.260. Pirmoji atrankinio pobūdžio suėmimų banga Lietuvą nusiaubė dar 1940 liepos 11-12 naktį. Netiesa, kaip teigia dr. Stroehmas, kad Lietuvos vyriausybės delegacija nebesugrįžo iš Maskvos, tačiau netrukus — 1940 liepos viduryje — delegacijos vadovas min. pirm. A. Merkys ir užs. r. min. J. Urbšys su šeimomis buvo ištremti į Sov. S-gą.

Dr. J. Norkaitis pažymi, jog jų ištrėmimu **formaliai dar nepriklausomos valstybės** piliečiai buvo perduoti svetimai valstybei, nes tik vėliau — 1940 liepos 21 — vad. liaudies seimas "nutarė" prašyti Lietuvą įjungti į Sov. Sąjungą. Tai augščiausioji taryba Maskvoje ir padarė rugpjūčio 3 d. Kaip žinoma, Merkio ir Urbšio ištrėmimo įsakymą savo ranka parašė tuometinis "liaudies vyriausybės" vidaus r. min. M. Gedvilas ir "resp. prezidentas" J. Paleckis.

Kito laiško autorius **Klemens von Henke** yra kilęs iš senos Lietuvos vokiečių šeimos. Jis sveikina "Die Welt" dienraštį už tai, jog išdrįso priminti Baltijos valstybėms padarytą skriaudą, ir išreiškia pritarimą straipsnio autoriaus pažiūrai, kad joks V. Vokietijos politikas neturi drąsos galingos Sov. Sąjungos atstovų akivaizdoje paliesti Baltijos tautų temos.

"Daug lengviau pasisakyti už bantų ir ovambų savarankiškumą, negu už mums visais atžvilgiais artimesnes baltiečių tautas" — rašo v. Henke ir sako: "Savo tautiečių vardu norėčiau paklausti p. užsienio reikalų ministerį Genscherį, kodėl Europos saugumo ir bendradarbiavimo pasitarime Helsinkyje nebuvo kalbama apie Baltijos valstybes?"

Toliau v. Henke rašo: "Suinteresuotam ir iš dalies paliestam vokiečiui susidaro fatališkas įspūdis, tarsi vokiečių užsienio politika stokotų atvirumo bei drąsos. Daug paprastesnis dalykas, pakėlus smilių, duoti patarimus P. Afrikos sąjungai dėl juodųjų gyventojų teisių sulyginimo ir apsisprendimo, negu iškelti tokius pačius reikalavimus sovietams Baltijos valstybių atžvilgiu. Kas dvigubu saiku seikėja, netenka pasitikėjimo" — baigia savo laišką Lietuvos vokiečių atžala K. von Henke.

Hamburgietis **Hans Fruechtnicht** minėtąjį "Die Welt" straipsnį taip vertina: "Iš tikrųjų buvo pats laikas priminti sovietų įvykdytą brutalią Baltijos valstybių aneksiją ir liūdną jų tautų likimą. Kaip tik mes, vokiečiai, — tęsia laiško autorius, — turime visokių akstinų šitą žmogaus teisių nepaisymą vertinti pagal Helsinkio aktą ir vad. atoslūgio politiką, kuriai, dabartinės V. Vokietijos vyriausybės nuomone, nesą kitokio pakaitalo. Toks pakaitalas, anot H. Fruechtnichto, būtų laikytis sovietų nužudyto estų generolo Broedes jaudinančio perspėjimo europiečiams nebūti lengvatikiais Sov. S-gos atžvilgiu.

Trijų išprievartautų valstybių prisiminimas turėtų paskatinti ir vokiečių politikus drauge su Amerika ir kitomis laisvomis valstybėmis ir ateityje nepripažinti Baltijos valstybių aneksijos — baigia savo laišką redakcijai hamburgietis "Die Welt" skaitytojas H. Fruechtnicht.

"Die Welt" yra V. Vokietijoje ir užsienyje plačiai skaitomas nepriklausomos krypties dienraštis.

A. Lembergas

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Penktosios tautinių šokių šventės rengėjų komitetas gavo oficialų pripažinimą ir nario pažymėjimą iš centrinio JAV dvišimtmečio komiteto. Iš kairės: V. Venskutė, komiteto pirm. Br. Juodelis, R. Zubrickaitė, R. Stankutė Čikagoje, kur įvyks ir pati šventė š.m. rugsėjo 5 d. Nuotr. V. Noreikos

Dukart per Wellando kanalą

Kelionės įspūdžiai buriuojant į Klevelandą

B. STUNDŽIA

Apie Erie ežerą girdėjau daug pasakojimų, o dar daugiau teko skaityti. Ten rudens audros yra sudaužusios ir nuleidusios į dugną nevieną didelį laivą. Net ir vasaros metu per ežerą praūžia uragano pobūdžio vėjai. Laimė, kad tokios audros vasaros metu trunka tik apie pusvalandį.

Pavojingas ežeras

Neseniai skaičiau aprašymą "Yachting" žurnale, kur vienas buriuotojas pasakojo savo pergyvenimus plaukiant iš Port Stanley, Kanados pusėje, į jachtų uostą Mentor netoli Klevelando. Jų nedidelę jachtą užklupo trumpalaikė audra. Vėjo greitis krante buvo 118 mylių į valandą. Tai patvirtino ir laivai, kurie tuo metu buvo ežere — jų vėjo greitmačiai rodė 120 mazgų. Tai labai stiprus uraganinis vėjas, kurio metu neatskirsi, kur dangus ir kur vanduo.

Ta maža jachta atlaikė audrą, nors keliolika motorlaivių buvo išmesti į krantą ar nuėjo į dugną. Per tą audrą žuvo keliolika mėgėjų jūreivių. Skaitydamas tą rašinį, buvau patenkintas, nes tuo metu ir aš turėjau tos pačios rūšies jachtą.

Vėjas ir bangos tai dar neviskas. Perkūnija yra dar baisesnis gamtos reiškinys. Nežinai kada milijonai voltų gali pereiti per jachtą. Nedaug tokių atsitikimų pasitaiko, bet pasekmės būna bauginančios. Daug jachtų turi žaibolaidžius, bet jie, matyt, tinka tik "vaikiškiems" žaibams.

Ilga ruoša

Kelionei į Klevelandą turbūt pradėjau ruoštis prieš dvidešimt metų. Mat, dėl visokių kliūčių kelionę teko atidėlioti. Reikėjo dažnai keisti jachtas, ir tik "Nemira III" atrodė tinkama ilgesnei kelionei. Be to, reikėjo įgulą auginti. Tą vasarą mano sūnus Audrius ryžosi išbandyti savo jėgas tolimesniuose vandenyse.

Rugpjūčio viduryje pakėlėme Toronto įlankoje bures ir atsidūrėme Wellando kanalo prieangyje. Saugumo sumetimais per kanalą leidžiama plaukti laivams nelengvesniems kaip viena tona ir netrumpesniems kaip 20 pėdų.

Neteko nė su vienu jachtos kapitonu išsišnekėti apie Wellando kanalą, todėl reikėjo remtis savo patyrimu.

Kanalas turi 8 šliuzus, kurie pakelia ar nuleidžia laivus iki Niagaros krioklio lygio, maždaug 110 metrų. Vienas šliuzas yra apie 250 m ilgio, 15 m augščio. Laivo plotis turi būti nedidesnis kaip 25 metrai.

Kad laivai nenutrintų savo šonų į cemento sienas, jachtos ir motorlaiviai dažnai apsirūpina šieno maišais. Šliuzai pripildomi vandens per 9 minutes. Tad galima įsivaizduoti, koks būna vandens kunkuliavimas ir kokias sroves reikia mažiems laivams nugalėti.

Kanalas garsus laivų eismu. Daugiau tonų praplaukia Wellando kanalą, negu kad per Panamos ar Suezo. Todėl reikia skaitytis su eile uždelsimų ir vėlavimų. Tai ypač liečia mažus laivus. Gal todėl jie už vieno šliuzo perėjimą moka $3, pirmenybę turintieji prekiniai laivai — $100, o už kanalo perėjimą viena kryptimi — $800. Už $100 skaitlinę nesiimu atsakomybės — taip man pasakojo vienas jachtos vairuotojas.

Per kanalą

Paplaukę kanalu, sakyčiau, kokį pusmylį atsidūrėme prie pirmojo šliuzo. Paskambinęs telefonu į šliuzo vadovietę, pranešiau apie jachtos ilgį, tonažą ir greitį: jachta "Nemira III" ir t. t. "Gražus vardas", — atsiliepė balsas angliškai, — "mano duktė irgi vadinasi Nemira". Tuo pasikalbėjimas pasibaigė, matyt, jo laukė kitas telefoninis pasikalbėjimas.

Prie įėjimo į šliuzą stovėjo dar dvi jachtos, kurių įgulos jau buvo pasiruošusios kilti augštyn. Persimetęs pora ž o d ž i ų su Audriumi, ir aš nutariau prie jų prisidėti. Atsidarė didžiuliai vartai, ir įplaukėm į cementinę patalpą, aišku, be lubų. Vartams užsidarius, visos trys jachtos susirišo. Pati didžioji buvo prie sienos ir laikėsi už virvių, kurios buvo išmestos nuo viršaus.

Sudundėjo iš kažkur išeinąs oras, sukunkuliavo vanduo, ir mes pradėjome kilti augštyn. Reikėjo tvirtai laikytis, nes kylančio vandens srovės tampė kelių tonų jachtas kaip vaikas žaislą vonioje. Ypač nelengva buvo šoninei jachtai. Gerai, kad jie turėjo 4 asmenų įgulą. Ir taip kartojosi per septynis šliuzus, iš kurių ketvirtame ar penktame reikėjo gerai pasitempti, kad jachtos nenukentėtų.

Be šliuzų, dar reikėjo praplaukti eilę tiltų. Kadangi mūsų jachta gana sunki, o variklis nestiprus, tai mes plaukėme paskutinieji, vis atsilikdami.

Turėjome baimės, kai vienas tiltas pradėjo leistis žemyn mums dar nepraplaukus. Galiu pasakyti, kad išmušė šaltas prakaitas. Tilto prižiūrėtojas aišku žinojo, kad ne dvi, o trys jachtos turi praplaukti, bet, matyt, naktį užsižiopsojo. Iš viso naktį sunku buvo dirbti, be to, rūkas prisidėjo. Buvo nelengva nustatyti atstumą, ypač prie stačių cementinių krantinių. Prieš kiekvieną tiltą ar šliuzą vis reikėdavo pusvalandį ar mažiau palaukti. Kartais tekdavo stovint prie krantinės praleisti laivą. Tie laivai, nors ir lėtai plaukdami, vilkdavo tiek vandens, jog atrodė ir mūsų jachtą su savimi nusineš.

Praplaukus septynis šliuzus, atrodė, kad praplaukėm septynis pragarus. Iki paskutinio šliuzo teko plaukti su varikliu, rodos, 15 mylių. Tirštas rūkas darė vairavimą nemalonų ir nelengvą. Ypač klaidino visokie atsišakojimai.

Jau auštant įplaukėm į paskutinį šliuzą. Ten nė prisirišti nereikėjo, nes vandenį kėlė tik kelis metrus. Dar praplaukę porą tiltų, atsidūrėme laisvėje.

Tarp buriuotojų yra paplitusi Murphy taisyklė: jeigu gali kas atsitikti, tai ir atsitiks blogiausiu laiku bei blogiausioje vietoje. Taip ir mums, esant viduryje kanalo, bene po vidurnakčio, trūko greitintuvo viela. Teko tamsoje apie variklį grabaliotis ir su ranka nustatyti dyzelio kuro teikimą. Iš ryto, vos išplaukę į laisvę, sustojome prisirišimo vietoje, skirtoje jachtoms ir motorlaiviams. Ten porą valandų nusnūdę, įplaukėm į "už kampo" esančią Port Colborne mariną. Ten pavyko aptvarkyti variklį.

Erie ežere

Mūsų kelias vedė į Dunkirk uostą. Vėjas buvo lengvas, bet po pietų įsismagino, ir turėjome uždėti audros priešburę — fokę. Ta diena buvo visų sunkiausia: nemigo naktis, sunkus darbas kanale ir dabar stiprus vėjas. Pasiekę uostą, miegojome kaip maišai.

Sekė visa eilė uostų, kuriuose teko sustoti: Erie, Ashtabula, Mentor ir Wildwood jachtų uostas Klevelande. Turėjome, palyginti, gražų orą ir palankų vėją. Per savaitę tik vieną kartą lijo. Tik iš Dunkirk į Erie teko dyzelio variklį panaudoti ir su juo plaukti apie 50 mylių. Beveik apkurtome nuo variklio triukšmo.

Vieną dieną ir vieną vakarą paviešėję Klevelande, rugpjūčio 23 d. vėl pakėlėme bures kelionei į namus.

Kad mūsų buvimas Klevelande buvo malonus, turime dėkoti Petukauskų šeimai, D. Kižiui ir P. Gaižučiui. Tarp kitų, jachtą aplankė "Dirvos" redaktorius V. Gedgaudas, veteranas buriuotojas, su kuriuo teko kartu mokytis Klaipėdos buriavimo mokykloje.

Atgal į Ontario ežerą

Audriui vienai dienai pasilikus Klevelande, jo vietoje buriavo A. Andrašiūnas ir E. Kižys. Svečiams Mentor uoste išlipus, patraukėm toliau. Grįžimui atgal oras pablogėjo. Palikus Klevelandą, ten taip pylė lietus, kad per gatves nebuvo galima pereiti. Iš Ashtabulos pasiekus Erie ir jau prisirišus prie krantinės, prapliupo lietus, ėmė žaibuoti ir perkūnas trankytis, kad net daugeliui pastogėje neramu buvo sėdėti. Ir rytojaus dienai pranašavo blogą orą ir perspėjo neplaukti į atvirus vandenis.

Gal būtume dar vieną dieną ten praleidę, bet vieno fabriko smarvė mus išvarė į kelionę. Apie pietus pradėjo lyti ir perkūnija dundėti. Čia pat pašonėje buvo menkai nuo vėjo ir bangų apsaugotas, bet romantiško vardo uostas Barcelona. Kelias minutes pasvyravę, žaibams skrodžiant juodus debesis ir lietui pilant kaip iš kibiro, apsisprendėme plaukti į uostą. Vėjo gūsiai siekė iki 35 mazgų. Inkaras įsmigo į uosto dugną, o mes sulindome į kajutę. Lijo dar kokias 3 valandas ir tik apie 20 val. nusiyriau su pripučiama valtimi į krantą.

Iš ryto nusiyrus į pakraštį, prisistatė vienas žmogus ir pasisiūlė padėti. Jis nuvežė mus į Westfield miestelį, parodė savo vaistinę ir aprūpino šaldytuvą ledu. Tokių gerų vyrų, buriuotojų, teko tik JAV sutikti.

Esant geram vėjui, iš Barcelonos plaukėm į Port Colborne ir rytojaus dieną, t.y. penktadienio rytą, planavome leistis per Wellado kanalą. Susipažinome su kitų jachtų įgulomis. Trys jachtos ir vienas didžiulis trimaranas (trijų liemenų laivas) iš įvairių didžiųjų ežerų uostų plaukė į Floridą pastoviai apsigyventi.

Vienas vietinis buriuotojas, kurio jachtą pastebėjome įplaukdami į kanalą, pasigyrė vedęs lietuvę. Jis pats esąs jugoslavas. Jis mus nuvežė į miestą apsipirkti. Gana malonus vyras, be to, atrodė kaip ir pusiau giminaitis.

Antrą kartą per kanalą

Rytojaus dieną, 9 v.r., jau beldėmės į šliuzo vartus. Už pusantros valandos pasigirdo per telefoną atsakymas. Už valandos, už dviejų, už pusvalandžio... Ir tik 15 val. atsidarė šliuzas. Buvo karšta, saulėta diena. Pirmąsias 15 mylių buvo nesunku plaukti. Mūsų vilstinę sudarė penkios jachtos, vienas vilkikas ir nedidelis olandų prekinis laivas "Gabriela" iš Aruba salos, esančios Venecuelos pašonėje.

Tik apie 18 val. pasiekėm VII šliuzą. Čia vėl prasidėjo laukimas. Pirmenybė didiesiems laivams! Plaukimas žemyn buvo lengvesnis. Nejautėm verdančio puodo kunkuliavimo ir stiprios srovės. Kol pasiekėm pirmą šliuzą, jau buvo 1 v. nakties. Visos jachtos pasiliko kanalo prieangyje, o mes patraukėm į Port Dalhousie jachtklubą, kur praleidome likusią nakties dalį.

Su geru vėju apie 16 v. pasiekėme Toronto salas. Tuo laiku įsismagino lietus. Vakarinė įplauka į Toronto įlanką buvo uždaryta, mat, vyko aviacijos šventė. Policijos valtys saugojo, kad niekas neprisiartintų prie parodos kranto. Teko prieš vėją stumtis prie rytinės įplaukos.

Lygiai po dviejų savaičių ir septynių valandų vėl pririšome jachtą savo stovėjimo vietoje.

Ežerai ir pusiaujas

Buriavimas dideliuose ežeruose primena plaukimą per pusiaują. Buriuojant prieš porą metų iš Tahiti į Havajus, apie savaitę teko būti pusiaujo zonoje. Nepastovūs vėjai, dienos bei naktys be vėjo, perkūnijos ir lietus buvo mūsų palydovai.

Senais laikais, kai dar visokie varikliai ir mašinos nebuvo išrastos, jūreiviai, kepinami karštos atogrąžų saulės, plūduriuodavo savaitėmis be vėjo. Čia, ežeruose, dažniausiai vėjas nutyla prieš vakarienę, todėl apie tą laiką visi skuba į artimiausią uostą. Vandenyne nei uostų, nei krautuvių, nei gėlo vandens nėra. O jeigu ilgai plūduriuojant be vėjo vanduo ar maistas išsibaigia?

Kiek atsimenu, Baltijos jūroje labai nedažnai pasitaikydavo, kad vėjo nebūdavo. O kai jūroje pakyla pasatų vėjas, tai per parą nuplaukiama 120-160 jūrmylių (ežeruose 30-70 mylių į dieną).

Mylimai Mamytei

BENEDIKTAI ZUBRICKIENEI

mirus, dukrai SIGITAI RUDIENEI ir šeimai bei artimiesiems reiškiame gilią užuojautą —

J. Bataitis *S. Poderienė*
J. Z. Labuckai *B. J. Stankai*

A†A

BENEDIKTAI ZUBRICKIENEI

mirus, jos dukrai DANUTEI FIDLERIENEI bei jos šeimai ir giminėms gilią užuojautą reiškia —

KLB Ottawos apylinkė

Mylimai Mamytei

A†A

JADVYGAI GLADUTIENEI

Lietuvoje mirus, mielą brolienę GRASILDĄ KAKNEVIČIENĘ ir visą šeimą skaudžiose atsiskyrimo valandose nuoširdžiai visus užjaučiame ir kartu dalinamės jų skausmu —

Kazys, Janina ir visa šeima

"Tėviškės Žiburių" administracijos talkininkei GRASILDAI KAKNEVIČIENEI, netekusiai savo mylimos motinos

a.a. Jadvygos Gladutienės

Lietuvoje, reiškia jai bei jos šeimai nuoširdžią užuojautą —

Kun. Pr. Gaida *S. Andrulienė*
Vyt. Kastytis *Vyt. Balčiūnas*
St. Prakapas *K. Rusinas*

A†A

PRANUI MAZILIAUSKUI

Lietuvoje mirus, broliui JONUI, jo šeimai — žmonai BRONEI ir dukrai INUTEI gilią užuojautą reiškia —

P. V. Gudaičiai
I. Slabšinskas

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos centro valdybos pirmininkui KAZIUI VEIKUČIUI,

jo sūnui GINTAUTUI

Vilniuje mirus, liūdesio valandose reiškiame gilią užuojautą ir sykiu dalinamės tuo skausmu —

VKLS-gos Kanados krašto valdyba

A†A

mylimai MAMYTEI

Lietuvoje mirus,

sūnui JONUI SADAUSKUI su šeima nuoširdžiausią užuojautą reiškia —

A. K. Žilvyčiai ir H. Rickienė

A†A

PETRUI VAUPŠUI

mirus, jo šeimai bei visiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą —

Aušros Vartų parapijos komiteto nariai

Montrealis, P.Q.

Mohawk
Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas į namus.

★ Elektros reikmenys
★ Televizijos aparatai
★ Skalbimo mašinos
★ Vaikų baldai
★ Įvairūs kilimai
★ Šaldytuvai
★ Valgomų kambarių apstatymas ir kt.
★ Siuvamos mašinos
★ Rašomos mašinėlės

KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE CO.
1004 Dundas St. West,
Toronto. Tel. 531-8422

MEDUS —
reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas.
Induose ar koriuose.
Iš bityno: 30 Dewson St.,
Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

Tarptautiniame eucharistiniame kongrese Filadelfijoje lietuviai dalyvavo su kryžiumi, kurį padarė meistras Jonas Skladaitis (stovi kairėje baltais marškiniais)
Nuotr. V. Matulaičio

Eucharistiniame kongrese I

Iškilmės savoje aplinkoje - koncertas, pamaldos, suvažiavimai

V. MATULAITIS

Šimtai tūkstančių žmonių užtvindė Filadelfijos miesto gatves, sporto stadijonus, viešąsias didžiules sales, kurių ten yra apsčiai. Tarptautinio eucharistinio kongreso ženklai plevėsavo gatvėse, šventovėse, salėse bei ant žmonių krūtinių. Žmonės atvyko iš viso pasaulio pakraščių, įskaitant kraštus ir už geležinės uždangos. Miesto gatvėse buvo jaučiama labai draugiška nuotaika.

Įvairiausi susirinkimai, iškilmės, meno bei teatro pasirodymai vyko tuo pačiu metu daugelyje vietų pagal sąjūdžius, tautybes, profesijas ir pan. Šiame reportaže aprašysiu tik lietuvių veiklą savųjų tarpe, kitame—lietuvių pasirodymus tarptautinėje viešumoje.

Eucharistiniam kongresui lietuviai buvo sudarę komitetą: kun. K. Pugevičius — pirm., kun. K. Sakalauskas, V. Volertas, dr. A. Juozaitis, kun. Jaraška, Aušra Zerr, M. Bigenis ir dvi seserys Sarcevičiūtės.

Kongreso išvakarėse, liepos 31 d. vakare, Šv. Andriejaus lietuvių parapijoje išklausėme religinio koncerto ir dalyvavome Mišiose, kurias atnašavo 4 lietuviai vyskupai ir apie 30 kunigų. "Vities" choras, vadovaujamas muziko Leono Kaulinio, palydint vargonais V. Matoniui ir A. Kaulinytei, pasirodė labai gražiai — stiprūs ir išlavinti balsai gražiai aidėjo šventovėje. Koncertas buvo gero meninio lygio. Būtų malonu šį chorą girdėti ir betkuriame kitame mieste. Po koncerto ir Mišių visi buvo pavaišinti skaniais užkandžiais parapijos salėje, kuriuos suruošė parapijos moterys talkos būdu. Tą patį chorą rytojaus dieną girdėjome toje pačioje šventovėje per iškilmingas sekmadienio Mišias.

Visą eucharistinio kongreso savaitę buvo laikomos lietuviškos Mišios kasdien vis kitoje lietuvių parapijoje: Šv. Andriejaus, Šv. Jurgio ir Šv. Kazimiero. Kasdien dalyvavo apie 25-40 lietuvių kunigų bei prelatų ir 4 ar 5 lietuviai vyskupai. Iš Lietuvos buvo atvykę vysk. L. Povilonis, vysk. R. Krikščiūnas, kun. dr. V. Butkus (kunigų seminarijos rektorius), kan. Nikodemas Čėsna, kan. J. Beinoris, kun. J. Juodelis, kun. P. Vaičekonis, kun. P. Račiūnas ir kun. V. Sidaras; iš V. Vokietijos — vysk. A. Deksnys, prel. P. Celiešius, iš JAV — vysk. V. Brizgys ir vysk. Salatka. Be to, daug lietuvių kunigų buvo iš JAV, Vokietijos, Italijos ir Argentinos. Iš Kanados lietuvių kunigų nebuvo.

Pirmadienį buvo iškilmingos Mišios Šv. Jurgio lietuvių parapijos šventovėje, kurioje kitomis dienomis jau nebegirdimas viešas lietuviškas žodis. Spalvotuose šventovės languose skaičiau: "Ed. Milaknis, Leonas ir Marija Ginkevičiai, Kazimieras ir Juzefa Žadeikiai, Šv. Petras — Petro ir Marijonos Pušinskų auka". Ir taip lietuviškos pavardės visuose languose.

Kai kadaise pirmą kartą užėjau ant Gedimino pilies kalno Vilniuje, jaučiau praėjusių kartų buvimą kiekviename pilies akmeninių liekanų gabalėlyje. Panašus jausmas apniko mane ir Šv. Jurgio lietuvių šventovėje. Langų įrašai, statulos ir visa kita liudija apie ir čia išėjusius lietuvius į amžinybę. Ir Šiluvos Marijos liūdnas veidas sutampa su šios šventovės statytojų veidais, kad šią šventovę apleido jų vaikų vaikai. Tas liūdesys sutampa ir su nuotaika čia Mišias laikančių Lietuvos vyskupų bei kunigų, kur priespauda naikina šventoves. Ten betgi trykšta iš gilumos nauja tikėjimo ir tėvynės meilės srovė, kuri gaivina prispaustą ir naikinamą tautą. Čia, JAV, lieka šventovių pastatai, lietuviški įrašai languose ir kita, bet jau nėra lietuviškos dvasios. Ten naikinamos, deginamos, uždaromos šventovės, nesiskaitant su žmonių prašymais bei protestais.

Antradienį Mišios buvo laikomos Šv. Kazimiero lietuvių parapijos šventovėje. Ten dalyvavo 5 lietuviai vyskupai ir apie 30 kunigų bei prelatų. Žmonės užpildė apie pusę šventovės, nors buvo darbo diena. Ir šioje parapijos šventovėje lietuvių vardas viešai matomas tik languose: A†A Juozas Sungaila, Paulukinų šeima, Petronėlė Tutkus, A. Vaičiukonis . . . Prel. L. Tulaba išreiškė žodžiais dienos nuotaiką. "Tėvynėje trukdo betkokį mokymą bei garsinimą Dievo žodžio. Kelkim balsą prie altoriaus. Žmogiškoje desperacijoje tauta šaukiasi Dievo. Ne su piktumu, bet su meile visa tai darome. Kristus galėjo šaukti jėgą, kad sunaikintų žmogų, tačiau sakė: Atleisk, Tėve, nes jie nežino, ką daro. Kurie patiria sunkumus, yra žmonės su žmogiškomis silpnybėmis. Kai būsite tardytas 77 kartus, tada galėsi patarti, ką daryti". Jis tai priminė tiems, kurie yra greiti kaltinti kovojančius ir kenčiančius. "Kaip Kristus nuo kryžiaus prisiminė motiną ir mylinčius mokinius, taip ir mes prisiminkime savo tėvynę su visais mūsų tautos broliais ir seserimis. Prašykime Kristų, kad sutrumpintų šį kančios kelią. Šv. Paulius sakė: be išeities, bet ne be vilties".

Šv. Andriejaus lietuvių parapija yra vienintelė, kurioje kiekvieną sekmadienį yra laikomos lietuviškos pamaldos, gyvuoja stiprus choras. Klebonas kun. G. Degutis yra gimęs JAV, bet nuoširdžiai daug dirba lietuvių parapijoje. Jį daug kur pavaduoja kun. K. Sakalauskas, ant kurio pečių buvo sukrauta labai daug lietuvių darbų ryšium su eucharitsiniu kongresu. Lietuviams taip pat daug gelbėjo kun. Domininkas Valenti, gimęs Brooklyne, baigęs teologiją Šv. Kazimiero kolegijoje Romoje ir gerai išmokęs lietuviškai kalbėti.

Trečiadienį, rugpjūčio 4 d. po pietų, Šv. Andriejaus parapijos salėje susirinko į suvažiavimą atvykę laisvojo pasaulio lietuviai kunigai, prelatai ir vyskupai. Po ilgesnių diskusijų buvo patvirtintas pasaulio lietuvių kunigų sąjungos statutas. Šios kunigų organizacijos laikinės valdybos pareigas eina JAV lietuvių kunigų vienybės valdyba. Nauja valdyba bus išrinkta korespondenciniu būdu, nes nevisų kraštų atstovai buvo atvykę į šį suvažiavimą. Šiame suvažiavime dalyvavo 31 atstovas.

Pasaulio Lietuvių Kunigų Vienybė priėmė sveikinimą Lietuvai, kuris buvo perduotas per radiją. Paprašyti kunigai, kad daugiau remtų Šv. Kazimiero lietuvių kolegiją Italijoje materialiai, žodžiu ir klierikais.

Šeštadienį, rugpjūčio 7, toje pačioje salėje įvyko ateitininkų sendraugių agapė ir suvažiavimas. Buvo svarstomas statuto pakeitimas. Šis suvažiavimas nutarė, kad sendraugiu galės būti betkuris lietuvis, pritariantis šiai idėjai, jei anksčiau ir nebuvo ateitirinku.

Faktai kaltina, faktai teisina

V. IGNAITIS

Keliuose "TŽ" numeriuose buvo paskelbta eilė straipsnių lietuvių - žydų klausimu. Šie rašiniai sujudino nevieną, nes vėl paliesta skaudi ir didelė nelaimė: II D. karo metu žydai ir lietuviai neteko daug savo žmonių. Reikia pabrėžti, kad ta nelaimė yra ne tik žydų, bet ir lietuvių. Ji lietuvius kaip tautą dargi skaudžiau palietė, nes lietuviai to konflikto metu nustojo net savo laisvės. Šią tragediją vadinu sąmoningai nelaime pilna to žodžio prasme, nes lietuvių dauguma netikėjo ir jos nenorėjo nei sau, nei žydams.

Tas reikalas iš lietuvių pusės turėjo būti anksčiau paruoštas ir dokumentiškai pateiktas. Ligi šiol tai nėra padaryta. Betgi ruošiant tokį veikalą, nepakanka apsiriboti dokumentais, rodančiais žydų dalyvavimą lietuvių naikinime bolševikinės okupacijos metu, kaip rašoma "TŽ" vedamajame liepos 15 d. Į dalyką reikia žvelgti plačiau, t.y. paliesti anų nusikaltimų prigimtį, priežastis, situacijas, ankstyvesnius lietuvių - žydų santykius, žydų laikyseną sovietiniame laikotarpyje ir pan.

Don Levin "TŽ" straipsnyje "Faktai kaltina" pateikė ne tik savo asmeninę, bet ir žydų konferencijos, įvykusios Muenchene, deklaraciją apie lietuvių tautos kaltę Lietuvos žydų naikinime. Jeigu yra pateikti kaltinimai tai, kaip paprastai teisinguose yra, žiūrima ne tik į kaltinamuosius faktus, bet ir į jų priežastis, aplinkybes.

Lietuvių - žydų santykiai

Žydai Lietuvoje ligi sovietinės okupacijos gražiai gyveno, puoselėjo savo kultūrą, švietimą, naudojosi religine laisve, buvo stiprūs ekonomiškai, net turėjo susidarę savo specifinį charakterį, skirtingą nuo kitų žydų bendruomenių. Lietuviai pagal savo išteklius ir sugebėjimą gerai tvarkėsi ekonomiškai, stiprėjo kultūriškai ir niekam negrasino. Antisemitizmo, kurį Don Levin mini, juo labiau kokių išsišokimų, surištų su juos, n e b u v o . Artėjant karui, Lietuvai grėsė arba sovietų - rusų, arba vokiečių - nacių okupacija. Jos akivaizdoje buvo samprotaujama, kuri iš tų blogybių būtų mažesnė. Dauguma, mano nuomone, pasisakydavo už sovietinę. Svarbiausia dėlto, kad okupacijos atveju buvo galimybė gauti (taip buvo kalbama) bent savo vidaus autonomiją. Buvo organizacijų ir įtakingos liberalios inteligentijos, kuri šią mintį palaikė ir skleidė. Didžioji dauguma lietuvių buvo provakarietiška, nes tikėjo Vakarų skelbiama tautų apsisprendimo teise, be to, jungė giminystės sentimentas su išeivija Amerikoj ir kitur. Rusai, kurių buvo likę dar ir nuo caro laikų, gal 50-50 santykiu buvo prosovietiški. Pronacių kad ir buvo, bet nedaug. Lenkai, kaip ir lietuviai, buvo provakarietiškai nusiteikę. Gi žydai buvo mįslė. Bendra nuomonė buvo ta, kad jie daugiau linkę į sovietus negu į Vakarus. Stipriausias įrodymas buvo neproporcingai didelis jų tautiečių užsiangažavimas Sovietijoj ir gausus jų skaičius Lietuvos kompartijoj.

Pagrindinė priežastis

Kai atėjo Lietuvon sovietai ir pradėjo naikinti organizacijas, pravedė keistus rinkimus į "seimą", kurio atstovai vyko į Maskvą prašyti "įsijungimo" į Sov. S-gą, kai prasidėjo masiniai suėmimai ir didelio masto trėmimai į Sibirą, — reikalai pasikeitė. Tada pamatėm, kad vyksta ne tik valstybės, bet ir tautos naikinimas. Dingo iliuzijos apie blogybių pasirinkimą, o kelias kad ir į ribotą autonomiją buvo užkirstas. Buvom priblokšti ir susirūpinę. Iš rytų grėsė Sibiras, iš vakarų — bauginanti nežinia. Daugelis žvelgė į vienintelę galimybę tuo metu — bauginančią nežinią kaip galimą tiltą į vakarus. Stengėmės išlikti neutralūs, perdaug neužsiangažuoją.

Stebino anuo laiku tai, kad nežiūrint gerų žydų - lietuvių santykių, sovietam žygiuojant į Lietuvą, — žydai, net ir nekomunistai (nevisi), išėjo į gatves sveikinti okupantų. Vėliau jie aktyviai bendradarbiavo su jais, stengdamiesi jiems įtikti. Ir aplamai žydų nuotaika tos nelaimės metu buvo nedraugiška. Apie kokią pagalbą suėmimų ir trėmimų metu iš žydų pusės nebuvo ir kalbos, nors žyai tada galėjo padėti. Tokiu žydų elgesiu lietuviai pasipiktino, buvo sukrėsti ir apvilti. Reikia sutikti su Don Levinu, kad tie išsišokimai (kokie jie bebūtų — žydų ar lietuvių) prasidėjo dar prieš vokiečių armijai įžygiavus į Lietuvą, t.y. 1940 m. birželio 15 d., kai sovietai įžygiavo į Lietuvą. Tada Lietuva nustojo laisvės ir kontrolės savo krašte. **Tai ir yra ta priežastis, dėl kurios įvyko ana žydų nelaimė bei tragedija.** Tuomet lietuviai nežinojo, net nenujautė, kokia nelaimė laukė ir lietuvių, ir žydų. Palyginus su tuo, kas buvo Lietuvoj ir kaip staiga viskas pasikeitė, matyti, kad atsivėrė bedugnė, kurion visi įkrito.

Kaltinti visus lietuvius ir visą lietuvių tautą žydų naikinimu yra labai neteisinga. Ar Amerika ir Anglija, kur žydų bendruomenės tokios įtakingos, daug ką žinojo apie žydų tragediją tuo metu Vokietijoj? O jei žinojo, kodėl nepadėjo ar mažai padėjo? To sąmyšio metu daug kas ir daug ko nežinojo. Nežinojo ir patys didžiausi to meto autoritetai, kaip pasielgti ir kas bus. Pvz. prasidėjus karui, Stalinas, priverstas karo įvykių, paprašė (rugsėjo 4) per savo ambasadorių M. Maiskį Angliją pagalbos. A. Harrimanas savo atsiminimuose tą momentą aprašė. Churchillis esą pagrįstai supyko ir tarė Maiskiui: "Atsiminkit, kad tik keturi mėnesiai praėjo; mes šioj saloj nežinojom, ar jūs nekariausite vokiečių pusėj. Iš tikrųjų mes manėm, kad taip gali įvykti". Ministeris pirmininkas pridūrė: "Jūs iš visų žmonių turite mažiausiai teisės kreiptis į mus" ("Special Envoy to Churchill and Stalin", 1941-1946, by W. Averell Harriman and Elie Abel, p. 81).

Dviejų sistemų ugnyje

Kita priežastis, kodėl taip skaudžiai nukentėjo lietuviai ir žydai, yra ta, kad mes patekom ne vien į dviejų didelių tautų — vokiečių ir rusų susikirtimą, bet ir į dviejų pasaulinių ir tai labai stiprių sistemų, social-filosofinių ideologijų sūkurį, būtent, komunistinį ir nacinį. Tų sistemų susikirtime nukentėjo ne tik lietuviai ir žydai, bet ir visa Rytų bei Vidurio Europa, nukentėjo ukrainiečiai, lenkai, latviai, estai, rusai ir vokiečiai, kurių žemėse tos dvi sistemos augo.

Amerikos prez. Rooseveltas, kalbėdamas Kasablankos konferencijos metu (1943) spaudos atstovams apie besąlyginę kapituliaciją, pasakė: "Tai nereiškia sunaikinti Vokietijos, Italijos, Japonijos gyventojus. Tai reiškia sunaikinti tuose kraštuose filosofijas, kurios paremtos kitų kraštų nugalėjimu bei pavergimu (Harrimano atsiminimai, 188 p.). Tas pats A. Harrimanas mini (283 p.) Roosevelto nuomonę apie to laiko režimą Rusijoj: jis turėjo viltį ir tikėjo, kad tironija Rusijoj nebus amžina. Jis visada tikėjo, kad rusai, kaip giliai religinga tauta, atsispirs prieš ateistinę sovietinių komunistų ideologiją ir jos priespaudą.

Naikinančios viršūnės

Markso (ir Engelso) teorija apie klasių kovą ir Hitlerio "Mein Kampf" etine prasme mažai kuo skiriasi. Esmėje abiejose glūdi kova, neapykanta, naikinimas. Kas tas sistemas praktikoj įgyvendino? Nacinėje Vokietijoje Hitleris su savo gausiais šalininkais, komunistinėje Rusijoje — Leninas ir Stalinas su savo pagalbininkais. Šios pastarosios kūrime ir vykdyme randame, lyginant su kitomis to laiko tautybėmis, neproporcingai daug žydų tautybės žmonių, ir tai pačiose viršūnėse. Lietuvių nei vienos, nei antros viršūnėse nebuvo. Prisiminkime pvz. duomenis, paimtus iš O.O'Grady knygos "Beasts of the Apocalypse" ("TŽ" 1975. V. 22). Ten yra suminėtos didžiųjų veikėjų pavardės: Trockis (Bronštein), Sverdlovas (Jankel), Zinovjevas (Apfelbaum), Kamenevas (Rosenfield), Larin (Lurge) ir kt. Ano meto pirmosios kom. komisarų tarybos sudėtis: 3 rusai, gruzinas, armėnas ir 17 žydų. Centriniame komitete buvo: 5 rusai, 6 latviai, vokietis, čekas, ukrainietis, karaimas, 2 gruzinai, 2 armėnai ir 41 žydas. Kitų ano meto Sov. Sąjungos administracinių organų sudėtis panaši į anas dvi — santykis maždaug tas pats.

Imkime vėlesnius laikus ir prisiminkime N. A. Frenkelį, sovietinių darbo stovyklų rekonstruktorių, sistemintoją. Kaip rašo A. Solženicinas, jis mirė Maksvoj apie 1950 m., užsitarnavęs generolo leit. laipsnį, sulaukęs ilgo amžiaus. Per jo rankas perėjo ne tūkstančiai, o dešimtys milijonų nekaltų žmonių, jų tarpe dešimtys tūkstančių lietuvių. Apie jį A. Solženicinas savo "Archipelago salyno" antroj knygoj 49 p. sako: "Iškilo danguje tamsi žvaigždė naujos eros ideologo Naftaly Frenkel, kurio formulė pasidarė augščiausiu įstatymu Archipelage. 'Mes turime išspausti viską iš kalinių per pirmus tris mėnesius, o paskui jie mum nereikalingi' ". Kaip A. Solženicinas sako, Naftaly Aronovič Frenkel buvo Turkijos žydas, gimęs Konstantinopolyje. Baigęs komercijos institutą, vertėsi miško prekyba, įsteigė firmą Marinpoly, tapo milijonierium.

Taip, minėtos sistemos kūrėjai, vykdytojai, palaikytojai nebuvo paprasti žmonės, o mokslus baigę inteligentai, buvę turtuoliai ar šiaip svarūs asmenys, kurie ne tik vykdė naikinimo planus, bet ir ruošė. Jų vykdomas naikinimas buvo žymiai didesnis nei Lietuvoje. Tačiau jie nusikalto kaip asmenys, už kuriuos žydų tauta nėra atsakinga.

Ryšys su Lietuva

Kokį ryšį tai turi su tragedija Lietuvoje? Visų pirma Lietuva pateko į tos sistemos kontrolę. Antra, Lietuvos žydai, sveikindami įžengiančius sovietus ir su jais aktyviai bendradarbiaudami, identifikavosi su ja, tuo būdu pritardami Lietuvos laisvės netekimui. Trečia, už tuos nusikaltimus, kuriuos padarė tos sistemos vykdytojai Rusijoj ir okupuotoj Lietuvoj, atsakingi asmenys, o ne žydų tauta.

Provokacijos yra kaip degtukas. Degtukas nėra gaisras, bet jis gali įžiebti didelę ir sunkiai sukontroliuojamą nelaimę. Lietuvos žydų (nors ir ne visų) provokacija — tai jų džiaugsmingas sutikimas okupanto ir aktyvus bendradarbiavimas visame krašte.

Štai vienas iliustracinis faktas. 1939 m. buvau paskirtas Kauno apygardos teisme prie Laisvės Alėjos teismo kandidatu. Ten jau radau (dar prie prez. A. Smetonos) bedirbančius kaip teismo kandidatus tris žydų tautybės asmenis — Kisiną, Kisinaitę ir Blochaitę. 1940 m. birželio 15 d., sovietam žygiuojant Laisvės Alėja, teismo tarnautojai žiūrėjo pro langą. Buvo sunkus ir skaudus momentas. Pasitraukėm nuo lango ir nuėjom į darbo kambarį. Staiga atsidarė durys ir į kambarį įbėgo Blochaitė. Iškėlusi rankas, sušuko: "Dabar tai laisvė, dabar tai laisvė!" Vienas kandidatas, sėdėjęs toliau nuo stalo, pagriebė medinį rašalui nusausinti presą ir sviedė, sakydamas: "Puodų šveisti!" Ta moteris spėjo užtrenkti duris. Kokia nelaimė galėjo ištikti, jei prie jos būtų daugiau jos galvojimo žmonių! Ir kas būtų kaltas tada?

Trėmimai anose sąlygose reiškė mirtį. Dažnu atveju lietuviai rinkosi geriau mirti savam krašte, negu būti išvežtiem į Sibirą kančiai ir lėtai mirčiai. Tą patį vėliau patvirtino ir A. Solženicinas "Archipelago salyno" antrojoje dalyje, rašydamas apie sunaikinimą per darbą. Tos rūšies kankintojų tarpe buvo, kaip minėta, ne vienas žydų tautybės žmogus.

• Įsidėmėkime: tik ugdydami savitumą, būsime naudingi kitiems; pasiduodami — tik trešime kitų kultūros laukus. Būti kitiems trąša — nėra mūsų paskirtis. J. ERETAS

SIMAS KUDIRKA kalba JAV katalikų vyskupų surengtame simpoziume Maryknoll, Niujorke, liepos 14 d. Simpoziume buvo svarstoma Visuotinė Žmogaus Teisių Deklaracija ir Sov. Sąjungos nusikaltimai. Dalyvavo 300 asmenų — vyskupų, kunigų, vienuolių, žurnalistų

Porinkiminiai apmąstymai

AL. GIMANTAS

Pirminiai rinkimai Mičigano valstijoje jau praeitis. Kaip jau įprasta tokioje situacijoje, verta viską peržvelgti, paanalizuoti ir suprasti, kodėl rinkiminė eiga šitaip, o nekitaip susiklostė, t.y. kodėl mūsiškis Algis Zaparackas nelaimėjo kongresininko nominacijos respublikininkų partijos sąraše. Skaičiumi tas pralaimėjimas nebuvo labai drastiškas — maždaug 1750 balsų skirtumas. Balsavo mažiau kaip trečdalis visų rinkėjų. Gaila, itin gaila, bet balsuoti neišsirengė visa eilė vadinamų "etnikų" grupės piliečių, iš kurių buvo tikėtasi daug balsų. Dieną prieš rinkimus didžiausias valstijos dienraštis "The Detroit News" savo vedamuoju parėmė Algį, rekomenduodamas 18-to distrikto balsuotojams jį kaip tinkamiausią kandidatą. Po rinkimų, sekančią dieną, antrasis savo didumu dienraštis "Free Press" išreiškė savo nusistebėjimą Algio oponento laimėjimu. Taipgi ir partijos pareigūnai netikėjo Algio nesėkme. Taigi . . .

Dabar būtų logiška pradėti kaltinimų tiradą pirmoje eilėje sau, o po to visiem kitiem. Ko mums stigo laimėjimui? Pirmoje, antroje ir trečioje eilėje — lėšų. Amerikinėje rinkiminėje akcijoje tai pats svarbiausias bendrasis variklis. Pinigų stoka vertė atsisakyti visos eilės būtinų dalykų, geriau ir plačiau pristatant savišką kandidatą. Nebuvo pajėgta išsiųsti (ir paruošti!) tūkstančių laiškų, brošiūrų, atsišaukimų, iškabinti šimtų mažesnių ir didesnių plakatų, lipinių, atlikti šimtų (jei ne tūkstančių) telefoninių raginimų. Prieš rinkimus ir ypač pačią rinkimų dieną trūko bent 150-200 talkininkų. Turėta maždaug 150, o reikėjo bent dvigubai tiek.

Šio autoriaus pati didžiausia kaltė buvo ta, kad nebuvo pajėgta ar sugebėta įtikinti lietuviškąją visuomenę, jog A. Z. kandidatūros rėmimas (finansinis) buvo būtinas ne vien tik Mičigano, bet ir viso šio kontinento lietuviams. Iš mūsų veiksnių buvo gauta tik žodinė palaima, kurios, aišku, jokiu būdu neužteko. Atseit, tiek visuomenėje, tiek ir veiksniuose kažkaip nebuvo suprastas reikalas turėti pirmąjį lietuvių kilmės kongreso narį JAV sostinėje.

Miela buvo stebėti, kai iš Los Angeles atvykęs P. A. Raulinaitis (Craig Corp. viceprezidentas) rinkimų dienos vakarą Troy - Hilton viešbutyje, kur buvo A. Zaparacko vyr. būstinė ir budėjimas rezultatų belaukiant, įteikė savo auką, nors tuo metu kas minutę gaunami duomenys pradėjo slinkti Algio nenaudai. Svečias iš Kalifornijos, pats būdamas sėkmingas verslininkas, tvirtino, kad tiek versle, tiek politikoje įvairūs "ups ir downs" neišvengiami, bet jų nėra ko bijoti. Priešingai, vienoki ar kitoki pralaimėjimai, perorganizavus strategiją, kaip tik gali paskatinti naujai siekti laimėjimo. Esą nusiminti nėra ko, o jau pats laikas pradėti galvoti apie 1978 m. rinkimus ir pasiruošimą, nelaukiant nė vienos dienos. Laukia didelis ir sunkus darbas. Reikės daug pastangų, bet kliūtys nėra neįveikiamos, lygiai kaip ir politinis laimėjimas. Tikėkime, kad A. Zaparackas šia nuomone ir sugestijomis pasinaudos.

BALTIC MOVERS
Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turtas pilnai apdraustas.
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

Kanados lietuviai mokytojai, dirbą šeštadieninėse mokyklose, ir dalis jaunimo prie naujai pastatyto kryžiaus Dainavos stovyklavietėje V. Matulaitis

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

OLIMPIEČIŲ SUTIKIMAS

Liepos 29 d. su ąžuolo lapų vainikais ir gėlių puokštėmis Vilniaus aerodrome buvo sutikti iš Montrealio olimpiados grįžę sportininkai. Sidabro medalius parsivežė porinės keturvietės valties irkluotojas Vytautas Butkus, aštuonvietės valties irkluotoja Klavdija Koženkova, bronzos medalius — Arvydas Juozaitis už 100 metrų plaukimą krūtine, dvivietės valties irkluotojos Genovaitė Ramoškienė ir Eleonora Kaminskaitė. Pirmojoje grįžusių sportininkų grupėje trūko dviejų aukso medalių laimėtojų — krepšininkės Angelės Rupšienės ir rankininkės Aldonos Česaitytės. Medalius jos laimėjo Sovietų Sąjungos moterų krepšinio ir rankinio rinktinėse. Jokio medalio neparsivežė irkluotojas Antanas Čikotas, nes aštuonvietė Sovietų Sąjungos valtis užėmė tik septintą vietą. Olimpiečius sveikino kompartijos centro komiteto propagandos ir agitacijos skyriaus vedėjo pavaduotojas Č. Panavas, profsąjungų tarybos sekr. B. Lopata, kūno kultūros ir sporto komiteto pirmininko pavaduotojas treneris R. Ragelis. Padėkos žodį olimpiečių vardu tarė G. Ramoškienė, A. Juozaitis, treneris E. Vaitkevičius. Tą patį vakarą iškilmingai buvo sutikta ir krepšininkė A. Rupšienė, su aukso medaliu atskridusi iš Maskvos. Plaukikas A. Juozaitis jau ruošiasi dalyvauti Europos taurės varžybose Neapolyje.

SOVIETINĖS PREMIJOS

Propagandai tarnaujanti sąjunginė "Žinijos" draugija, turinti ir lietuvišką respublikinį skyrių, diplomais bei premijom įvertina knygas ir brošiūras. Pirmojo laipsnio diplomų šiemet susilaukė vilniškės kompartijos centro komiteto I sekr. Petras Griškevičius už knygą "Lenino keliu didžiuoju" ir ištikimas Maskvos garbintojas Genrikas Zimanas, Lietuvos žydas, už brošiūrą "Mes — patriotai ir internacionalistai". Abu šie "laureatai" nėra populiarūs sovietų okupuotoje Lietuvoje. G. Zimano lietuviai nevertina dėl jo pasisakymų "Pravdoje" prieš tautines apraiškas Lietuvoje, o A. Sniečkaus įpėdinio P. Griškevičiaus — dėl pataikavimo Maskvai ir maisto gaminių atidavimo Rusijai. "TŽ" 31 nr. jau buvo rašyta apie pasikėsinimą prieš P. Griškevičių. Šį įvykį nutylėjo komunistinė Lietuvos spauda, tačiau žinia keliauja iš lūpų į lūpas ir pasiekė išeivijos lietuvius. Smulkesnių duomenų pateikia Čikagos dienraštis "Draugas" liepos 31 d. laidoje. Esą, nežinomi asmenys P. Griškevičių bandė nužudyti birželio viduryje, kai jis važiavo autostrada Vilnius—Kaunas. Prie Kauno hidroelektrinės užtvankos iš paskui važiuojančio milicijos automobilio pasipylė šūviai, nuo kurių žuvo P. Griškevičiaus automobilio vairuotojas, o jis pats buvo tik nežymiai paliestas vienos kulkos. Susidaro įspūdis, kad pasikėsintojai nebuvo milicininkai, o tik jais apsirengę asmenys. Jų uniformos buvo rastos paliktame automobilyje. Sakoma, kad dėl šio atentato jau yra suėmimų, bet jie atliekami slapta ir neskelbiami visuomenei. Ar atentatas tikrai įvyko, turėtų paaiškėti ateityje. Jeigu atentatininkai bus teisiami kad ir slaptame teisme, tokios bylos greičiausiai nebus įmanoma nuslėpti.

MEMORIALINIS FILMAS

A. Sniečkaus atminimui skirtą dokumentinį pilno ilgumo filmą sukūrė rež. Linas Lazėnas. Scenarijų paruošė Z. Erbšteinaitė, A. Marcinkevičius, S. Trakimas ir pats rež. L. Lazėnas. Filme buvo stengiamasi atkurti pagrindinius Lietuvos kompartijos vadovo gyvenimo bei veiklos bruožus, bet didžiąją medžiagos dalį sudaro tik nuotraukos, kurios taip pat nėra gausios, nes A. Sniečkus nemėgo fotografuotis. Dėl šios priežasties filmo kūrėjams teko naudotis dokumentais, laiškais, J. Narkevičiūtės, G. Zimano, M. Šumausko atsiminimais, paimtais iš filmo apie sovietinius partizanus "Skridimas naktiin". Juos papildo sovietų maršalas I. Bagramianas. Filman taipgi įjungtos senos kino kronikos, įtraukti A. Sniečkaus laidotuvių bei dabartinio Lietuvos gyvenimo vaizdai.

KONCERTAVO OKUPANTAI

Specialiu koncertu Vingio parke buvo paminėtos 36-tosios priverstinio Lietuvos įjungimo Sovietų Sąjungon metinės. Buvo skaitomi S. Nėries eilėraščiai, maskvinio augščiausiojo sovieto ir kauniškio "liaudies seimo" pareiškimai, stengiantis sudaryti įspūdį, kad Lietuva laisvai pasirinko tokį kelią. Šį propagandinį burbulą betgi susprogdino koncerto atlikėjai — rusiškas sovietinių karių dainų ir šokių ansamblis, liudijantis vilniečiams, kad Lietuva yra visiškoje karinėje bei politinėje Sovietų Sąjungos kontrolėje. Pavergtiesiems koncertavo okupantai.

"PRAVDA" APIE BRAZINSKUS

"Gimtasis Kraštas" liepos 22 d. laidoje persispausdino "Pravdoje" paskelbtą Sovietų Sąjungos ambasadoriaus pareiškimą Turkijos vyriausybei, liečiantį Prano ir Algirdo Brazinskų išleidimą Italijon. Ambasadoriaus pareiškime prasitariama, kad toks Turkijos žingsnis esąs nesuderinamas su geros kaimynystės ryšiais, nes "tai, kas įvyko su Brazinskais, iš esmės reiškia nuolaidžiavimą tarptautinio oro plėšikavimo aktams". Pranešime taipgi minimas lėktuvo palydovės N. Kurčenkos nušovimas ir kitų įgulos narių sužeidimas. "Gimtojo Krašto" redakcija nepateikia savo komentarų, kurie visdėlto šį kartą yra būtini. Pranas ir Algirdas Brazinskai nėra oro piratai, siekę milijonų dolerių už lėktuvo įgulos bei keleivių laisvę. Jie to sovietinio lėktuvo nepagrobė, o tik jį nukreipė užsienin, kurin išvykti jiems nebuvo jokios kitos galimybės. Dėlto kaltė tenka Sovietų Sąjungos vyriausybei ir jos partijai, šį kraštą geležine uždanga atitvėrusiai nuo pasaulio. Dėl N. Kurčenkos žuvimo yra kalta lėktuvo įgula, nenorėjusi klausyti Brazinskų nurodymų. O nepakluso ji dėlto, kad pati bijojo susilaukti bausmės už nepasipriešinimą.

SIRDYS MERGELIŲ

Vytautas Sirijos Gira "Literatūros ir Meno" 28 nr. kritikuoja naująjį G. Verdi operos "Rigoletto" vertimą. Kritiką jis pradeda nuo populiariosios arijos "Širdys mergelių linkę vį lioti ir suvedžioti kaip vėjas ryto . . ." Šis tekstas buvo pilnai įsipilietinęs K. Petrausko, V. Noreikos, V. Adamkevičiaus įdainuotose plokštelėse. Naujasis vertimas, atliktas vieno gabaus poeto, esąs panašus į psichologinio traktato frazes: "Mylinčios moterys . . . Tos mielos moterys . . . O jei apgauna — verkti nereikia . . ." V. S. Girai paskutinioji frazė primena cukraus reklamą nepriklausomoj Lietuvoj: "Saldu ir sveika, sirgti nereikia". Naujasis vertimas esąs silpnesnis už senąjį, kuris buvo atliktas Fausto Kiršos, Kazio Binkio ar kurio kito anų laikų poeto. Neturėdamas duomenų po ranka, V. S. Gira nepateikia vertėjo pavardės, bet pataria Vilniaus operos vadovybei grąžinti senąjį vertimą, gerokai grakštesnį už naująjį. Iš "Mylinčių moterų" arijos šaiposi ir ją dainuojantys tenorai, prisimindami gerokai poetiškesnę bei lankstesnę pirmojo vertimo versiją "Širdys mergelių".

NAUJIEJI VADOVĖLIAI

Su naujaisiais mokymo priemonėmis supažindina R. Česnos pasikalbėjimas su "Šviesos" leidyklos vyr. redaktorium J. Barciu, paskelbtas "Tiesos 175 nr. Prisitaikant prie naujų mokymo programų, pastaraisiais metais buvo išleista beveik 200 vadovėlių, kurie 90 yra originalūs. Šiemetinis vadovėlių tiražas bendrojo lavinimo vidurinėms mokykloms siekia beveik keturis milijonus egzempliorių. Prie vadovėlio pridedama ir atskira knyga mokytojam su metodiniais nurodymais, kiekvienos pamokos planu. Pagalbinėms mokymo priemonėms yra speciali "Mokinio bibliotekos" serija. Jos šiemetiniai leidiniai — "Su Lenino vėliava", poezijos rinkinys "Mano Tėvynė — Tarybų Sąjunga". Šių leidinių pavadinimai atskleidžia jų aiškų propagandinį pobūdį, kurį pripažįsta ir J. Barcys: "Šiose gražiai išleistose knygose pateikiami lietuvių ir broliškų respublikų rašytojų kūriniai apie V. Leniną, tarybinių tautų draugystę . . ." Propagandai skirtas ir specialus leidinys apie XXV-jį sovietų kompartijos suvažiavimą. "Užklasinių skaitinių" serijai priklauso knygos "Žmogiškiausias iš visų žmonių", "Tavo gynėjai", "Gamtos pasaulyje". Tas žmogiškiausias žmogus tikriausiai yra Leninas, o gynėjais turbūt suprantami sovietų armijos kariai. Iš nepropagandinių leidinių minėtina J. Šukio knyga "Taisyklingai vartokime linksnius", P. Česnulevičiūtės — "Vincas Krėvė-Mickevičius".

V. Kst.

KUN. ST. KULBIS, SJ, keliaujantis kapelionas, pirmą kartą aplankė Edmontono lietuvius 1949 m. ir atlaikė pamaldas

Tarptautiniame eucharistiniame kongrese Filadelfijoje dalyvavo ir du vyskupai bei keli kunigai iš okupuotos Lietuvos. Viduryje — kun. Pr. Račiūnas kalbasi su pažįstamais tautiečiais Nuotr. V. Matulaičio

Kanados rinktinių šaulių moterų
sąskrydis - gegužinė
įvyks **rugpjūčio 29 d., 1 v. p. p.,**
Hamiltono Lietuvių Žūklautojų ir Medžiotojų klubo "Giedraitis" nuosavybėje netoli Caledonia
(plentas 6 ir McKenzie Rd.)
• Bus gera muzika, skanūs patiekalai, turtinga loterija ir kitos staigmenos.
• Kviečiame visus — jaunus ir senus, iš arti ir toli. Tikrai nenusivilsite šia puikia lietuviška gegužine.
Ruošia — "Baltijos" jūros šaulės

HAMILTON, ONT

VASARIO 16 GIMNAZIJAI remti būrelio vadovas St. J. Dalius surinko įnašus iš būrelio narių-rėmėjų už 1976 m. antrą pusmetį. Sumokėjo už pusę metų po $6: P. Lesevičius, A. Mingėla, T. Mureika, M. Repečka, I. Varnas, dr. B. Vidugiris.

Surinkus pinigus iš rėmėjų už pirmą pusmetį ir pasiuntus juos gimnazijai, į būrelį įstojo pensininkas Petras Latauskas, sumokėdamas už visus metus $12. Malonu pažymėti, kad savąja auka į rėmėjų eiles įsijungė niekieno neprašomas, norėdamas padėti besimokančiam jaunimui. Tuo būdu surinkta už antrą pusmetį $48, kurie liepos 29 d. buvo įnešti į KLB Hamiltono Šalpos Fondo sąskaitą "Talkoje" išsiųsti lietuvių gimnazijai Vokietijoje. Šiuo metu šį dvigubą rėmėjų būrelį sudaro 54 nariai-rėmėjai, kurių 47 buvo sumokėję mokesti po $12 už visus metus.

Nuo būrelio įsteigimo prieš 11 metų iš viso surinkta ir išsiųsta Vasario 16 gimnazijai $6.566. Ačiū visiems būrelio nariams už pastovias aukas, kurios įgalina jaunimą mokytis, nes ir šiemet gimnazija išleido 5 abiturientus.

St. Dalius,
būrelio vadovas

KLEVELANDO "GRANDINĖLĖS" koncertas įvyks rugsėjo 26, sekmadienį, 3 v. p.p., Mohawk College auditorijoje. Jau dabar galima įsigyti bilietus pas "Aido" rėmėjų komiteto ižd. J. Stankų (121 Rothsay Ave., Hamilton, Ont., L8M 3G3; tel. 545-5432). Bilietų kainos: $5, $4, $3, o studentams, vaikams ir pensininkams $4, $3, $2. Visos vietos numeruotos. Šis jaunimo ansamblis yra vienas iš populiariausių visoje Š. Amerikoje. Jo koncertai visada praeina su didžiausiu pasisekimu, salės visada būna pilnos žiūrovų. Verta pasikviesti ir savo angliškai kalbančius kaimynus bei parodyti, kad ir maža mūsų tauta, bet turi gražaus jaunimo, kuris savo laisvą laiką praleidžia kultūringai.

KLEVELANDO RAMOVĖNŲ vyrų choro koncertas įvyks š.m. lapkričio 27 d. Jaunimo Centre. Chorą kviečia "Aido" rėmėjų komitetas. Pelnas skiriamas irgi kelionei į P. Ameriką.

"AIDO" RĖMĖJŲ organizuojamai loterijai gauti paveikslai iš dail. Pr. Dalienės ir dail. St. Zarankienės. "Aidas" nuoširdžiai dėkoja dailininkėms už prisidėjimą prie "Aido" kelionės į P. Ameriką. Šiai kelionei aukojo Pr. Grybas — $10. Nuoširdus ačiū. J. P.

LAIMA DEKSNYTĖ rugpjūčio 14 d. AV šventovėje sumainė aukso žiedus su James Simpson. Jungtuvių apeigas atliko prel. J. Tadarauskas. Jas stebėjo pilnutėlė šventovė žmonių. Baltai išklotu taku žingsniavo prie altoriaus tėvas ir dukra, palydint "Prince of Denmark's in D major" maršui, kurį kornetu pagrojo Laimutės svainis Dwight. Per apeigas sol. V. Verikaitis, J. Govėdui pritariant vargonais, pagiedojo solo keletą giesmių. Ypatingai gražiai nuskambėjo solisto "Panis angelicus" giesmė, palydima korneto muzikos. Po sutuoktuvių jaunoji nuėjo prie Marijos statulos ir prie jos kojų padėjo gėlių puokštę.

Vestuvinis pokylis įvyko Jaunimo Centro salėje, kuriame dalyvavo apie 300 svečių iš Hamiltono, Čikagos, Sarnijos, Guelph ir kitų vietovių. Jaunąją porą sveikino organizacijos, kurioms čia Laimutė priklauso: DLK Algirdo šaulių kuopos pirm. P. Kanopa (įteikė jaunavedžiams šaulių dovanėlę), "Aido" mergaičių choro dirig. V. Verikaitis (taip pat su dovanėle), "Aukuro" rež. E. Kudabienė, "Gyvataro" vad. G. Breichmanienė, ateitininkų vardu — D. Grajauskaitė. Visi jie išreiškė didelį įvertinimą Laimutės įnašo tose organizacijose ir palinkėjo jaunajai porai laimingo gyvenimo. Klebonas savo sveikinimo žodį jau buvo taręs šventovėje. Vestuvinę nuotaiką gyvino Sadutės šokis, kurį atliko baltu vestuviniu drabužiu pasipuošusi nuotaka ir "Gyvataro" mergaitės. Puota pasižymėjo gausiu pyragų-tortų įvairumu, kuriuos buvo sunešusios Hamiltono ponios. Svečius linksmino iš Londono melodingas lietuvių orkestras "Atspindžiai". Anicetai ir Jonui Deksniams, dukroms vienai po kitos ištekant, nė metams nepraėjus, reikėjo kelti vėl kitas vestuves, kurios, kaip ir pirmosios, buvo šaunios, gerai organizuotos. Jaunieji abu yra baigę augštuosius mokslus ir apsigyvens Toronte. Vestuvės yra linksmas ir malonus įvykis, bet gal liūdnas Hamiltono lietuviškosioms organizacijoms, kurios netenka Laimos.

KRISTINA PARĖŠTYTĖ sugrįžo iš Lietuvos, kur ji Vilniaus universitete lankė 6 savaičių lituanistinį kursą. Šį rudenį ji grįžta gilinti savo studijų į Toronto universitetą.

PETRAS IR ELYTĖ BALYTOS pakrikštijo Audrelės vardu savo antrąją dukrelę. Tėvai džiaugiasi savo antruoju šeimos vaiku, o sesutė Rūtelė savo mažąja seserimi. Kūmais buvo torontietis S. Baltrušaitis ir K. Rudaitienė iš Hamiltono. Ta proga jų namuose buvo suruoštas gražus pokylis, kuriame dalyvavo nemažas būrelis giminių ir bičiulių.

ONUTEI STONKIENEI Hendersono ligoninėje padaryta sunki operacija. Ligonė jau stiprėja ir žada neužilgo grįžti į namus.

M. K. KVEDARAI savo artimųjų ratelyje atšventė auksinį savo vedybų jubilėjų.

KĘSTUČIO SESTOKO IR ONILĖS VAITKUTĖS sutuoktuvės įvyko Worcestery, Mass. Į vestuves iš Hamiltono buvo nuvykęs būrelis I. P. Girnių draugų. Kęstas vedė iš savo veiklaus ateitininkiškojo gyvenimo susipažintą draugę Onilę, Onos ir dr. Vl. Vaitkaus dukterį, medicinos studentę. Jis irgi persikelia gyventi į JAV, kur Bostono universitete jam yra pasiūlyta dėstytojo vieta ir stipendija ruošti daktaratą iš jo pasirintos srities — psichologijos.

K. BARONAS po įvairių sveikatos tyrimų General ligoninėje sugrįžo į namus ir gerai jaučiasi. Darbovietėj Kazimierą buvo ištikęs mažas širdies priepuolis, kuris privertė jį savaitę pabuvoti ligoninėje.

Į DAINAVOJ kasmet rengiamą mokytojų studijų savaitę šiemet iš Hamiltono buvo nuvykę Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos vedėjas J. Mikšys, Ant. Mikšienė, Rima ir Laima Lukavičiūtės ir Dalė Pajarskaitė.

MEDICINOS MOKSLUS baigė du hamiltoniečiai — Jonas Kalnas (Karalėnas) Londone, Western universitete, kur jis pradeda ir interno stažą, ir Violeta Falkauskaitė Hamiltone, McMaster universitete (interno praktiką jau atlikusi). Neseniai iš Lietuvos atvykęs dr. A. Saunoris čia išlaikė reikalaujamus egzaminus, tik dar turi atlikti interno stažą.

K. M.

SLA 72 KUOPOS GEGUŽINĖ įvyko liepos 25 d. A. Padolskio sodyboje, Paris, Ont. Oras tą dieną buvo labai gražus. Pirmieji svečiai buvo K. Jurkštas ir M. Kuprėnas su šeimomis iš Toronto. Gegužinės šeimininkės Z. Ulbinienė ir D. Daugintienė 2 v. jau turėjo paruošusios karštus valgius. Šeimininkės buvo patenkintos, nes svečiai visą maistą išpirko.

Gegužinė buvo gausi svečiais. Paris ir Brantfordo miestuose lietuvių nedaug, bet aktyviai dalyvavo ir parėmė gegužinės ruošą, juoba, kad gegužinė buvo skirta Lietuvos laisvės kovotojos Nijolės Sadūnaitės garbei.

5 v.p.p. įvyko oficialioji dalis. KLB Hamiltono apylinkės pirm. Kazys Deksnys tarė žodį. Jis savo kalboje vertino SLA 72 kuopos veiklą už tai, kad ji rūpinasi jaunimo reikalais. Po to kalbėjo SLA 72 kuopos pirm. J. Sarapnickas, kuris plačiau nušvietė Nijolės Sadūnaitės suėmimą, nuteisimą ir ištrėmimą iš Lietuvos į Sovietų Sąjungą sunkiems vergės darbams. Tarė žodį ir sodybos savininkas savanoris-kūrėjas A. Padolskis. Jis jautriai reagavo į N. Sadūnaitės nubaudimą. Jis kreipėsi į tėvus ir prašė, kad jie savo vaikus supažindintų su Lietuvos okupacija bei paragintų dirbti Lietuvos išlaisvinimui. Vladas Kunkulis taip pat jautriai kalbėjo apie N. Sadūnaitės kančias ir Nijolės vardu įteikė SLA kuopos valdybai $10 auką.

SLA loteriją pravedė jaunoji solistė, SLA narė Anita Pakalniškytė. Kazys Deksnys linksmino svečius plokštelių muzika, retkarčiais ir pats pagrodamas akordeonu. SLA 72 kuopa iš gauto pelno jau įnešė Nijolės Sadūnaitės vardu į Kanados Lietuvių Fondą $100.

Esant gražiam orui, svečiai nesiskubino grįžti į namus, o sodybos savininkas A. Padolskis džiaugėsi, kad jo sodyboje susirinko daug lietuvių, ir kvietė sekančiais metais vėl susirinkti ir pabendrauti. SLA narys

LAIMINGIEJI BILIETAI. SLA gegužinėje laimėjo: $25 nr. 1170; $10 nr. 75 — 311 — 975 — 1134; $5 nr. 95 — 222 — 441 — 499 — 517 — 679 — 693 — 800 — 978 — 1143.

J. Sarapnickas,
SLA 72 k. pirm.

PADĖKA

Ruošdami SLA 72 kuopos tradicinę gegužinę, skirtą pagerbti Lietuvos laisvės kovotojai Nijolei Sadūnaitei, susilaukėme gausios paramos.

(Nukelta į 9-tą psl.)

Mesos ir puikūs dešros gaminiai
Skanestai kiekvieno skoniui
R. Denninger Ltd.
284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113
• GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
• LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
įsikūręs nuosavuose namuose —
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas
830 Main Street East, telefonas 544-7125
"TALKA"
Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš $7.000.000.
MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santaupas 8½%
term. depozitus 1 m. 9½%
IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12%
nekiln. turto pask. 11%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

EUCHARISTINIAME KONGRESE Filadelfijoje dalyvavo ir Lietuvos dvasiškių delegacija, netikėtai išleista Maskvos: Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos apaštalinio administratoriaus koadjutorius vysk. Liudvikas Povilonis, apaštalinis Panevėžio vyskupijos administratorius vysk. Romualdas Krikščiūnas, Telšių vyskupijos kancleris kan. Jonas Beinoris, Kauno Prisikėlimo parapijos klebonas ir kurijos narys kan. Nikodemas Česna, Kauno kunigų seminarijos rektorius kun. dr. Viktoras Butkus, Paluobių parapijos klebonas kun. Pranas Račiūnas, Panevėžio Šv. Petro ir Pauliaus parapijos klebonas kun. Jonas Juodelis, Kaišiadorių vyskupijos kancleris kun. Vytautas Sidaras ir Vilniaus Šv. Rapolo parapijos klebonas kun. Pranas Vaičekonis. Iš Filadelfijos jie buvo užsukę ir į JAV lietuvių sostinę Čikagą.

ALGIS ZAPARACKAS, vienintelis lietuvių kandidatas į JAV kongresą, pralaimėjo pirminius rinkimus Mičigano XVIII distrikte rugpjūčio 3 d. prieš antrąjį respublikininkų partijos kandidatą John Olson ir iškrito iš tolimesnių varžybų. Minėtame distrikte yra apie 240.000 balsuotojų, tačiau balsavime dalyvavo tik 11.000, kurių maždaug 5.000 pasisakė už A. Zaparecką, o per 6.000 — už J. Olson. Pastarąjį rėmė anglosaksai, sudarę aktyvų rinkiminį komitetą, parūpinę pakankamai lėšų. Lietuvių XVIII-jame Mičigano distrikte tėra apie 200. Dėl šios priežasties A. Zaparackui teko siekti kitų tautybių paramos, bet jam nepavyko savo pusėn patraukti žydų ir lenkų. Pasak Al. Gimanto, reklamavusio A. Zaparacko kandidatūrą, pagrindinė pralaimėjimo priežastis yra lėšų stoka. Rinkiminį distriktą sudarė 250 apylinkių, kurių tik mažesnėje pusėje rinkimų dieną buvo A. Zaparacko rėmėjų su jo vardu papuoštais automobiliais, dalijančių reklaminę literatūrą. Tose apylinkėse A. Zaparackas tapo laimėtoju. Taigi, pergalės jis būtų galėjęs susilaukti ir kitose apylinkėse, jeigu ir jose būtų buvęs pakankamai garsinamas.

LOS ANGELES DAILIŲJŲ MENŲ KLUBAS, įsteigtas 1956 m. gegužės mėnesį, veiklos dvidešimtmetį paminėjo liepos 31 d. susirinkime pas kompoz. Bronių Budriūną. Sukaktuvinėje kalboje jis palietė dainų šventes, jų tarpe ir 1975 m. šventę okupuotoje Lietuvoje, kurią jam teko stebėti, lietuvių chorus Australijoje, lietuviškas operas Čikagoje, kaikuriuos mūsų muzikos kritikus. Br. Budriūno kalbą paįvairino ištraukos iš trijų lietuviškų operų — J. Kačinsko "Juodojo laivo", J. Gaidelio "Gintaro šalv" ir V. Marijošiaus "Priesaikos". Sekančia DM Klubo pirmininke išrinkta Danutė Mitkienė. Jai pasiūlius, susikaupimo minute buvo pagerbti mirusieji DM Klubo nariai — Juozas Tininis, Mykolas Biržiška, Gasparas Velička, Juozas Bertulis ir Pranas Lembertas.

Brazilija

BRAZILIJOS LIETUVIAI imigracijos penkiasdešimtmetį paminėjo Sao Paulo mieste, Vila Zelinos seselių pranciškiečių salėje, gegužės 30 d. Iškilmė buvo pradėta Mišiomis Šv. Juozapo parapijos šventovėje. Dalyviai savo gausumu priminė Velykų šventę. Pačiame minėjime susilaukta apie 650 lietuvių ne tik iš Sao Paulo, bet ir artimesnių bei tolimesnių apylinkių. Lietuvių žingsnius Sao Paulo mieste ir aplamai Brazilijoje nušvietė Liuda Majienė iš Guarujos. Ji ypač pabrėžė penkių lietuviškų mokyklų darbą, prisiminė kelionę Lietuvon prieš 40 metų, gražų sutikimą. Portugališkai kalbėjo Brazilijos Lietuvių Bendruomenės pirm. Algirdas Sliesoraitis, paliesdamas pagrindinius imigracijos įvykius ir ragindamas visus būti vieningais, garsinti Lietuvos vardą, kovoti už jos laisvę. Programą atliko pirmą kartą pasirodžiusios "Rūtelės" dainininkės ir J. Lukoševičiaus vadovaujamas "Nemunas". Šventės rengėja ir penkiasdešimtmečio komiteto ižd. Aldona Valavičienė, talkinama lietuvaičių, įteikė 1926 m. atvykusiems lietuviams auksinius žymenis. Jų buvo užsirašę apie 60, o šventės metu prisidėjo dar keliasdešimt asmenų.

Australija

ALB ŠVIETIMO VADOVAS P. SUNGAILA Melburno Lietuvių Namuose suorganizavo paskaitų ciklą apie lietuvių bendruomenės išlikimą Australijoje. Liepos 31 d. jas skaitė lietuviai, rugpjūčio 1 d. — Melburno universiteto profesoriai. Lietuviams atstovavo p. Žilinskienė, Lydija Pocienė iš Adelaidės ir Petras Sungaila. Pirmoji paskaitininkė nagrinėjo lietuvių imigracijos pradžią prieš 26 metus, kai Australijon atvyko apie 10.000 lietuvių. Jie paliko ryškius pėdsakus savo organizacijomis, sambūriais, lietuviškais leidiniais ir meno kūriniais. Šiandien tų ateivių skaičius mažėja, jų vietą užims jau Australijoje gimę lietuvių bendruomenės nariai. Prelegentės nuomone, bendruomenė neišmirs, bet jos veidas turės pasikeisti. Mūsų jaunimas turi jausti savo kilmę, šaknis su praeitimi. L. Pocienė pateikė statistinių duomenų apie imigrantiniu grupių likimą įvairiuose kraštuose, jų nutautimą, asimiliavimąsi, neužmirštama ir tautinio išsilaikymo pavyzdžių. P. Sungaila kalbėjo apie lietuvių bendruomenės jungtį, kurią sudaro tautinis patriotizmas, papročiai, kultūrinės apraiškos. Jis taipgi pabrėžė didelį mokyklų, tautinių šokių grupių, organizacijų ir paskirų tautiečių įnašą tautiniam išlikimui. Didelės įtakos turėjo darbiečių premjreo G. Whitlamo padarytas Pabaltijo pripažinimas Sovietų Sąjungai. Prieš jį kovojant, buvo užmegzti ryšiai su Australijos politikais, sustiprinta lietuvių vienybė. Pasak P. Sungailos, Australijos lietuviai vis dar nepakankamą dėmesį skiria švietimui ir kultūriniam gyvenimui. Reikia daugiau lietuvių akademikų humanistų, kurie mūsų kultūrą propaguotų Australijos gyventojų tarpe, vadovaudamiesi idealizmu, atsisakydami materializmo. Lietuviškų paskaitų serija buvo užbaigta gyvomis diskusijomis.

N. Zelandija

REGINA VARANAVIČIŪTĖ-HAGGO Christchurch miesto Canterbury universitete dėsto klasikinio meno istoriją. Ji yra gimusi 1949 m. Bradforde, Britanijoje. 1958 m. su tėvais ir sesute Nijole atvyko į Kanadą. Ontario Hamiltone baigė katalikių mergaičių gimnaziją ir meno istoriją bakalauro laipsniu vietiniame McMaster universitete, dvejus metus studijavo anglų literatūrą ir graikų klasikus. Nuvykusi Britanijon, gilino klasikinio meno istorijos studijas ir š.m. balandžio mėnesį sėkmingai apgynė doktorato disertaciją "Gerasis Ganytojas Romos krikščionių katakombų meno kūriniuose". Rašo eilėraščius lietuvių ir anglų kalbomis. Yra išleidusi rinkinėlį "Eglė". N. Zelandijon atvyko kartu su savo vyru, kuris yra skotas, taip pat siekiantis akademinio laipsnio.

Britanija

BRADFORDO IR APYLINKĖS LIETUVIAI iškilia akademija birželio 19 d. paminėjo savo kapeliono kun. Jono Kuzmickio 40 metų kunigystės sukaktį. Paskaitą "Kunigas Dievo tarnyboje" skaitė mons. dr. P. Celiešius. Koncertinę lietuvių kompozitorių dainų programą atliko solistai Vida Gasperienė ir Pranas Dzidolikas su pianistės F. Greičn palyda. Programą paįvairino šokėjai R. Rimanis ir M. Budrytė. Iš tikrųjų šį šventė jungė tris sukaktuvininkus, nes dalyvavo amžiaus septyniasdešimtmečio sulaukęs vysk. A. Deksnys ir kunigystės keturiasdešimtmetį minintis mons. Kl. Razminas. Birželio 20 d. jie koncelebravo Mišias. Iškilmė užbaigta bendrais pietumis, kuriu metu buvo daug sveikinimų.

MANCESTERIO RAMOVĖNAI liepos 10 d. surengė S. Dariaus ir S. Girėno tragiškai užsibaigusio skrydžio per Atlantą minėjimą. Po ramovėnų skyriaus pirm. K. Murausko įvadinio žodžio paskaitą apie lakūnų gyvenimą ir jų skrydžio reikšmę skaitė V. Dargis. Gražių lietuviškų dainų padainavo P. Dzidoliko vadovauajmas Belshillo lietuvių choras. Eilėraščius apie Darių ir Girėną deklamavo J. Bliūdžius, N. Rastenis ir V. Motūza. Minėjimas baigtas Tautos himnu, o likusioji vakaro dalis — šokiais. Sekančia dieną, kuri buvo sekmadienis, P. Dzidoliko choras giedojo St. Mary's šventovėje, kun. V. Kamaičiui atnašaujant lietuviams skirtas Mišias. Po pamaldų ramovėnų valdyba surengė pobūvį choristams lietuvių klube.

Vokietija

A. a. DR. PETRAS KARVELIS, ekonomistas ir visuomenininkas, mirė rugpjūčio 10 d. Baden Badene, Velionis buvo gimęs 1897 m., mokęsis Marijampolėje, Voroneže, Petrapilyje, Muenchene, Berlyne ir Breslave, kur gavo valstybinių mokslų daktaro laipsnį už disertaciją "Žemės reforma Lietuvoje". Nuo 1910 m. priklausė Ateitininkų Sąjungai, dalyvavo krikščionių demokratų programos paruošime, buvo šios partijos generaliniu sekretoriumi ir pirmininku, seimo nariu, finansų ministeriu. Atstovavo Lietuvai įvairiose tarptautinėse ekonominėse konferencijose 1924-33 m. Įsteigė dienraštį "Rytas", kuriame rašydavo politinėmis bei ūkinėmis temomis. Veikliai reiškėsi Žemės Ūkio Rūmų įvairių draugijų valdybose. Atstovaudamas Lietuvos Ūkininkų Sąjungai, dirbo VLIKe, buvo politinės komisijos pirmininku, Tautos Fondo ir Baltijos Tarybos nariu. Palaidotas rugpjūčio 13 d. Baden Badene.

VASARIO 16 GIMNAZIJOJE šiais mokslo metais dirbs trys nauji mokytojai: anglistikos magistrė Marija Saulaitytė dėstys anglų kalbą mokiniams iš JAV ir Kanados, iš Lietuvos atvykusi Vilniaus universiteto absolventė Bronislava Lipšienė — lietuvių kalbą žemesnėse ir vidurinėse klasėse, istorikas Petras Nevulis — istoriją ir vokiečių kalbą neseniai iš Lietuvos atvažiavusiems mokiniams.

Italija

LIETUVIŠKOJI RADIJO PROGRAMA per valstybinį Romos radiją transliuojama ir toliau. Jai vadovauja dr. Juozas Gailius. "TŽ" 29 nr. paskelbtoji žinutė apie jos sustabdymą pasirodė netiksli.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. WA2-7981, 922-8112.

KANADOS LIETUVIŲ DIENA

XXII Kanados Lietuvių Diena įvyks spalio 9-10 dienomis — per ilgąjį Padėkos savaitgalį Montrealyje. Tomis dienomis įvyks ir Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto tarybos posėdis.

Lietuvių Dienai rengti komitetas liepos mėn. posėdyje aptarė įvairius su Lietuvių Diena susijusius darbus, kurie, nežiūrint atostogų ir Montrealyje buvusios olimpiados, vyksta be didesnių sunkumų.

LD programą atliks Kanados lietuvių jaunimo ansambliai, chorai, sportininkai. Bus ir lietuvių dailininkų kūrinių paroda.

Be Montrealio Aušros Vartų ir Šv. Kazimiero parapijų chorų, programą atliks Hamiltono lietuvaičių choras "Aidas" ir tautinių šokių ansamblis "Gyvataras", Montrealio ir Toronto "Gintarai", Londono "Baltija", solistai Gina Čapkauskienė ir Vaclovas Verikaitis. Krepšinio varžybose dalyvaus Toronto, Hamiltono ir Montrealio lietuvių krepšinio komandos.

Didysis visų dalyvių susipažinimo balius ir dailės paroda įvyks puikioje James Lyng High School salėje, 5440 Notre Dame Street West. Dailės parodoje dar yra galimybė dalyvauti visiems Kanadoje gyvenantiems lietuviams dailininkams. Norintieji joje dalyvauti prašomi susisiekti su dailės parodos vadovu Gintaru Nagiu tel. 277-7868.

Iškilmingos LD pamaldos įvyks Šv. Juozapo oratorijoje. Sekmadienį po koncerto Šv. Kazimiero salėje įvyks jaunimo susipažinimo šokiai. Bus išleistas LD leidinys, kuriame bus sužymėti visi LD programos atlikėjai, atitinkamos nuotraukos, sveikinimai ir t.t. Leidinio redaktorius renka medžiagą ir prašo meninius vienetus, kurie dar nėra atsiuntę aprašymų bei nuotraukų, paskubėti.

Baliaus metu veiks vertingų laimikių loterija, kurią tvarko Ir. Lukoševičienė su dideliu būriu talkininkių.

Tikimasi, kad ir ši XXII Kanados Lietuvių Diena sutrauks nemažai lietuvių bei svečių ir bus įspūdinga.

Maloniai kviečiame visus ir iš visur jai ruoštis ir joje dalyvauti.

XXII Kanados Lietuvių Dienos komitetas

Kanados Lietuvių Dienai Rengti Komitetas. Iš kairės: vicepirm. R. Otto, kun. J. Kubilius, SJ, sol. G. Čapkauskienė, pirm. J. Šiaučiulis, sekr. A. Jonelytė, A. Mylė; stovi: J. Adamonis, L. Stankevičius, A. Kličius, P. Klezas, J. Dalmotas, R. Šiaučiulis, G. Nagys, J. Celtorius; trūksta Ir. Lukoševičienės, R. Lukoševičiūtės ir J. Narbuto

BRAZILIJOS LIETUVIŲ ŽINIOS

Lietuvos vardu bus pavadinta Vila Zelinoje S. Paulo priemiesčio pagrindinė aikštė. Tuo reikalu rūpinasi BLB pirm. adv. Algirdas Sliesoraitis. Šį sumanymą remia ir S. Paulo miesto seimo atstovas Arthur Alves Pinto. Lietuviams, kurie šiais metais mini savo imigracijos Brazilijon 50-metį, tai bus tikrai graži Brazilijos dovana Tuo reikalu dekretas buvo pasirašytas 14. VII. 76, galioja nuo 15. VII 1976.

Jau XVIII šimtmetyje ar gal net anksčiau būta lietuvių imigrantų Brazilijoje. Medžiagą apie lietuvių praeitį šiame krašte renka stud. Regina Bagdžiūtė ir stud. Živilė Jūraitytė. Talką pažadėjo ir prof. Eduardas Pažėla, jn., taip pat iš Sao Paulo universiteto.

Lietuviai nieko neturi bendro su Brazilijos negrais, bet lietuvis rašytojas **Henrikas Losinskas - Alves** pasirodo kaip vietos negrų kilmės, jų šokių ir jų liaudies meno specialistas. Tomis temomis jis davė eilę paskaitų S. Paulo ir Rio Pardo miestuose. Jis šiais metais gavo Rio de Janeiro mieste Joao Ribeiro premiją iš folkloro ir etnografijos srities. Brazilijos Literatūros Akademija kasmet teikia šešias premijas. H. Losinskas Alves jau yra gavęs net tris.

Sanitaras Antanas Jočys mirė sulaukęs 73 metus amžiaus S. Paulo mieste š.m. birželio 10 d. Brazilijon jis atvyko 1929 m. ir dirbo Santa Rita Samaritano ligoninėse.

Pavergtųjų tautų organizacija "Pro Libertate" j u n g i a 13 komunizmo pavergtų tautų S. Paulo. Lietuviams ten atstovauja BLB atstovai. Organizacijos vicepirm. yra lietuvis ir BLB pirm. adv. Alg. Sliesoraitis. Šių metų birželio mėnesio susirinkime buvo iškeltas reikalas steigti pavergtų tautų biblioteką. Ji bus atvira visiems, kurie tik domisi tų tautų reikalais, literatūra, geografija, istorija ir kitomis žiniomis. "Pro Libertate" organizacija prašo visus siųsti jai turimą literatūrą betkuria kalba, kad studentija ir šiaip skaitytojai turėtų daugiau medžiagos apie tų tautų kultūrą. Posėdžio metu vienas S. Paulo valstijos mokyklų inspektorius pranešė, kad apie 100 mokinių rašo straipsnius-temas apie tautžudystę, bet jiems trūksta medžiagos apie Pabaltijį. Tie mokiniai nėra baltiečių kilmės ir neturi kitokių galimybių gauti žinių ta tema. Baltiečių komitetas paskyrė 10 premijų už geriausius darbus ir pažadėjo juos paskelbti atskirame leidinyje.

Ryšium su lietuvių imigracijos Brazilijon 50-mečiu lietuvaitė sesuo Luzia Brazilijos pietuose, netoli Florianopolio, Biguacu ligoninėje sutiko lietuvį **75 metų amžiaus.** Įdomiausia, kad jis jau yra Brazilijoje gimęs.

Solistė Roma Mastienė liepos 3 d. dainavo S. Paulo lietuviams. Publikos trečdalis — jaunoji karta. Programą pranešinėjo K. Ambrozevičius, o pianinu solistę palydėjo Irena Kuniškienė. Nežiūrint šalto oro ir solistės turėtos ligos, koncertas gerai pasisekė. Tuoj po koncerto įvyko jaunimo šokių vakaras.

PLB vicepirm. švietimo reikalams Jonas Kavaliūnas liepos pradžioje laknėsi S. Paulo ir tarėsi lietuviškų mokyklų reikalais. Buvo kalbėta apie Brazilijai specialiai pritaikytų kalbos vadovėlių reikalą, ir šiam darbui įsipareigojo ilgametė lietuvių kalbos mokytoja Liucija Jodelytė.

Tris šimtus žmonių sutraukė Lietuvių Katalikų Šv. Juozapo Bendruomenės gegužinė, įvykusi liepos 4 d. Centro Municipal de Campismo — S. Paulo turizmo centro vietovėje. Tai specialiai turizmui atrinkta vieta už 25 km nuo miesto, prie gero kelio. Vieta augšta, įrengimai pirmos eilės tiek nakvynėms, tiek ir stovyklavietei. Miesto savivaldybė dažnai ją užleidžia baltiečių komitetui. Šia proga daugelis lietuvių iš tolimesnių vietu atvykę galėjo susitikti su savo tautiečiais. Dabar visi žadėjo vėl sugrįžti ir ragino daugiau tokių gegužinių suruošti.

Dr. Sofija Savnorienė, ginekologijos ir moterų ligų specialistė, staiga mirė birželio 21 d. Rio de Janeiro mieste. Ji buvo plačiai pažįstama ne vien tarp lietuvių, bet ir tarp lenkų ir rusų kaip nuoširdi bei visiems padedanti gydytoja. Ji buvo baigusi Vytauto Didžiojo universitetą. Į Braziliją atvyko 1947 m.

Liepos 1 d. BLB atstovai lankėsi S. Paulo valstijos seime. Jie ten vyko padėkoti atstovei Dulce Salles Cunha Braga už viešą lietuvio dailininko pagerbimą Brazilijoje. Minėta atstovė valstijos seime pasakė kalbą, pagerbdama lietuvį dailininką M. K. Čiurlionį, kurios kalbos nuorašą S. Paulo seimas atsiuntė BLB literatūros rateliui ir kitoms lietuvių bei baltiečių organizacijoms.

Alf. D. Petraitis

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954

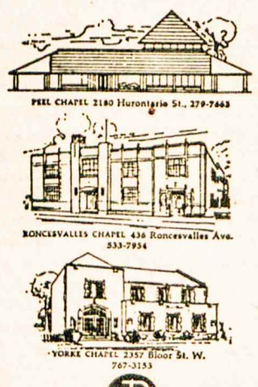

ALBERTAS GREIČIUS skautų žiemos iškyloje Brazilijoje stiprinasi po užsiėmimų Nuotr. A. Saulaičio

Viešėdami Čikagoje,
neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**
Gifts International Inc.
2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

Sovietų karo laivynas

Jis pralenkė amerikiečių laivyną ir kelia susirūpinimą

J. VAIČELIŪNAS

Prieš antrąjį pasaulinį karą sovietai nebuvo tinkamai apsiginklavę, todėl 1941 m. jų frontas greitai pabiro. Nebuvo jie gerai apsiginklavę visose srityse, neturėjo nė gero karo laivyno, nors Sovietų Sąjungos priešas nr. 1 buvo JAV. Tik 1941 m. birželio 22 d. sovietai pamatė, kad jiems tenka kariauti ne su Amerika, bet su Vokietija. Amerika gi tada tapo sovietų sąjungininke ir gelbėtoja. Bet po to karo sovietai Amerikai buvo nedėkingi, o dabar sovietai ją vėl laiko priešu nr. 1.

Gyvenimo pamokyti, sovietai tuojau po antrojo pasaulinio karo ėmė skubiai ginkluotis. Nors Sovietų Sąjunga su JAV veda pasitarimus dėl ginklavimosi apribojimo, bet tas apribojimas taikomas tik Amerikai, o ne Sovietų Sąjungai. Ir dabar sovietai iš amerikiečių prašo duonos, o visus savo išteklius ir vergų darbą skiria apsiginklavimui. Nenuostabu, kad sovietai savo karo laivynu pralenkė JAV.

Naujieji duomenys

Žurnale "Der Spiegel" 1976. I. 5 vokiečiai pateikia duomenis apie Sovietų Sąjungos ir J. A. V. karo laivynus, nors daugiau paliečiami sovietai.

Sov. Sąjunga turi lėktuvnešių — 2, JAV — 14, kreiserių — 36:28, naikintojų — 111:73, fregatų — 147:61, povandeninių laivų — 408:110, greitlaivių ir povandeninių laivų medžiotojų — 500:33. Laivų skaičiaus santykis yra sovietų naudai, nors sakoma, kad amerikiečių karo laivynas techniškai pranašesnis už sovietų ir laivų įgulos geriau apmokytos. Sovietai taip pat stengiasi savo jūrininkus gerai paruošti techniškai ir politiškai. Ar politinis jūrininkų paruošimas turės įtakos, klausimas, nes Sovietų Sąjungoje kyla prieškomunistinis judėjimas, kuris paliečia ir karius — jūrininkus. Sovietai didžiuojasi, kad caro laikų karo laivo "Aurora" jūrininkai pradėjo revoliuciją, Petrapilyje apšaudydami Žiemos Rūmus. Ko gero sovietiniai jūrininkai gali pradėti ir kontrrevoliuciją, apšaudydami . . .

Laivyno bazės

Sovietai ne tik didina karo laivyną, bet ir plečia pasaulyje jo bazes, ypač šiltų vandenų srityse: Šiaurės Rytų Afrikoje, Pietų Arabijoje, Indijoje.

Sovietai stengiasi okupuoti ar paimti savo "globon" tuos kraštus, kurie anksčiau buvo Britanijos kolonijos. Dabar jos tampa raudonosios Rusijos kolonijomis. Pvz Indijos vandenyne, nedidelė M a u r i c i j a u s sala, kuri buvo Britanijos globoje, dabar jau yra Sovietų Sąjungos globoje — tenai yra sovietų laivyno bazė. Tai savotiškas užblokavimas amerikiečių, kurie taip pat nori įsikurti Indijos vandenyne.

Sovietams nesiseka įsteigti karo laivyno bazių Vidužemio jūros pakraščiuose, neskaitant Sirijos uosto Latakia. Nors sovietai labai veržiasi į Artimuosius Rytus, bet arabai jų nemėgsta. Sovietai labai norėjo įsistiprinti Egipte, Aleksandrijos uoste, bet Egipto prezidentas Sadat visus rusus išvarė iš savo krašto.

Atlanto vandenyno srityje sovietai turi dvi laivyno bazes: Vakarų Afrikoje, Gvinėjoje, Kanakrio uoste, ir Kuboje, Cienfuegos uoste. Pastaroji sovietų laivyno b a z ė yra amerikiečių panosėje.

Kaip rodo duomenys, sovietai amerikiečius labai pralenkė pavandeniniais laivais 408:110 santykiu. Šiandien povandeniniai laivai naudojami ne tik kovai su priešo laivais, bet ir puolimui priešo teritorijos, nes daug povandeninių laivų yra ginkluoti raketomis ir atominiais užtaisais. Amerikiečiai turi daugiau lėktuvnešių, negu sovietai, bet gerai ginkluotas povandeninis laivas gali sunaikinti lėktuvnešį su visais lėktuvais ir įgulomis.

Sovietų karo laivyno vadas adm. S. Groškovas sako, kad imperialistiniai kraštai baigė savo viešpatavimą vandenyse. Nors tai yra pasigiriantis pasakymas, bet yra ir tiesos. Tik žodis "imperialistai" tiktų daugiau pačiems sovietams, nes dabar jie yra didžiausi pasaulio imperialistai. Caras, imperija buvo rusų tikslas. Imperialistai buvo baltieji Rusijos carai, imperialistai yra ir raudonieji Rusijos carai. Komunizmas jiems yra tik priedanga.

Laivų statyklos

Laivų statybos technikos sovietai išmoko iš vokiečių, kai Stalinas draugavo su Hitleriu. Tik vėliau, prasidėjus vokiečių-sovietų karui, Sovietų Sąjungos uostai prie Baltijos jūros buvo užblokuoti, sovietai nebegalėjo statyti karo ir kitokių laivų. Jie per 700 laivų pasiskolino iš J. A. V. Dabar Baltijos jūra yra tapusi sovietiniu ežeru, todėl jos rytiniame pakraštyje buvo išvystyta laivų statyba.

Sovietai karo laivų statybą slepia nuo amerikiečių akių. Jie savo laivų statyklas maskuoja, apdengia, kad amerikiečiai negalėtų jų pastebėti ir žemės satelitais. Sovietų laivų statybos dokai siekia iki 300 metrų ilgio ir per 130 m pločio. Tačiau ir dideliuose statybos dokuose sovietai didelių laivų nepastato. Jų lėktuvnešiai yra 42.000 tonų ir 282 m. ilgio. Amerikiečių atomine energija varomas lėktuvnešis "Enterprise" yra 83.-000 tonų, 330 m. ilgio.

Pozicijos silpnumas

Didžiausias sovietų karo laivyno minusas, kad jis karo metu negalės laisvai judėti iš Baltijos jūros ar į ją ir taip pat iš Juodosios jūros ir atgal. Dar labiau gali būti apsunkintas praplaukimas Sueso kanalu. Į šiltų vandenų laivyno bazes sovietų laivai turės plaukti aplink Afriką. Gibraltaras taip pat trukdys sovietų karo laivyno judėjimą. Tuo būdu sovietų karo laivyno pajėgumas mažėja. Dėlto sovietai visomis išgalėmis nori prasimušti į Vidužemio jūra per Balkanus. Daug kas spėlioja, kad po Tito mirties sovietai okupuos Jugoslaviją, kad turėtų išėjimą i Vidužemio jūrą.

Amerikiečiai, matydami, kad sovietai juos pralenkia jūrose, nusprendė per 5 metus karo laivyno sustiprinimui skirti per 5 bil. doleriu, ypač povandeninių laivų statybai. Tiesa, amerikietiški povandeniniai laivai yra pranešesni už sovietu, bet jų yra nedaug — tik 110.

Sovietai užsieninėse savo laivyno bazėse stengiasi į savo laivus pakviesti vietinių žmonių, kad įgautų to krašto gyventojų palankumą. Bet to palankumo nelengva įgyti, nes pasaulis vis daugiau ir daugiau sužino apie rusiškąjį komunizmą ir jo kėslus.

STOVYKLAUJA IR EKSKURSUOJA

Mūsų korespondento informacijos iš Britanijos

Skautų stovykla

Šiais metais stovykla įvyko liepos 24-31 d.d. Lietuvių Sodyboje. Ji buvo pavadinta plk. Šarausko vardu. Berniukų pastovyklei "Nemunas" vadovavo Vytenis Zinkus, mergaičių pastovyklei "Neris" — L. Traškaitė. Bendros stovyklos viršininku buvo J. Alkis. Stovyklavo 40 vyresnio ir jaunesnio amžiaus skautų. Stovyklos metu apsilankė iš Vokietijos Manfredas Šiušelis ir iš JAV v.s. Petras Molis.

Dauguma jaunimo, kuris pasiekia augštesnes mokyklas, pasitraukia iš aktyvaus skautiško gyvenimo. Dabartiniu metu Britanijoj yra labai mažai to jaunesniojo amžiaus jaunimo, tad skautiškos eilės mažėja. Londone jo galėtų būti daugiau, bet Londono ribose gyvenantieji skautininkai nesiryžta dirbti skautiškose eilėse.

Išvyka Amerikon

Londono tautinių šokių grupė, kuriai vadovauja Pranė Senkuvienė ir Veronika Jurienė, pradėjo savo darbą su vaikais prieš maždaug 7 metus. Londone praeityje buvo gerų tautinių šokių grupių, bet jos neturėjo savo tęstinumui priaugančio jaunimo, kaip kad yra daroma JAV ir Kanadoje. Veikė "Gintaro" grupė, vadovaujama G. Petrauskaitės ir V. Lagūnavičiaus. Šokėjai išaugo, vedė, kiti emigravo, ir grupė išnyko. Vėliau įsisteigė "Grandis", kuriai vadovavo Amerikos lietuvaitė Janina Kinkienė. Po poros metų gražaus darbo, jai grįžus į JAV, grupė susilpnėjo, ir pagaliau jos šokėjų tėvai, savo tarpe keldami ginčus, tą grupę suardė.

Dabartinė grupė išaugo iš to jaunojo jaunimo. Šiais metais ji galės įvykdyti savo troškimą — dalyvauti Čikagoje įvykstančioje tautinių šokių šventėje. Ji turėjo smarkiai pasidarbuoti ir išmokti daug naujų šokių, kurie bus šokami šventėje.

Pernai rudenį JAV-se besilankydamas Britanijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas užmezgė ryšius su šventės rengėjų vadovybe Čikagoje ir gavo padrąsinimą, kad rengėjai prisidės prie kelionės išlaidų. Dėlto grupė su savo tėvų komitetu pasinėrė darban, kad jaunimas galėtų nuvykti į šventę.

Anglijos lietuvių klubas, veikiantis Čikagoje, prižadėjo, kiek sąlygos leis, globoti grupę viešnagės metu Čikagoje.

Grupė išskrido iš Londono rugpjūčio 19 d. Su ja išvyko keliolika lietuvių pas savo gimines ir pamatyti tautinių šokių šventės. Išvykoje dalyvauja 30 asmenų. Tai pirmas kartas, kad tokia gausi grupė lietuvių iš Britanijos dalyvaus tautinių šokių šventėje JAV-se.

Išvykos dalyviams buvo surengtos išleistuvės Londono lietuvių parapijos svetainėje rugpjūčio 18 d. su pamaldomis.

Grupės šokėjai, vadovės ir tėvai yra dėkingi JAV lietuviams už materialinę ir moralinę paramą.

(Nukelta į 6 psl.)

Žodis pavergtiem tautiečiam

Laisvojo pasaulio lietuviai iš Anglijos, Australijos, Belgijos, Ispanijos, Italijos,. Jungtinių Amerikos Valstybių, Kanados, Prancūzijos, Šveicarijos, Švedijos ir V. Vokietijos, susirinkę į XXIII Lietuviškų studijų savaitę Chantilly Kultūros Centre, Prancūzijoje, savo paskaitose, diskusijose, maldose, literatūros bei muzikos kūriniais daug kartų prisiminė tėvynę Lietuvą ir savo tautiečius pasaulyje.

Sveikindami visus, lietuviškųjų studijų savaičių dalyviai savo baigiamajame posėdy 1976 m. rugpjūčio 8 d. konstatuoja:

1. nešdama sunkų sovietinės okupacijos jungą, Lietuva yra padariusi nemažos pažangos pramonės, technikos, tikslių jų mokslų ir lituanistikos srityse; tačiau

2. prievartinė marksistinė ideologija, komunistinis auklėjimas mokyklose bei už mokyklų ir sovietinė diktatūra labai žaloja Lietuvos gyventojus morališkai ir dvasiškai;

3. remdamiesi slaptais diktatūriniais potvarkiais, sovietinio režimo tarnai Lietuvoje žiauriai persekioja tikinčiuosius, jų religinį gyvenimą, prievartauja nekomunistinės pasaulėžiūros asmenis ir kalėjimuose bei koncentracijos stovyklose kankina tokius taurius žmogiškųjų teisių gynėjus, kaip Nijolė Sadūnaitė, Sergijus Kovaliovas ir kiti;

4. ilgai veidmainiavę sovietiniai "demokratai" nusimetė kaukes ir siekia oficialiai Lietuvą surusinti, pradėdami Lietuvos kompartijos suvažiavime vartoti tik rusų kalbą, Lietuvos pramonės įmonėse įvesdami pagrindinę rusų kalbą, akademinio lygio lietuvių mokslo veikalus spausdindami rusiškai, lietuviškose mokyklose ruošdami rusų kalbos olimpiadas.

5. Lietuviškųjų studijų savaitės dalyviai taip pat prisiminė lietuvius Lenkijoje, ypač Seinų apskrities lietuvius katalikus, kuriems Lomžos bažnytinė vadovybė neleidžia šventų Mišių lietuvių kalba Seinų parapijos šventovėje — bazilikoje, kurią yra statę ir išlaikę lietuviai drauge su parapijiečiais lenkais.

Protestuodami prieš čia suminėtas lietuvių patiriamas skriaudas komunistų valdomuose kraštuose, XXIII lietuviškųjų studijų savaitės dalyviai nutarė:

1. kviesti savo tautiečius laisvajame pasaulyje sueiti į glaudesnius santykius su Lietuvos kaimynais, neišskiriant demokratinių rusų bei lenkų, kad visi bendrai greičiau pasiektų laisvo valstybinio apsisprendimo Europos tautų šeimoje;

2. k v i e s t i dalyvauti tautiečius tarptautiniuose sąjūdžiuose, kurie gina krikščioniškosios dorovės principus, asmenų neliečiamas teises bei visų tautų laisves, nes pakilimas iš moralinio pasyvumo bei pakrikimo daug padėtų Vakarų pasauliui atgauti stiprybę, o mūsų tėvynei Lietuvai — laisvę.

Lietuvių Fronto Bičiulių nutarimai

I

Jungtinių Valstybių ir Kanados Lietuvių Fronto bičiulių konferencija 1976. VIII. 6 Dainavoje, turėdama galvoje nuolatines ir vis atkaklesnes Sovietų Rusijos pastangas sovietinės imperijos erdvėje sukurti monolitinę sovietiškai rusišką tautą ir sunaikinti jos p a v e r g t ų tautų individualybę ir jas, tas tautas, sovietiškai surusinti, — su dideliu susirūpinimu ir užjautimu stebi pavergtosios mūsų tautos atsparą šiom genocidiniėm Kremliaus užmačiom ir kreipia visų Lietuvos vadavimo veiksnių ir kitų išeivijos institucijų bei organizacijų dėmesį į reikalą neatidėliojant imtis atitinkamos akcijos tarptautinėse institucijose ir šauktis viešosios pasaulio opinijos, kad pasmerktų šiokią sovietinės Rusijos genocidinę politiką pavergtosios mūsų tautos atžvilgiu.

II

KONFERENCIJA, turėdama prieš akis sovietinio Lietuvos okupanto rafinuotą tikinčiųjų persekiojimą ir tikinčiųjų bendruomenės varžymus, akivaizdžiai pažeidžiant pagrindines žmogaus teises, Visuotinę Žmogaus Teisių Deklaraciją ir tarptautines konvencijas, visa tai dangstant nuo pasaulio akių melaginga propaganda ir klaidinančiais gestais, pvz. išleidžiant tikinčiųjų bendruomenei atstovauti tarptautiniuose renginiuose sovietinio režimo pataikūnus, neišskiriant nė aktyvių sovietinio saugumo talkininkų, infiltruotų į tikinčiųjų bendruomenę, kad ją iš vidaus sprogdintų, — su giliu pasipiktinimu reiškia griežtą protestą prieš tokią okupanto politiką Lietuvoje, nuoširdžiai užjaučia Lietuvos tikinčiuosius, meldžia Galybių Dievą, kad suteiktų ištvermės ir kantrybės Kęstaičių, Kražių tikėjimo kankinių, taip pat vysk. VALANČIAUS bendražygių palikuonim kovoje už teisę, teisingumą bei laisvę ir kartu kreipia mūsų išeivijos kuo rimčiausią dėmesį, kad išnaudotų visas galimybes šiem sovietiniam nusikaltimam iškelti pasaulio viešojoj opinijoj ir atitinkamose tarptautinėse įstaigose.

III

KONFERENCIJA, pripažindama, kad išeivijos piktybinės fragmentacijos kaina yra perbrangi mokėti už betkurį kad ir labai kilniai atrodantį siekimą, apeliuoja į Jungtinių Valstybių lietuvių veikėjus, organizacijų vadovus, spaudos darbuotojus ir visus lietuvius visas tautines išeivijos problemas svarstyti ir spręsti tautinio solidarumo, demokratinės pakantos ir tautinių jėgų konsolidavimo bei darnaus veikimo dvasia.

IV

KONFERENCIJA, prisimindama 1941 m. tautos sukilimo laimėjimą, rezistencinį ryžtą nacių okupacijos metais, tautos heroizmą ir kančias partizaninio laisvės karo 1944-1952 metais, taip pat šio meto tautos ištvermingą rezistencinę atsparą okupanto kėslam Lietuvą surusinti bei suateistinti ir turėdama galvoje Lietuvių Fronto Bičiulių uždavinius bei įsipareigojimus savo tautai ir išeivijai, apeliuoja į visus Lietuvių Fronto bičiulius, kad stiprintų savo rezistencinės sąmonės budrumą, tarpusavio bičiuliškumą, organizacinį pareigingumą, tautinį solidarumą bei kūrybinį aktyvumą.

Canadian Art Memorials Ltd.
176 LAKESHORE ROAD WEST
(kampas Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757
LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius — Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Britanijos lietuvių tautinių šokių grupė, išskridusi į JAV dalyvauti tautinių šokių šventėje Čikagoje. Viduryje vadovės — V. Jurienė ir P. Senkuvienė, kurios uoliai rūpinosi grupės paruošimu ir jos kelione

Kai nuotaikingi akordai nutilo...

Dirigento ir kompozitoriaus Broniaus Jonušo netekus

E. DANILIŪNAS

Š.m. birželio mėnesį sukako 30 metų, kai "Dainavos" ansamblis pirmą kartą pasireiškė didesnio masto koncertu ir kai buvo pavadintas tuo vardu. Deja, šios sukakties nebeįstengė sulaukti centrinis tų iškilmių asmuo — dirigentas Bronius Jonušas, kuris mirė š.m. vasario mėnesį.

"Dainavos" ansamblio, Dillingeno vyrų choro, Čikagos vyrų choro, policijos choro, Omahos "Rambyno" ir kitų chorų bei visų orkestrų, kuriems jis dirigavo, nariai atsimins jį kaip daug reikalaujantį dirigentą, neleidžiantį tarp gaidų slidinėti: kiekviena gaida turėjo būti tiksliai paimta be jokio detonavimo, užtęsimo ir t.t. Taip pat reikalaudavo, kad visi dalyviai būtų drausmingi ir kad tinkamai atstovautų lietuviams kitataučių akivaizdoje tiek savo elgesiu, tiek ir savo išvaizda bei meniniu pasiruošimu.

Nemažesnius reikalavimus jis statė ir pats sau. Jis labai daug dirbdavo — visą dieną, o prireikus ir naktį iki rytmečio. Gaidos visada būdavo kruopščiai paruoštos: aiškiai išskaitomos, gražiai apipavidalintos. Kartais tėviškai ir pabardavo: "Kas čia, kas čia detonuoja? Kažkas nemoka savo partijos, mieli, to neturi būti". Tačiau juos tėviškai ir užjausdavo, kai jie, grįžę iš darbo pavargę, repeticijose stropiai padirbėdavo. Choristų ir muzikantų pastangas labai vertindavo ir tai visada išreikšdavo padėkos žodžiu.

Aplamai jis buvo malonaus, sugyvenamo būdo, niekad nesistengdavo save iškelti virš kitų ir tuo atitrūkti nuo choristų ar orkestrantų ir nuo publikos, kuriai skirdavo savo koncertus.

* * *

Mano nuomone, jis ypač žymėtinas dėl dviejų savo reikšmingų savybių, būtent: ypatingo dėmesio repeticijai, ypač jei tai liesdavo pasirodymus kitataučiams, ir nuoširdaus dėmesio eiliniam žmogui. Būdamas kapelmeisteriu VIII pėst. pulke Šiauliuose, o paskui vadovaudamas policijos orkestrui Kaune, — jis iš visų išsiskirdavo savo ir savo orkestro uniformos tvarkingumu ir retai sutinkama gražia išvaizda. Nevienas ir iš jaunuolių pasvajodavo: "O kad aš užaugęs taip gražiai atrodyčiau, kaip Br. Jonušas..."

Br. Jonušo dėmesys reprezentacijai išeivijoje dar labiau sustiprėjo. Hanau stovyklos lietuviai tai pastebėjo jau pirmame koncerte. Per nepilnas tris savaites jis gerai paruošė platoką ir visai naują repertuarą Vasario 16 minėjimui. Tinkamas programos atlikimas, puiki dirigento ir choristų išvaizda šventiškai nuteikė žiūrovus ir padvelkė ten neįprastu iškilmingumu. Po šio koncerto ansamblio narių skaičius šuoliais pradėjo didėti. Jis atkreipė ir kitų apylinkių dėmesį, kai Wuerzburge įvykusios dainų šventės chorų varžybose Jonušo vadovaujama jauna "Dainava" nurungė net tokį stiprų ir seniai veikiantį muziko Br. Budriūno vadovaujamą chorą ir laimėjo pirmą vietą.

Br. Jonušo vadovaujamas jaunas ansamblis pirmavičius laimėjimus skynė ir tautybių varžybose. Ypatingą dėmesį dirigentas skirdavo koncertams, atliekamiems kitataučiams. Pvz. porą sykių prieš koncertus vokiečių menininkams ir plačiajai visuomenei jis repetavo ligi 3 ar 4 v. ryto, vis aiškindamas choristams, kad mes negalime betkaip pasirodyti, nes mes atstovaujame lietuviams. Kitataučių vertinimas esąs labai svarbus dalykas lietuviškam reikalui, nes jis palengvina mūsų veiksnių darbą. Net ir UNRRA direktorius "Dainava" didžiuodavosi, tai savo kalbose nuolat pabrėždamas, ir ją naudojo kaip reprezentacinį savo stovyklos vienetą, kurio dėka skindavo sau laurus.

Buvo surengta daug "Dainavos" koncertų Vakarų sąjungininkų vyr. karo būstinės karininkams ir jų šeimoms, kareiviams, civiliams pareigūnams ir t.t. "Dainava" tada suvaidino svarbų vaidmenį, sudarydama progą mūsų centrinių veiksnių atstovams pasikalbėti su tais vakariečių pareigūnais, su kuriais nebuvo galima gauti oficialių pasimatymų. Visa tai tapo įmanoma tik todėl, kad Jonušas reikalą statė ant tinkamos reprezentacijos pagrindų.

Ansamblis darė teigiamos įtakos ir jaunimui, kuris nekartą didžiuodavosi, kad lietuviai buvo iškelti į pirmą vietą, jų vienetas atstovaudavo visai stovyklai.

Ir sveikatai sušlubavus, Br. Jonušas nenuleido rankų ir iki mirties išliko aktyviu. Jis stengdavosi ateiti į pagalbą menininkams, ypač taut. šokių švenčių rengėjams Čikagoje, padėdamas jiems savo darbu arba paskirdamas po tūkstantinę išlaidoms sumažinti. "Dainava" užėmė pirmą vietą jo širdyje. Visada jis stengdavosi būti arti jos, gyveno jos rūpesčiais ir džiaugsmais. Prieš porą metų jis sukūrė ir ansambliui dedikavo dainą, jo nuomone, tinkamą būti tradicine "Dainavos" daina - himnu.

Muzikas Bronius Jonušas, palikęs žymius pėdsakus muzikiniame lietuvių gyvenime

Nemažesnį dėmesį Br. Jonušas skirdavo ir pilkajam žmogui. Kaip ir kitas žymusis žemaitis dail. Adomas Galdikas, jis sakydavo, kad eiliniai žmonės nemažiau mėgsta meną kaip inteligentija, bet jie turi daug mažiau progų juo gėrėtis. Todėl jis ir stengdavosi sudaryti jiems kuo daugiausia progų. Dar jaunuoliu būdamas su šeimos kapela linksmindavo žmones šokių vakaruose. Jie savo muzikalumu tapo pirmaeiliais Žemaitijoje. Su kariuomenės, o vėliau su policijos orkestru koncertuodavo plačiajai visuomenei parkuose ir Palangos kurorte. Taip pat su minėtu policijos orkestru, choru ir solistais sekmadienio rytais duodavo nuotaikingą muziką iš Kauno radiofono. Br. Jonušas nebuvo tiek populiarus muzikų tarpe, kiek plačiojoje visuomenėje. Jis ne tik kreipdavo dėmesį į tai, kaip apie jo koncertą atsilieps muzikos kritikai, bet ir kaip pavyks suteikti džiaugsmo klausytojams, ar pajėgs pakelti juos iš kasdieninių rūpesčių į gražesnį dainos - muzikos pasaulį. Todėl ir jo kūryba bei atliekami dalykai dažniausiai būdavo lengvo, nuotaikingo pobūdžio, kad būtų visiems suprantami: maršai, gyvesnės liaudies dainos, ištraukos iš operų ir t.t. Atrodo, savo tikslą jis ir pasiekdavo. Tekdavo nugirsti Palangos vasarotojus išsireiškiant: kai nueinu į Jonušo koncertą parke, pakylu į augštybes ir atrodo, kad kojomis žemės nebesiekiu...

* * *

Br. Jonušas buvo bene pats populiariausias Lietuvos kapelmeisteris, dirigavęs daugeliui orkestrų ir chorų, pradedant pirmu savanorių pulku 1921 m. ir baigiant Omahos "Rambynu". Taip pat vadovavo daugeliui didelių renginių: penkiems koncertams valstybės teatre Kaune, šešiems koncertams Vilniuje, jungtiniam 700 narių orkestrui Šaulių S-gos dvidešimtmečio šventėje, taut. šokių švenčių junginiams Čikagoje ir t.t. Jis buvo pastebėtas ir amerikiečių: vienas jų laikraštis jį pavadino lietuviškuoju Sousa (P. Sousa — amerikietis, garsiausias pasaulio karišku maršų kompozitorius ir kapelmeisteris, vadinamas maršų karaliumi).

Br. Jonušas konkursuose Lietuvoje buvo laimėjęs net 9 premijas už savo sukurtus maršus. Norėdamas savo muzika pasiekti kuo daugiausia tautiečių, jis išleido plokštelę "Gaudžia trimitai" — maršus lietuviškų dainų temomis, mėgstamą ne tik lietuvių, bet ir kitataučių. Svajojo išleisti dar vieną plokštelę, bet, atrodo, nebeįstengė.

Sakoma, kiek žmogus buvo naudingas visuomenei, paaiškėja po jo mirties, kai ligi tol buvęs šviesus kampelis aptemsta. Jonušas suteikė masėms daug daug šviesių prošvaisčių, ir jų dėlto jis bus daugiausia minimas.

G a i l a. Nutilo nuotaikingi akordai, nes jų autorius iškeliavo... amžinam poilsiui.

Du sukaktuvininkai Europoje

Vysk. A. Deksnio ir prel. P. Celiešiaus 70 metų amžiaus sukaktis paminėta vyskupijos centre Bad Woerishofen

BR. LIUBINAS

Vokiškos parapijos Bad Woerishofen lietuvis klebonas kun. Antanas Bunga laikė savo pareiga gražiai atšvęsti dviejų pagrindinių lietuvių dvasiškių Europoje 70 metų amžiaus sukaktį. Juk pradžioje buvo net ir galvota, kad kun. Bunga būsiąs ne tik vokiškosios parapijos klebonas bet ir lietuviškos vyskupijos ūkio reikalų tvarkytojas. Tad, nepaisant daugybės vysk. Deksnio pareigų, visdėlto pavyko surasti vieną dieną, kai abudu sukaktuvininkai buvo Bad Woerishofene. Toji diena buvo sekmadienis, liepos 25-ji. Jau iš vakaro buvo suruošta miela muzikos valandėlė, kurioj programą atliko pučiamųjų orkestras. Sekmadienio pamaldas kartu su sukaktuvininkais vysk. Antanu Deksniu ir prel. Petru Celiešium laikė dar keturi lietuviai kunigai. Klebonas kun. A. Bunga pasveikino sukaktuvininkus pradžioje Mišių, o vėliau kun. Bronius Liubinas pasakė pamokslą, kuriame išsamiai nušvietė abiejų nueitąjį gyvenimo kelią. Kadangi apie vysk. Deksnį dar neseniai buvo spaudoje gan išsamiai rašyta, tai šioj vietoj tebus leista trumpai suminėti ir prel. P. Celiešiaus gyvenimo svarbesniąsias datas. Gimė jis 1906 m. liepos 1 d. Apušote, Jiezno valsčiuje, Alytaus apskrityje. Baigęs Prienuose gimnaziją, įstojo į Kauno kunigų seminariją ir 1933 m. balandžio 1 d. buvo įšventintas kunigu Kaišiadorių vyskupijai. Pradėjęs nuo vikaro pareigų, 1941 m. buvo paskirtas Merkinės klebonu ir ten išbuvo iki pasitraukimo iš Lietuvos 1944 m. Vokietijoje, Bonnos universitete, gavo filosofijos daktaro laipsnį, o 1951 m. emigravo į JAV-bes. Čia dirbo įvairiose parapijose, galiausiai klebonavo lietuvių parapijoje St. Louis, Missouri. 1970 m. vysk. Deksnio pakviestas, atvyko Vokietijon ir nuo to laiko eina vyskupo sekretoriaus ir spaudos centro direktoriaus pareigas. Nuo 1973 m. vysk. Deksnio rekomendacija yra pakeltas prelatu.

Iškilmės kun. Bungos parapijoje tęsėsi ir po Mišių. Parapijos choras prie šventovės sudainavo kelias dainas lietuviškai, o giesmę "Apsaugok Augščiausias" lietuviškai vokiškas choras jau buvo sugiedojęs šventovėje pamaldų metu. Vėliau klebonijoje buvo iškilmingi pietūs, kurių metu miesto burmistras ir visa eilė svečių pasakė sveikinimo kalbas ir įteikė prisiminimo dovanas. Svečiai lietuviai buvo pakviesti į vyskupo namus, kur gerdami kavą mielai pabuvo porą valandų kartu su abiem sukaktuvininkais.

ANELĖ KAMINSKAITĖ, hamiltoniškio "Gyvataro" šokėja, išvyko į lituanistinių studijų savaitę Ohio valstijoje JAV-se

BERNADETA-BIRUTĖ AUSROTAITĖ, 1976 m. pavasarį baigusi Toronto universiteto ketverių metų geografijos ir komercinių mokslų kursą bakalaurės laipsniu. Dar vienerius metus studijuos pedagogiką Toronto un-te gimnazijos mokytojos teisėms gauti. Yra baigusi Šv. Juozapo mergaičių gimnaziją ir šeštadieninę Maironio mokyklą Toronte

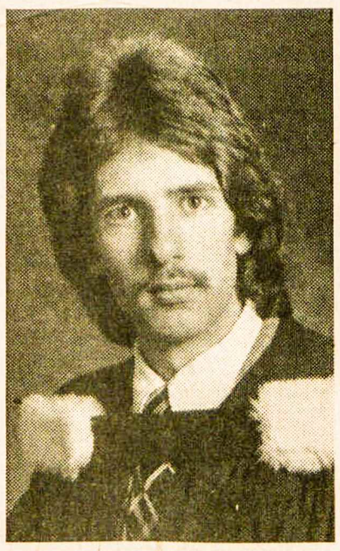

MINDAUGAS P. MACAS, BSc, baigęs ketverių metų gamtos mokslų kursą Toronto universitete 1975 m. ir gavęs mikrobiologo specialybę. Dirba "General Electric" bendrovėje skaitytuvų skyriuje

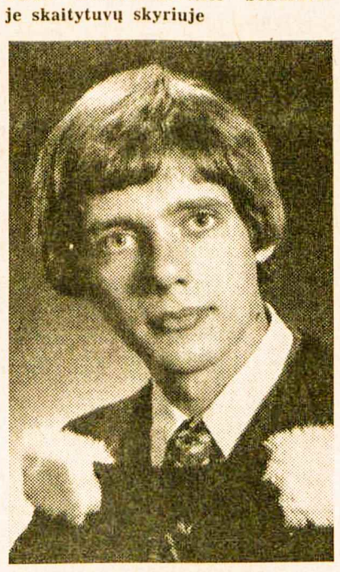

TADAS - STEPAS MACAS, BSc, AC IC, baigęs chemijos mokslus Toronto universitete, dirba jame kaip specialistas ir tęsia studijas magistro laipsniui gauti

ANTANAS STIRBYS, buvęs torontietis, dabar studijuojas kaip stipendininkas McGill universitete geologiją ir siekiąs magistro laipsnio

Teatrų festivalis

Kanados Lietuvių Bendruomenės kultūros komisija rengia ketvirtąjį Š. Amerikos lietuvių dramos festivalį Toronte 1977 m. gegužės 20, 21, 22 d.d. (Kanadoje ilgas savaitgalis) ir gegužės 27, 28, 29 d.d. (Amerikoje ilgas savaitgalis).

Maloniai kviečiame visus dramos teatro mėgėjus įsijungti su lietuviškais veikalais į šią šventę. Registruotis iki 1976. IX. 1 šiuo adresu: Mrs. E. Kudaba, Lithuanian Canadian Community, 1011 College Street, Toronto, Ont. M6X 1A8, Canada.

Kunigų Vienybės suvažiavimas

JAV Lietuvių Kunigų Vienybės metinis suvažiavimas įvyks š.m. spalio 6, 7, 8 d.d. Čikagoje, Bismarko viešbutyje, 171 W. Randolp. Telefonas (312) 236-0123.

Lietuvių Kunigų Vienybė rengia savo suvažiavimą ryšium su kitų tautybių kunigais, globojamą "Catholic Conference for Ethnic and Neighborhood Affairs" organizacijos.

Pastaroji organizacija 1974 m. įsteigta Klevelande, dalyvaujant lietuvių kunigų atstovams. Pernai Niujorke pirmą kartą Lietuvių Kunigų Vienybė surengė savo suvažiavimą ryšium su "Catholic Conference for Ethnic and Neighborhood Affairs". Visi kunigai, kurie dalyvavo bendrose sesijose, buvo labai patenkinti šia tvarka.

Lietuviai kunigai pirmą dieną apsvarsto savo organizacinius reikalus, koncelebruoja lietuviškai šv. Mišias ir kartu pavalgo pietus.

Sekančias dvi dienas, kiek leidžia laikas, lietuviai kunigai dalyvauja bendrose sesijose bei rateliuose. Šiuo būdu visi turi progos pasidalinti bendrais tautinių parapijų bei vienuolijų rūpesčiais ir išgirsti kaikurių šio krašto vyraujančių vyskupų, klebonų ir sociologų pasisakymus pastoraciniais klausimais. Visose sesijose kviečiami ir pasauliečiai registruotis bei dalyvauti.

Kunigų Vienybės registracija prasidės 10 v. ryto, trečiadienį, spalio 6. Pirmoji sesija — 10.30 v.r. Koncelebruotos šv. Mišios — 11.30 v.r., pietūs — 12 v.

Visi kunigai, kurie planuoja dalyvauti, prašomi pranešti iš anksto Kunigų Vienybės sekretoriui kun. V. Pikturnai, St. Mary of the Angels Church, 213 S. 4th St., Brooklyn, N.Y. 11211. Telefonas (212) 782-2086. Užsisakant kambarį Bismarck viešbutyje, prašoma suminėti "Catholic Conference for Ethnic and Neighborhood Affairs". Kas negali visas tris dienas dalyvauti, kviečiame dalyvauti tiek, kiek gali. **Inf.**

STOVYKLAUJA...

(Atkelta iš 5-to psl.)

Peticija

"Aid to the Church in Need" United Kingdom skyrius rengia peticiją generaliniam komunistų partijos sekretoriui L. I. Brežnevui, kad Nijolės Sadūnaitės bausmė būtų sumažinta ir ištrėmimas panaikintas, remiantis Helsinkio aktu, kuriuo Sovietų Sąjunga įsipareigojo gerbti tikinčiųjų laisvę.

Britanijos Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba remia peticiją ir talkina parašų rinkime lietuvių tarpe. **Ks.**

Liaudininkų suvažiavimo nutarimai

Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos suvažiavimas, įvykęs D. F. ir M. Mackevičių sodyboje Lockport, Ill., paskelbė šiuos pareiškimus bei nutarimus.

1. Šis suvažiavimas įvyko labai reikšmingą dieną — 1976 m. liepos 4, kai amerikiečių tauta minėjo 200 metų nepriklausomybės paskelbimo sukaktį. Reiškiame pagarbą už laisvę žuvusiems. Kartu su visa amerikiečių tauta didžiuojamės tais nepaprastais laimėjimais visose gyvenimo srityse, kurių dėka ji tapo daugeliu atvejų pirmaujančia pasaulyje.

Esame įsitikinę, kad to pasiekti daug prisidėjo taurūs dėsniai ir principai, kurie yra JAV konstitucijos pagrinde. Nepaprastas demokratinės JAV santvarkos pastovumas išsilaikė jau 200 metų.

Tie patys principai yra ir liaudininkų sąjungos pagrinduose. Iš visų lietuvių tautos politinių sąjūdžių tuo atžvilgiu mes esame artimiausi amerikiečiams. Juk amerikiečių ir mūsų pažiūros į demokratizmą, žmogaus ir piliečio teises valstybėje, įvairių religinių organizacijų vietą ir reikšmę valstybės gyvenime ir daugeliu kitų klausimų visai sutampa. Per tuos 75 metus, kai mes, kaip politinė organizacija, veikėme lietuvių tautos gyvenime, visiems aiškiai įrodėme, kad mūsų demokratizmas yra tikras, niekuomet jokio pragmatizmo nepaveiktas.

2. Suvažiavimas sveikina brangius tautiečius pavergtoj Lietuvoj ir linki jiems ryžto bei stiprybės atlaikyti okupantų spaudimą, vis stiprėjančias rusinimo ir ūkinio išnaudojimo pastangas. Mes gerai žinome, kiek aukų iš lietuvių tautos pareikalavo tos viena po kitos sekusios trys okupacijos. Visi atsimename, kaip buvo prailgę tie vieneri pirmosios sovietų okupacijos metai, o jums štai tenka gyventi net jau 32 metus vergovėj.

Istorinio teisingumo ratai, deja, labai lėtai sukasi, bet visdėlto jie sukasi. Tai visuomet atsiminkite. Ir tie ratai neaplenks jokios diktatūros, jokios imperijos, sukurtos ant melo, priespaudos ir kraujo. Mes tikime ir jūs tikėkite, kad nušvis laisvė ir lietuvių tautai.

3. Suvažiavimas, apžvelgęs lietuvių veiklą už Lietuvos ribų, pareiškia, kad jis lygiai vertina abi tos veiklos sritis: visuomeniškai — politinę ir kultūrinę. Paneigti kurią nors iš jų kitos sąskaiton būtų neprasmingas ir lietuvių tautos laisvės siekimui nenaudingas dalykas. Turime jas abi remti.

Liaudininkai taip pat pasisako už tautinio darbo pasidalinimo principą. Dar prieš keletą metų atrodė, kad čia esame tinkamai susiorganizavę į 4 pagrindines lietuviškas organizacijas: VLIKą, ALTą, BALFą ir Bendruomenę. Nevienas svetimtautis gėrėjosi tokiu lietuvių susiorganizavimu ir tokį tautinio darbo pasidalinimą laikė net sau pavyzdžiu. Deja, įvairioms jėgoms veikiant, prieš kurį laiką atsirado mūsų gyvenime, ypač JAV lietuvių bendruomenėj, negerovių. Pasisakome už pastangas vėl sukurti lietuvių tarpe vienybę.

VLIKas turi išlikti vyriausiuoju mūsų politinės veiklos koordinatoriumi. Visiems reikėtų mažiau kalbėti apie jo reformas, bet daugiau remti jį darbu ir lėšomis. Tikrai tenka džiaugtis, kad per tiek audringų metų VLIKo pagrinduose išliko tie patys principai, pagal kuriuos jis buvo prieš 33 metus įsteigtas Lietuvoje. VLIKo darbas yra politinis, tad ir jį sudaryti tegali politinės lietuvių organizacijos.

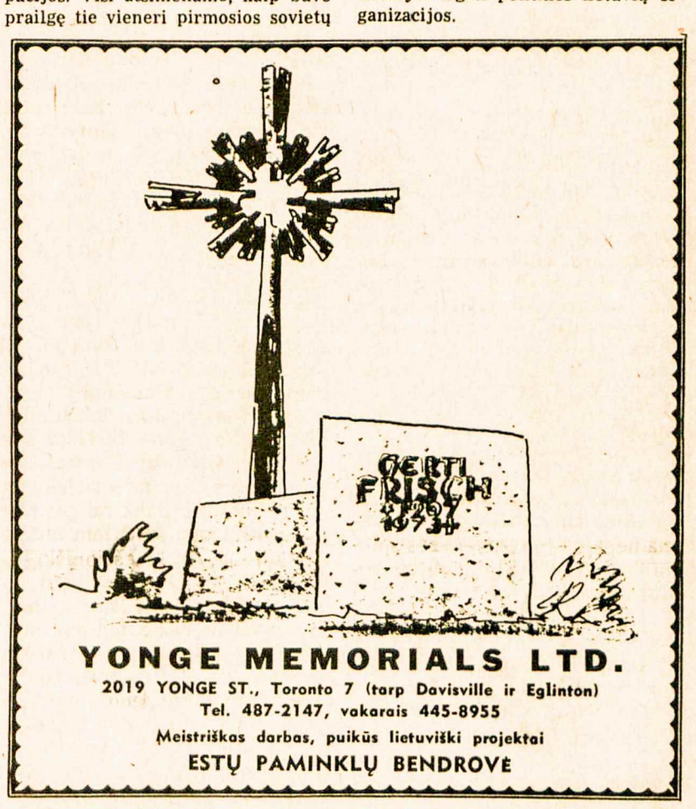

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

BALTIC SAGA – mūsų gyvenimo istorija

sidabro, aukso ir platinos medaliuose, sukurtuose skulptoriaus A. A. Kopmanis, RCA (mirusio). Jie pagaminti atžymėti 30 tremties metų kiekvienam dešimtam lietuviui, latviui ir estui.

Tai reikšmingas investavimas ir kartu puiki, vertinga ir nepaprasta dovana prisiminti nukentėjusiems.

Kiekvienas medalis sveria 30 gramų ir yra 40 mm dydžio.

Kiti medaliai bus sukurti žymiojo lietuvių menininko Telesforo Valiaus Toronte. Juose bus pavaizduoti mūsų kraštų medžiai — eglės, beržai, ąžuolai ir geriausias mūsų menas. Vienas medalis bus skirtas paminėti M. K. Čiurlionio 100 metų gimimo sukakčiai.

Paskiri medaliai taip pat parduodami latvių knygyne, 491 College St., Toronto, Ontario.

1. Nepriklausomos Estijos, Latvijos ir Lietuvos herbai.
2. Nelemtoji Hitlerio-Stalino sutartis, nuvedusi į Estijos, Latvijos ir Lietuvos okupaciją bei sunaikinimą 1940. Jų nepriklausomybė ir laisvė turi būti atstatyta.
3. Viena Estijos, Latvijos ir Lietuvos istorijos naktis. Masiniai trėmimai 1941 m. birželio 13-14 dienomis.
4. Ginkluotas Estijos, Latvijos ir Lietuvos laisvės kovotojų pasipriešinimas 1940-1952.
5. Jungtinių Tautų žmogaus teisių deklaracija skirta visom tautom. Estai, latviai ir lietuviai taip pat turi teisę į savo kraštą, kalbą ir nepriklausomybę.
6. "Mirties šukos nekartą perėjo per Estiją, Latviją ir Lietuvą. Visdėlto nebuvo abejonės kurioje pusėje teisė. Baltijos valstybės turėtų būti suverenios, nepriklausomos." Winstonas Churchillis 1950.
7. Jau 30 metų dešimtadalis estų, latvių ir lietuvių tebėra tremtyje, jų tėvynės tebėra okupuotos ir valdomos žiaurios, imperialistinės kolonijinės galybės.
8. Latvių dainų šventė — 100 metų. Laisvė ir nepriklausomybė Estijai, Latvijai, Lietuvai.

UŽSAKYMO ATKARPA

Rašykite čekius arba pašto perlaidas Balticoin vardu ir siųskite: **Balticoin, 148 Duke St., Hamilton Ont., L8P 1X7, Canada**
Prašau atsiųsti man:

THE BALTIC SAGA ..... medals in 99,9% silver $26.50 each $.....
THE BALTIC SAGA ..... medals in 22 karat gold $324 each $.....
Ontario gyventojai turi pridėti 7% pardavimo mokesčio $.....
Už kiekvieną užsakymą už Kanados ribų reikia pridėti po $1 už pašto ženklus $1.00
Čekis arba pašto perlaida, skirta Balticoin $.....
Name ..... Address .....
City ..... Province ..... Postal Code .....
(Please print)

Šio kūrinio "Kelmas" autorė yra dail. Liucija Laukaitienė, gyvenanti Ročesteryje. Praėjusį pavasarį jos kūrinių paroda buvo surengta Ročesterio lietuvių parapijos salėje, kur buvo išstatyti 35 paveikslai. Pusė jų buvo parduota. Dailininkė studijavo meną 1964-70 m. Ročesterio Technologijos Institute. Dalyvauja amerikiečių dailininkų draugijose bei jų parodose

Nuotr. Jurgio Jankaus

Maritaino raštai lietuviškai

FELIKSAS JUCEVIČIUS

Filosofas — kartais kontroversinis žmogus, ir tai todėl, kad nėra nieko individualesnio bei subjektyvesnio pažinimo plotmėje, kaip filosofinė mintis. Filosofijoje grįžtama dažnai prie tų pačių objektų bei jau, rodos, seniai išsemtų šaltinių, ir visdėlto randama ten kažko nematyto, kažko negirdėto ir kažko naujo. O taip yra todėl, kad filosofas žiūri į kitų matytus ir apmąstytus objektus savaip, perleidžia juos per savo minties prizmę, kuri išskiria juose dar kitų nematytus aspektus. Kaikada tai, ką tiki matąs vienas filosofas, to visai nemato kitas. Kas vienam yra faktas, tas kitam atrodo tik fakto iliuzija. Štai kodėl yra beveik tiek filosofijų, kiek yra ir filosofų.

Jacques Maritain žvelgė savo akimis į pasaulį ir daugelį dalykų. Ką jis ten matė, kiti nematė. Todėl jis buvo taip pat kontroversinis žmogus. Tačiau nors buvo galima sutikti ar nesutikti su jo tezėmis, bet nebuvo galima nepajusti jo asmenybės spinduliavimo. Etienne Gilson teisingai sakė, kad galima atsispirti Maritaino minčiai, o ne jo prezencijai.

Katalikų intelektualų sluogsniuose Maritainas buvo neeilinė figūra. Norint susidaryti tikslesnį vaizdą apie jį, reikia matyti jį jau XIX a. pabaigoje atgimusio tomistinio judėjimo rėmuose. Nuo atsivertimo metų Maritainas prisijungė prie tomistų, kurių tarpe matėsi Martin Grabmann, F. Van Steenberhen, E. Gilson, De Wulf, R. De Vaux, Roland-Gosselin, Garrigou-Lagrange ir kiti. Vieni jų domėjosi labiau tomistinės filosofijos istorinėmis problemomis, kiti svarstė jos teorinius klausimus.

Pastarųjų grupei priklausė ir Maritainas, kuris mėgino performuluoti tomistinę filosofiją daugiau ar mažiau šių dienų kategorijomis. Remdamasis tomistiniais principais, jis norėjo išsakyti visą moderniojo gyvenimo patirtį. Visos pažinimo plotmės domino Maritainą. Savo pažiūras dėstė savitai, bet niekad neišleido iš akių tomistinių principų. Jis taip giliai tikėjo tomizmu, jog manė, kad jis turi atsakyti į visus klausimus. Kaip tik todėl jis ignoravo ir moderniosios fizikos laimėjimus. Pagal jį, filosofija remiasi ne gamtos mokslais, o būties paslaptimi. Įdomu, kad marksistai, ypač sovietiniai, atmetė taip pat reliatyvybės ir kvantų teorijas, kaip buržuazines herezijas. Kaip marksistai, taip ir tomistai klydo šiame klausime, nes jie pamiršo pagrindinį realizmo principą, kad filosofinė būties patirtis yra medžiaginio objekto patirtis. Tiesa, jie teoriškai pripažino šį principą, bet praktiškai jo nesilaikė. Reikia žinoti, kad yra naivioji pojūtinė objekto patirtis ir modernioji fizikinė objekto patirtis. Remtis tik pirmąja patirtimi ir atsiriboti šiandien nuo antrosios reiškia ne ką kita, kaip sakyti ne pačiam didžiajam proto laimėjimui pažinimo plotmėje. Aristotelio ir Tomo Akviniečio medžiaginis objektas nėra Einsteino, Heisenbergo ir De Broglie medžiaginis objektas.

Istorijos filosofija buvo taip pat prie širdies Maritainui. Vertėjas net teigia, kad "Maritainas laikytinas vienu svarbiausių istorinės perspektyvos pionierių" (p. 143). Jei "istorinė perspektyva" reiškia čia filosofinį ateities vaizdą, tai vertėjas bus užmiršęs, kad panašiomis problemomis krikščionišku ir filosofiniu požiūriu domėjosi Augustinas "De civitate Dei", Roger Bacon "Opus Majus", Dantė "De Monarchia", Cusanus "De pace fidei", Campanella, Bossuet ir visa eilė kitų. Kaikurie Maritaino nagrinėti klausimai, kaip krikščionybės santykis su pasauliu, Bažnyčios su valstybe, buvo jau Dantės diskutuoti. Tačiau filosofinės istorijos apskritai kūrėjais reikia visdėlto laikyti Hegelį, Vico, Dilthey, Crocę, Spenglerį . . .

Maritainas sako, kad "krikščionys turi kurti ir puoselėti sveiką moderniosios istorijos filosofiją" (p. 251). Tai puikus principas, bet klausimas, ar jo laikosi pats filosofas. Turiu mintyje jo tezę apie "krikščioniškuosius viduramžius" ir naujuosius amžius. Kai mes susiduriame su viduramžiais, tai paprastai susitinkame su dviem mitais — tamsiųjų ir krikščioniškųjų. Pirmasis mitas skelbia, kad viduramžiai buvo mokslo, meno bei kultūros apskritai merdėjimo laikotarpis. Šį mitą pradėjo apšvietos žmonės, kurie buvo tikri viduramžių ignorantai. Šis mitas buvo pilnai demaskuotas magistraliniais Duhem, Crombie, Gilson ir kitų darbais. Krikščioniškųjų viduramžių mitas gimė romantizmo laikais. Jį gina ir Maritainas (plg. p.p. 104 - 108).

Kaip daugelis viduramžių garbintojų, taip ir Maritainas suplaka teorinę viduramžių krikščionybę su istorine. Nėra abejonės, kad viduramžių autoriai savo "summose" puikiai formulavo krikščionybės idealus. Iš tikrųjų, krikščioniškoji mintis, Paryžiaus ideologų dėka, buvo pasiekusi pasigėrėtiną laipsnį. To laikotarpio meno lygį skelbia iškalbingai romaniškosios ir gotiškosios katedros. Bet "summos" ir katedros — tai viena viduramžių tikrovės pusė. Kita pusė — tai krikščionių gyvenimas. O kaip jis atrodė, tai mes sužinome, kai atsiverčiame Bažnyčios viduramžių istorijos puslapius. Ne dešimtmečiais, o šimtmečiais Kristaus vietininko sostas buvo kovojončių tarp savęs didikų šeimų žaislu. Popiežiais buvo išrenkami kartais jaunuoliai. Moterų įtaka jiems buvo tokia stipri, jog liaudyje net gimė popiežienės Joanos legenda. Popiežiai kariaudavo su imperatoriais ir karaliais, metropolitai su vyskupais. To meto vienuolynai buvo tarytum milžiniški dvarai, kur abatais ir abatėmis tegalėjo būti tik kilmingųjų šeimų nariai. Kaip tik viduramžiais šventovės buvo padalytos į presbiteriją ir navą. Prie didžiojo altoriaus turėjo teisę būti dvasiškai ir didikai, o už grotų, navoje, liaudis. Tuos amžius, kai Bažnyčia nuo galvos iki kojų buvo perdėm sumaterialėjusi ir supasaulėjusi, pradėta vadinti krikščioniškaisiais viduramžiais. Tai prasilenkimas su elementariniais istorijos faktais. Ypač nepriimtina, kai viduramžiai iškeliami paprastai tam, kad būtų sujuodinti mūsų laikai. Pagal Maritainą, krikščionybės griuvimas prasidėjo su klasikiniu humanizmu, ir šiandien pjauname tai, kas jau tada buvo sėta. Man atrodo, kad krikščionybės griuvimas prasidėjo viduramžiais, o jos atstatymas — su II Vatikano santaryba. Su Jonu XXIII Bažnyčia pradėjo nuo viršaus iki apačios po truputį žmoniškėti, paprastėti, tolerantėti ir tuo pačiu labiau krikščionėti. Nors mūsų tikėjimas nepasižymi viduramžių entuziazmu, bet niekas negalės mūsų kaltinti ir prietarais. Mes nesame galbūt giliai tikintys, bet nesame ir fanatizmo aukos.

Tokios ir panašios mintys kilo, kai perskaičiau Maritaino raštų rinktinę "Protu ir tikėjimu". Tai didoka knyga (340 p.), kur pateikiami biografiniai filosofo duomenys ir duodamas jo raštų ištraukų vertimas. Tai retas tokio pobūdžio filosofijos leidinys lietuviškai, ir už tai vertėją ir leidėjus reikia tikrai sveikinti. Visdėlto man kilo klausimas, ar šis leidinys nėra pas mus pavėlavęs pusę šimto metų? Visų pirma todėl, kad kaikurie Maritaino svarstomieji klausimai yra mums nebeaktualūs.

Vienas tokių yra jo tomistinės filosofijos versija. Ką kas besakys, viena yra aišku, kad tomistinės filosofijos mitai yra didžia dalimi atgyvenęs dalykas. Mes galime juos kartoti, bet jie nei mums, nei kitiems nieko nebesako. Mums reikia kitų mitų, kurie labiau atspindėtų mūsų laikų nuotaikas ir atitiktų labiau šiuolaikinį pasaulio vaizdą.

Antra, kitus Maritaino klausimus, kaip krikščionybės vieta pasaulyje, ryšys tarp politinės bendruomenės ir krikščionybės, Bažnyčios santykiai su valstybėmis, II Vatikano santaryba geriau formulavo ir autentiškiau atsakė. Tik atsiskleiskime pastoracinę konstituciją "Gaudium et spes" ir Jono XXIII enciklką "Pacem in terris". Vertėjo teigimas, kad "Maritainas didele dalimi suformavo pačią dvasinę II Vatikano Bažnyčios susirinkimo atmosferą" (p. 10), yra perdėtas ir klaidinantis. Šios santarybos atmosferą apsprendė ne Maritainas, ne šimtai Maritainų, o nuostabi Jono XXIII asmenybė, kuri, kaip žinome, nieko bendro neturėjo nei su filosofiniais, nei su teologiniais sąjūdžiais. Santaryboje kaip tik pradėjo pūsti kiti vėjai, kai popiežiaus sostan atsisėdo Paulius VI, kuris yra tikrai Maritaino gerbėjas.

Keletas žodžių apie vertimą. Iš anglų kalbos sekėsi versti geriau, negu iš prancūzų. Bet Martainas rašė visdėlto geriau prancūziškai, negu angliškai. Kaikurių žodžių prasmė nevisai gerai suvokta: "merveilleux" verčiamas įstabus (p. 198), "absorber" — susiurbti (p. 76), "condition humaine" — žmogiškoji būklė. Tiksliau būtų sakyti: nuostabus, apimti, žmogiškoji buitis. Dariniai "dievocentrinis" ir "žmogiacentrinis" rėžia ausį ir mintį. Terminus teocentrinis ir antropocentrinis vartoja visos Vakarų tautos, ir kokia prasmė mums nuo jų skirtis? Ypač kai žinome, kad lotyniškasis "centrum" yra iš tikrųjų sulotynintas graikų "kentron". Taip pat man buvo įdomu sužinoti, kad Juozapas II yra ne Austro-Vengrijos, o Vokietijos imperatorius (p. 18). Tačiau aplamai vertėjas gerai atliko didį darbą. Jo pastabos, kurių gana daug, pasigėrėtinai tiksios.

PROTU IR TIKĖJIMU. Maritено raštų rinktinė. Vertė Anicetas Tamošaitis, SJ. Išleido "Krikščionis Gyvenime". Kaina $6.

KLEMENSAS JŪRA

Baltųjų lelijų princui

TENAI, toli, toli — sename Vilniuj
Aš mačiau Tavo pėdas įmintas . . .
Jų neužpustė laiko smiltys —
Kazimierai — Globėjau šventas.

Ištirpo amžiai amžių vingiuos,
Dar dunkso Tavo prosenių pilis . . .
Ir praeities giliom vilyčiom sminga . . .
O ateitis — vien paslaptis gili . . .

Vėlai pažinę Kristaus meilės šviesą,
Daug amžių klaidžiojom tamsioj naktyj . . .
Kai Tu mums atnešei gaivinančiąją rasą,
Kad neišdžiūtų niekad lietuviškoj širdy.

Šventasis, baigęs žemės būtį,
Neatitrūksta nuo savos tautos,
Jai rodo kelią, neša viltį,
Vertus — prie Viešpaties užstos.

Jam laiko amžiai — mirksnis mažas,
Vilties lelijom mus ramina.
Tautos kančias, maldas Kūrėjui neša,
Iš mūsų sielvartų garbės vainiką pina.

— — — — — — — — — — — — —

Tu — simbolis nevystančios jaunystės,
Širdies tyrumo — gilios maldos . . .
Neleisk, Šventasis, mums nuvysti
Dienų klajojime šalies svečios.

Prieš šimtmečius stebuklais žadinai lietuvį,
Turėjai tamprų ryšį su tauta sava;
Kol dar vilties spindulys nežuvo,
Į Tave šaukias visa Lietuva.

Į Tave šaukias — iš Sibiro taigų
Kankiniai, ten ledynų speiguos . . .
Į Tave šaukias — sulaužyti vargo,
Kurių niekas šioj žemėj neguos . . .

Dangaus Lelijos karalaiti,
Nunešk paguodą senam Vilniui,
Nuo sielvartų palinko Aušros Vartai,
Ir sena Neris — ašarom ištvino . . .

Neapleisk, o Šventasis, senosios tėvynės,
Bežvanginančios vergo grandinėm . . .
Kad sutrumpintų Viešpats šią bandymų dieną,
Kad sušvistų vėl laisvės aušrinė.

Barra Funda, Brazilija

Atsiųsta paminėti

AIDAI, mėnesinis kultūros žurnalas, 1976 m. 5 ir 6 numeriai. Redaktorius — dr. Juozas Girnius, techninis redaktorius — T. Leonardas Andriekus, OFM, administratorius — T. Benvenutas Ramanauskas, OFM (361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207, USA), leidėjai — Tėvai pranciškonai. Metinė prenumerata — $12.

Ona Mikailaitė, ŠIAPUS JŪROS, lyrika. Aplanko ir viršelio piešinys — A. Korsakaitės - Sutkuvienės, piešiniai — O. Mikailaitės. 64 psl. minkštais viršeliais. Kaina nepažymėta. Išleido Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys 1976 m. Putname, Conn., USA.

Ava Saudargienė, TOLIMŲ KRAŠTŲ MIRAŽAI. Kelionės po pasaulį įspūdžiai. Nidos Knygų Klubo 1976 m. leidinys nr. 97, 348 psl. Kaina: amerikietiški $7.50 arba 3 svarai, nariams — $6 arba 2.50 svaro; kietais viršeliais — doleriu arba puse svaro brangiau. Užjūriams taikomos JAV dolerių kainos, Europai — svarų. Leidėjo adresas: Nida Press, 2 Ladbroke Gardens, London, W11 2PT, Britain.

Bronius Budriūnas, MIŠIŲ GIESMĖS NR. 2, bendram giedojimui arba chorui. Žodžiai kun. Stasio Ylos. Kaina $0.50. Broniaus Budriūno KLF leidinys nr. 22. Leidėjo adresas: 2620 Griffith Park Blvd., Los Angeles, Cal. 90039, USA.

AKTORĖ E. DAUGUVIETYTĖ-KUDABIENĖ dalyvavo naujo filmo "Bag Lady" pastatyme Montrealyje pardavėjos vaidmenyje. Filmą pagamino valstybinė Kanados filmo vadyba

J. Venclova, LATVIAI IR GUDAI (pagal šaltinius). 80 psl. minkštais viršeliais. Kaina nepažymėta. Išleido 1976 m. Mykolas Morkūnas, 6051 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. 60636, USA.

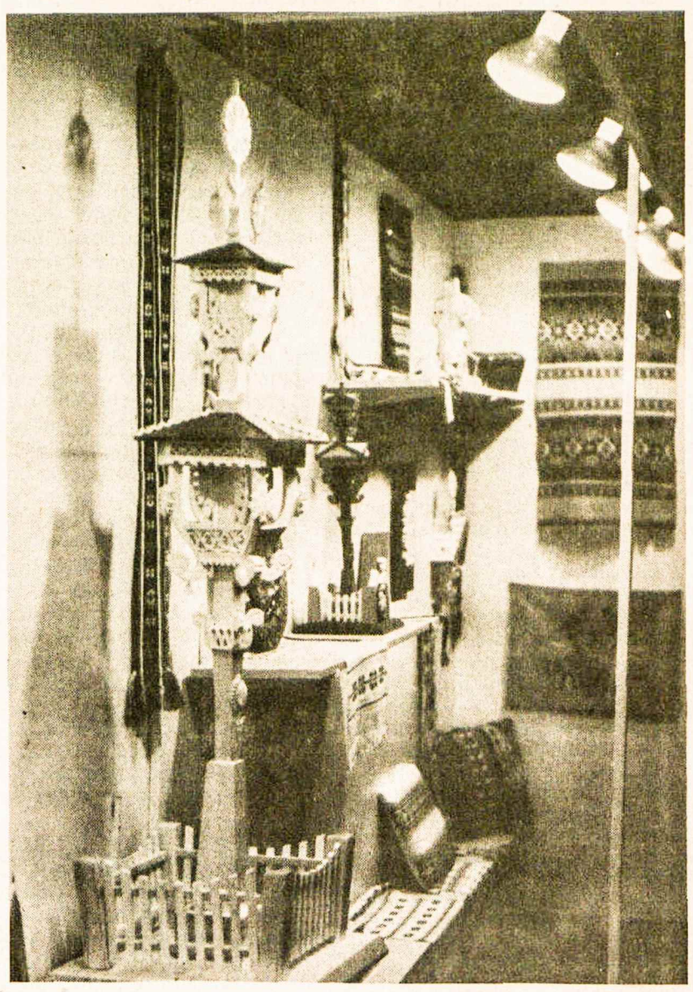

Lietuviškų tautodailės dirbinių paroda buvo surengta tarptautinio eucharistinio kongreso metu Filadelfijoj, Civic Centre. Rodiniai buvo pagaminti Juozo Jasiūno ir Viktoro Veselkos iš Detroito Nuotr. V. Matulaičio

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

KAZYS STEPONAVIČIUS - STEPHENS, čikagietis smuikininkas ir chorų vadovas, liepos 30 d. mirė Ročesteryje, Mayo klinikoje. Velionis buvo gimęs 1905 m. Brocktone, Mass., baigęs konservatoriją Čikagoje 1929 m. Joje 1930-43 m. dirbo smuiko ir teorijos dėstytoju, vadovavo lietuvių chorams. K. Steponavičių labiausiai išgarsino jo ilgametis darbas su "Pirmyn" choru, pradėtas 1929 m. ir tęstas iki pat mirties. Su šiuo choru jis pastatė daug operečių ir net keletą operų: 1937 m. — P. Mascagni "Cavalleria rusticana", 1941 m. — G. Bizet "Carmen", 1942 m. — G. Donizetti "Meilės eliksyrą". 1959 m. — B. Smetanos "Parduotąją nuotaką". Praėjusį pavasarį dirigavo F. Leharo operetę "Grovas Liuksemburgas", kuri buvo paskutinis jo sceninis darbas. Kaip dirigentas yra dalyvavęs pirmojoje lietuvių dainų šventėje bei kituose platesnio masto renginiuose. 1938 m. su "Pirmyn" choru gastroliavo Lietuvoje, surengdamas net 21 koncertą. Už nuopelnus Lietuvai ir jos kultūrai buvo apdovanotas Gedimino ordinu. Palaidotas rugpjūčio 4 d. tautinėse Čikagos lietuvių kapinėse.

KANADOS LIETUVAIČIŲ KVARTETAS "AUŠRA" iš Windsoro, Ontario, gastroliuoja Britanijoje. Dėl nepatogaus vasaros atostogų laiko teko atsisakyti koncertų kitose V. Europos valstybėse. Koncertinė išvyka Britanijon buvo pradėta "Aušros" koncertu rugpjūčio 21 d. Derbio lietuviams. Rugpjūčio 27 d. "Aušra" koncertuoja Londone, rugpjūčio 28 d. — Mančesteryje. Kvarteto globėjas S. Kasparas, D. Britanijos LB krašto valdybos pirmininkas, tikisi, jog koncertą pavyks surengti ir Bellshill institute Skotijos lietuviams. Kvartetą sudaro: I. Čerškienė, A. Tautkevičiūtė, R. Čerškutė, L. Tautkevičiūtė su vadove V. Tautkevičiene. Muzikinė palyda — akordeonisto A. Čerškaus ir būgninko V. Petrausko. Kelionės finansavimu pasirūpino PLB valdyba.

GRAŽŲ KONCERTĄ ANNABERGO PILYJE atostogaujantiems V. Vokietijos lietuviams suorganizavo B. Gailiūtė-Spies. J. S. Bacho, F. Schuberto, F. Sopeno, R. Schumanno, F. Liszto, M. de Falla ir M. K. Čiurlionio kūrinių programą atliko belgas pianistas R. Lenglez. Sol. B. Spies, sopranas, padainavo F. Schuberto "Pjūties dainą", arijų iš W. A. Mocarto "Figaro vestuvių", V. Klovos "Vaivos", K. Kavecko "Na, tai kaš" ir S. Šimkaus "Kur bakūžė samanota". Belgijos lietuvė Stasė Baltus skaitė O. Milašiaus eilėraščius "Vienatvė" ir "Nebaigta simfonija".

REŽ. JONAS JURASAS debiutavo su pirmuoju režisūriniu darbu JAV-se: Stamfordo, Conn., Landmark Square Playhouse teatre jis pastatė neseniai iš Sovietų Sąjungos išleisto Andriejaus Amalriko politinę satyrą "East-West". Rugpjūčio 3-14 d.d. buvo suvaidinta 10 šios satyros spektaklių. Jo debiutą teigiamai įvertino laikraščiai "Greenwich Times" ir "Stamford Advocate". Abu rašiniai iliustruoti rež. J. Jurašo nuotrauka. Pateikiami ir jo gyvenimo pagrindiniai duomenys, susikirtimas su kompartija dėl kūrybinės laisvės Kauno dramos teatre.

1976 M. ŽURNALISTIKOS PREMIJĄ paskirs Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdybos Čikagoj sudaryta komisija: pirm. dr. J. Puzinas, sekr. D. Bindokienė, nariai — kun. V. Bagdonavičius, E. Pakštaitė ir Vl. Ramojus. Šios $1.000 premijos mecenatas yra kun. dr. J. Prunskis. Anksčiau premijos paskyrimą tvarkė Lietuvių Katalikų Mokslų Akademija. Kandidatus iki š. m. gruodžio 1 d. siūlyti komisijos pirm. dr. J. Puzinui, 7309 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629, USA, arba sekr. D. Bindokienei, 6634 So. Richmond, Chicago, Ill. 60629, USA. Premija bus įteikta spaudos baliuje, kurį numatoma surengti 1977 m. sausio 29 d. Čikagoje.

TARPTAUTINĖSE VARGONININKŲ VARŽYBOSE Prancūzijoje rugpjūčio 28 — rugsėjo 19 d. d. dalyvaus ir mūsiškis vargonų virtuozas Albinas Prižgintas, Angelų Karalienės parapijos vargonininkas Niujorke. Varžybos bus pradėtos St. Maur konservatorijoje, Paryžiaus priemiestyje, ir užbaigtos Chartres katedroje. Numatytos dvi 15.000 frankų premijos už interpretaciją ir improvizaciją. Varžybų laimėtojai surengs atskirus vargonų muzikos rečitalius. Improvizacijos koncertą atliks ir Paryžiaus Notre Dame katedros vargonininkas Pierre Cachereau, šių tarptautinių varžybų vadovas.

ČIKAGOS UNIVERSITETO KLUBAS savo galerijoje surengė visą liepos mėnesį trukusią lietuvių dailininkių įvairių darbų parodą. Susirašinėjimą su klubu dėl parodos surengimo tvarkė dail. Janina Monkutė-Marks, su dailininkėmis — Lietuvių Dailininkių Draugijos pirm. Vanda Balukienė. Parodoje dalyvavo dailininkės: D. Ancevičienė, M. Ambrozaitienė, A. Ambrozaitytė, V. Balukienė, A. Bodner, V. Eivaitė, R. Jautokaitė, J. Kinkienė, R. Lapšienė, J. Marks, seselė Mercedes, D. Marder, M. Stankūnienė, J. Paukštienė, A. Sutkuvienė, Z. Sodeikienė, V. Sankutė ir G. Žumbakienė, pateikusios po tris savo darbus.

RESPUBLIKINES 1976 M. LITERATŪROS IR MENO PREMIJAS laimėjo: J. Grušas — už dramos veikalus "Barbora Radvilaitė", "Pijus nebuvo protingas", "Svitrigaila"; M. Vainilaitis — už eilėraščių rinktinę vaikams "Mano volungėlė"; A. Žukauskas — už eilėraščių knygą "Atabradai"; kompoz. V. Jurgutis — už oratoriją "Donelaitis"; rež. A. Ragauskaitė — už V. Mykolaičio-Putino "Valdovo", N. Jašinsko "Kaip žydėjimas vyšnios" ir B. Sruogos "Pajūrio kurorto" spektaklius Šiaulių dramos teatre; dail. V. Karatajus — už portretus ir grupinę kompoziciją "Žemė ir žmonės"; skulptorius V. Vildžiūnas ir architektas R. P. Dičius — už paminklą M. K. Čiurlioniui Druskininkuose.

BARITONAS JUOZAS MAŽEIKA, operos veteranas, mirė Vilniuje liepos 31 d. Velionis buvo gimęs 1907 m. lapkričio 18 d. Pagramantyje, Tauragės apskrityje. Kauno operon įsijungęs kaip choristas 1927 m., dainavimą studijavo pas prof. O. Marinį, tobulinosi Italijoje. Debiutavo 1930 m. Ch. Gounod operos "Faustas" Valentino vaidmenyje. 1937 m. J. Mažeika laimėjo sidabro medalį tarptautiniame konkurse Vienoje, tapdamas pirmuoju tokio pripažinimo susilaukusiu lietuviu dainininku. 1935 m. su K. Petrausku gastroliavo Argentinoje ir Urugvajuje, o 1937 m. dainavo Čekoslovakijos teatruose. Lietuvos operoje sukūrė apie 50 vaidmenų, daugiausia lyrinio baritono. Iš scenos pasitraukė 1958 m., vos tik atšventęs amžiaus penkiasdešimtmetį, matyt, dėl sveikatos. Velionies palaikai kažkodėl buvo pašarvoti ne naujuosiuose Vilniaus operos ir baleto teatro rūmuose, bet laidojimo paslaugų biure. Palaidoti Antakalnio kapinėse rugpjūčio 3 d.

REŽ. GYTIS LUKŠAS kuria spalvotą plačiaekranį filmą pagal Juozo Baltušio novelę "Virto ąžuolai". Filmui parinktas pavadinimas "Ąžuolo lapų vainikas" ateityje galės būti paliktas ar pakeistas kitu. Scenarijų paruošė šioje srityje debiutuojantis rašytojas Virgilijus Čepaitis ir pats režisorius. Filme debiutuos du aktoriai — J. Kisielius ir E. Laucevičiūtė, pirmą kartą stambius vaidmenis atliks J. Jaruševičius, J. Pakulis ir V. Bagdonas. Filmavimui pasirinktas vienas Zarasų rajono vienkiemis, laikomas architektūriniu kaimo paminklu. Rež. G. Lukšas jau yra sukūręs filmą televizijai "Žvangutis" ir novelę "Telefonas" televizijos programai "Linksmos istorijos".

PASVALIO RAJONO MENO SAVIVEIKLOS FESTIVALYJE vakaronę "Močiutės prisiminimai" atliko Joniškėlio eksperimentinio ūkio etnografinis ansamblis, vadovaujamas Žemės ūkio mokslų kandidatės Aldonos Rapkevičienės. Ji buvo šio renginio režisorė ir scenarijaus autorė. A. Rapkevičienei liaudies muzika talkino senasis muzikantas Jonas Kažys, grojantis smuiku nuo 12 metų amžiaus, turintis didelį liaudies muzikos rinkinį. "Močiutės prisiminimų" branduolį sudarė Joniškėlio apylinkės dainos apie gamtos grožį, žmonių darbus, močiutės pasikalbėjimas su anūke, senoviškos šienapjūtės, linarūtės bei liaudiškų pasilinksminimų scenos. Žiūrovus labiausiai žavėjo dainos "Eik, sesute, daržėlin", "Pavasaris linksmas", "Šienapjūtės daina", senoviniai šokiai "Vengierka", "Olimpa", "Linksmutis", "Vištelė", "Gaspadoriaus polka", liaudies žaidimai "Kad šienelis džiūtų", "Atlekia paukštelė", "Auskite, sesutės, abrūsus". Ansamblis turi beveik 50 šokėjų, dainininkų ir muzikantų, kurių eilėse yra ir senimo, ir jaunimo atstovų.

LIAUDIES BUITIES MUZĖJAUS svirne Rumšiškėse bitininkysėts muzėjų įsteigė Lietuvos sodininkystės draugijos Kauno bitininkų skyrius. Lankytojus jis supažindina su mūsų senoliu bitininkavimu. Pradžioje jie bites laikydavo medžių drėvėse, vėliau nupjaudavo tą medžio dalį ir parsigabendavo į sodybas. Dar vėliau tokie primityvūs pirmieji aviliai buvo pakeisti šiaudiniais. Muzėjuje taipgi yra medinių indų medui ir midui laikyti, veido tinklelių, penėtuvių, dūminių, spietinių ir medsukių.

DAIL. KAJETONO SKLĖRIAUS kūrinių parodą, skirtą jo šimtajam gimtadieniui, surengė Kauno M. K. Čiurlionio muzėjus.

KAUNO KULTŪROS DARBUOTOJŲ profsąjungos mišrus choras "Leliumai" gastroliavo Š. Korėjoje.

MIESTŲ STATYBOS PROJEKTAVIMO instituto Kauno skyriaus salę papuoš naujasis dail. Algimanto Stoškaus vitražas. Kadangi toje salėje yra dekoratyvinis baseinas, jin įmontuotas vitražas bus panašus į sustingusio fontano augštyn kylančius purslus. A. Stoškaus aštuonių metrų augščio meninė stiklo ir metalo konstrukcija "Vilnius", rodyta Londono parodoje, bus sumontuota Kauno skulptūros ir vitražo galerijoje, kuri yra įsikūrusi buvusioje Įgulos šventovėje. A. Stoškus jau yra paruošęs vitražo eskizą Kislovodsko kurortui — simbolinį amžinos ugnies vaizdą, sukurtą iš liepsnojančių oranžinių, geltonų ir raudonų tonų stiklo luitų, sumontuotų ant permatomo stiklo.

V. Kst

PROGRESS
REAL ESTATE LTD.
1072 Bloor St. W.
Tel. 534-9286
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
S. JOKUBAITIS
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS Drug Store
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas
999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Tel. 532-3400
AKTYVAI — virš 9 milijonų

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	9½%
Antradieniais	10 - 3	pensijų s-tas	8¼%
Trečiadieniais	uždaryta	taupomąsias - savings s-tas	8%
Ketvirtadieniais	10 - 7	depozitų - čekių s-tas	6%
Penktadieniais	10 - 8	DUODA PASKOLAS:	
Šeštadieniais	9-12	asmenines	9½%
Sekmadieniais	9.30 - 1	nekiln. turto	9½%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidas. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

F. SENKUS "ONTARIO TRUST REAL ESTATE" įstaigos vedėjas
patarnauja visuose nekilnojamo turto reikaluose
Telefonas 533-4414

Autorite Sales and SERVICE
Telefonas 531-1305 1636 Dundas St. W.
ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)
- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai.
- Snieginės ir paprastos padangos, Michelin, B. F. Goodrich, Radial ir kt. Sav. FRANK PETTIT

BEST ELECTRIC
NUO LŪŠNOS IKI DANGORAIŽIO!
Verslo bei pramonės pastatų elektros įrengimai, priežiūra ir kiti darbai
ELEKTROS RANGOVAS
Tel. 925-7716 Petras Prakas
Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

Ar turite sunkumų suprasti ką reiškia gyvybės drauda?

Klauskite mane apie:
- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- RRSP — registruotą pensijų planą
  - invalidumo pajamas
  - nuosavybių draudą
  - šeimos apsaugą
- Studentų draudos fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas, District Manager of Canadian Premier Life
2 Carlton St., suite 714
Namai: 766-5857
Raštinė: 363-7881

Dufferin RADIO AND TV SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Naudokitės paslaugomis tų, kurie skelbiasi "TĖVIŠKĖS ŽIBURIUOSE"

Sesuo Paulė atšventė sidabrinę savo vienuolinio gyvenimo sukaktį Dainavos stovyklavietėje, kur vadovavo mergaičių stovyklai. Prie garbės stalo iš kairės: kun. A. Tamošaitis, SJ, J. Damušienė (kalba), sesuo Paulė, kun. K. Žemaitis ir kiti Nuotr. V. Bacevičiaus

SPORTAS

LIETUVIAI OLIMPIADOJE

Nors statant olimpines patalpas darbo problemos ir infliacija grasino jas paversti brangiausiais olimpiniais griuvėsiais, dvidešimt pirmoji olimpiada praėjo su dideliu pasisekimu. Net ir politiniai nesutarimai, priartėjus žaidimų pradžiai, neįstengė sumažinti olimpiados įspūdingumo.

Šalia viso pasaulio jaunimo šioje olimpiadoje dalyvavo ir keletas lietuviškos kilmės sportininkų iš JAV, Kanados ir Australijos. Joje taip pat sėkmingai dalyvavo septyni Lietuvoje gimę, augę ir lietuvių trenerių paruošti lietuviai sportininkai. Deja, jie negalėjo atstovauti Lietuvai šioje tautų šventėje.

Geriausiai šioje olimpiadoje pasirodė Angelė Rupšienė (treneris A. Gedminas) ir Aldona Česaitytė (tr. E. Petkienė), kurios laimėjo aukso medalius. A. Rupšienė žaidė krepšinį Sov. Sąjungos moterų komandoje, kuri laimėjo pirmą vietą, A. Česaitytė žaidė rankinio komandoje, kuri taip pat laimėjo pirmą vietą.

Irkluotojas Vytautas Butkus (tr. A. Arelis) dalyvavo Sov. Sąjungos keturvietės valties įguloje, kuri laimėjo sidabro medalius.

Irkluotojos Eleonora Kaminskaitė (tren. E. Vaitkevičius ir A. Mikšys) ir Genovaitė Ramoškienė (tren. J. Aleksandravičienė) porinėje dvivietėje laimėjo bronzos medalius.

Bronzos medalį taip pat laimėjo plaukikas Arvydas Juozaitis; 100 m krūtine jis atplaukė trečias per 1: 04,23. Tai naujas Lietuvos ir Sov. Sąjungos rekordas. Pažymėtina, kad jį treniruoja jo tėvas J. Juozaitis. A. Juozaitis taip pat dalyvavo Sov. Sąjungos vyrų įvairaus plaukimo estafetėje, kuri laimėjo penktą vietą ir pasiekė naują Sov. Sąjungos rekordą.

Blogiau sekėsi irkluotojui Antanui Čikotui. Jis dalyvavo aštuonvietės įguloje, kuri nelaimėjo jokio medalio.

Visi olimpiados dalyviai yra mokytojai, išskyrus A. Juozaitį ir A. Rupšienę, kurie yra studentai.

Apie kitų šalių olimpinius atstovus — sekantį kartą. A. S.

Tarpapygardinės ŠALFASS lauko teniso varžybos įvyks rugsėjo 18 ir 19 d.d. Toronte, Riverdale parke (vak. pusėje Broadview Ave., apie keturis blokus į pietus nuo Danforth Ave.). Varžybas rengia Toronto Lietuvių Sporto Klubas "Vytis", 34 Warwood Rd., Islington, Ont. Tel. 622-4742. Inf.

Golfo turnyras. Georgian Bay vasarotojų golfo turnyras įvyko rugpjūčio 1, sekmadienį, dalyvaujant per 40 golfininkų. Pereinamąją taurę laimėjo dr. J. Sungaila, antrą taurė teko Žaliauskui, gi dėl trečiosios, pasirinkus X skylę "par 4", reikėjo persirungti B. Sergaučiui ir V. Il. Balsiui. Nors B. Sergautis paleido meistrišką šūvį, padėdamas sviedinuką "ant green", tačiau Il. Balsys, sužaidęs "par", tapo nugalėtoju.

Moterų klasės dovanos paskirstytos sekančiai: E. Kėkštienė ir V. Balsienė pasidalino pirmąją vietą, G. Kuchalskienė ir S. Pacevičienė — sekančias. Geriausio rezultato dovana teko Ubeikai su 79. Papildomas 4 dovanas už primetimą sviedinuko arčiausiai prie vėliavėlės gavo: dviem šūviais ant 9-tos V. Sergautis, ant 16-tos R. Strimaitis; vienu šūviu ant 13-tos M. Slapšys, ant 18-tos Aug. Kuolas.

Nuoširdus ačiū H. Stepaičiui ir J. Tamulioniui už paaukotą vertingą laimikį. Kadangi golfininkų dalyvavo daugiau, negu buvo numatyta, padengus dovanų sąskaitas, liko 16 dolerių, kurie bus panaudoti nenumatytoms išlaidoms padengti. E. K.

Š. AMERIKOS LIETUVIŲ IR BALTIEČIŲ ŠAUDYMO PIRMENYBĖS

Mažojo kalibro ir medžioklinių šautuvų pirmenybes rengia Hamiltono MMK "Giedraitis" rugsėjo 4-5 d.d. savoje šaudykloje York Rd. Oneada Township, Ont. Pradžia abi dienas — 8 v. Pirmenybės bus individualios ir komandinės. Lietuvių pirmenybės bus išvedamos iš tų pačių varžybų. **Pistoletų šaudymo pirmenybės** įvyks rugsėjo 19 d. Sharon Gun Club vietovėje į šiaurę nuo Toronto. Pradžia — 8 v. Bus tik individualinės pirmenybės. Visų pirmenybių vadovas yra ŠALFASS šaudymo sekcijos pirm. Juozas Usvaltas, 75 Evelyn Ave., Toronto, Ont. M6P 2Z2, tel. (416) 762-5019. Informacijos reikalu prašoma kreiptis į jį. Dalyvavimas atviras visiems lietuvių šaudytojams, todėl visi šio sporto mėgėjai, organizuoti ar pavieniai, kviečiami dalyvauti, ypač šauliai ir ramovėnai.

ŠALFASS šaudymo sekcija

AMERIKOS BALTIEČIŲ IR LIETUVIŲ LENGVOSIOS ATLETIKOS PIRMENYBĖS

1976 m. ŠA baltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės įvyks rugsėjo 18 d. latvių stadijone "Sidrabene", Milton, Ont. Pradžia — 11 v.r. Rengia latviai. Varžybų programa apima beveik visas pagrindines rungtis suaugusių ir visose prieauglio klasėse. Individualinės ir tarpapygardinės lietuvių pirmenybės bus išvestos iš baltiečių varžybų. Dalyvių skaičius neribojamas. Dalyvavimas yra atviras visiems lengvaatlečiams. Smulkios informacijos išsiuntinėtos klubams, tačiau esant reikalui platesnės informacijos prašomi teirautis pas ŠALFASS lengv. atletikos vadovą A. Bielskį (13813 Othello Ave., Cleveland, Ohio 44110; tel. (216) 681-9143).

ŠALFASS lengv. atletikos komitetas

• **Lietuviškoji šeima yra mažoji Lietuva, kurioje auga ateities tauta**

Ateitininkų žinios

Studijų Dienos. Rugsėjo 10, 11, 12 d.d. Tėvų pranciškonų stovyklavietėje Wasagoje vyks moksleivių ateitininkų studijų dienos. Registracija rugsėjo 10, pektadienį, 7 v.v. Kaina $15. Visi moksleiviai nuo 9 iki 13 skyriaus kviečiami dalyvauti. Apie dalyvavimą prašome kuo greičiausiai pranešti Rimai Gustainytei tel. 445-4521 arba Danai Jokubaitytei tel. 537-2869. Tie, kuriems reikės nuvažiavimo priemonių, prašomi kreiptis į Rimą ar Daną.

Studentų žinios

Toronto Universiteto Lietuvių Studentų Klubo programa 1976-77 m.m.

Rugsėjo 14: pirmas klubo susirinkimas Toronto Universitete, Erindale kolegijoje (rinkimas valdybos nario).

Rugsėjo 18: susipažinimo vakaras — vyno ir sūrių balius Toronto universiteto patalpose.

Spalio 12: antras klubo susirinkimas ir paskaita (atstovas iš Baltistikos Studijų Puoselėjimo Draugijos AABS) Toronto universitete, Šv. Mykolo kolegijoje.

Lapkričio 2: trečias klubo susirinkimas Toronto universitete, Erindale kolegijoje.

Gruodžio 18: kalėdiniai baltiečių studentų šokiai Toronto Lietuvių Namų patalpose.

Gruodžio 18 — sausio 1: studentų ekskursija į Acapulco Meksikoje.

Sausio 11: ketvirtas klubo susirinkimas Toronto universitete, Šv. Mykolo kolegijoje.

Vasario 25-26: Studentų Lietuvių Dienos; vasario 25 d. — Lietuvių Dienų paroda Toronto universitete, Erindale kolegijoje; vasario 26 d. — Lietuvių Dienų šokiai su programa Toronto Liet. Namuose.

Kovo 8: penktas ir paskutinis mokslo metų klubo susirinkimas, naujos valdybos rinkimai.

Platesnės informacijos apie ateinančių metų programą teirautis pas pirm. Liliją Zenkevičiūtę tel. 231-1492 arba vicepirm. Andrių Rasiulį 241-0895.

Toronto Universiteto Lietuvių Studentų Klubo TULSK valdyba

Susipažinimo šokiai jaunimui rugsėjo 3, penktadienį, įvyks Čikagos Jaunimo Centro patalpose. Rengia Š. Amerikos Lietuvių Studentų Sąjunga tautinių šokių šventės proga.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

konsulas Eugenijus Gusarovas užtikrino, kad S. Nemcanovas bus mielai priimtas. Pažįstantiems Sovietų Sąjungą aišku, kad šio jaunuolio laukia didesnė ar mažesnė bausmė už pabėgimą, kuris ten laikomas tėvynės išdavimu.

Kanados Darbo Kongresas, vadovaujamas pirmininko Joe Morris, š.m. spalio 14-tąją paskelbė visuotine protesto diena prieš federacinės vyriausybės įvestą atlyginimų ir kainų kontrolę. Tą protestą J. Morris supranta kaip visuotinį streiką, kurin įsijungti kviečiami ir ne unijų nariai — mokytojai, moksleiviai, pensininkai. Spėjama, kad šis vienos dienos darbo sustabdymas Kanadai padarys apie $500 milijonų nuostolių. Toks unijas jungiančio Kanados Darbo Kongreso žingsnis yra nelegalus, nes pasitraukimu iš darbovičių jos sulaužys pasirašytas sutartis. Kanados Darbo Kongreso nutarimą jau atmetė 177.000 narių turinti federacinės valdžios tarnautojų unija kaip tik dėl įstatymo laužymo. Spauda taip pat pasisako prieš nelegalų streiką, nes jis tik suerzins kitus kanadiečius ir juos nuteiks prieš unijas. Neužmirština, kad jos jungia tik maždaug ketvirtadalį dirbančiųjų, kurie jau gauna augščiausius atlyginimus Kanadoje. Kadangi metinį atlyginimų didinimą federacinė kontrolė riboja 8-12%, unijų nariai su augštu atlyginimu vistiek susilaukia riebesnio papildo už tuos kanadiečius, kurie gauna menkesnį atlyginimą. Darbo ministerio J. Munro duomenimis, pastarųjų 12 mėnesių laikotarpyje atlyginimai paaugo 11%, o kainos padidėjo 7,8%.

Aliarmą Toronte sukėlė Lassos karštligės grėsmė, kai Maltono aerodrome apalpo našlė iš St. Catharines, Ont., Olga Kamckey, britų keleiviniu lėktuvu grįžusi iš Afrikos. Karštligės pavadinimas yra kilęs iš Lassos misijos ligoninės Nigerijoje, kur 1969 m. buvo atgabenta viena vietinė moteris. Ji pasveiko, bet mirė dvi slaugės. Trečioji slaugė, išvykusi į JAV, taip pat sirgo, tačiau pasveiko. Gydytojams pas ją pavyko rasti lig šiol nežinomą karštligės virusą, nuo kurio neturima vaistų. Lassos karštligė yra pareikalavusi keliasdešimt gyvybės aukų Nigerijoje. Iš Maltono aerodromo O. Kamckey buvo atvežta į Etobicoke ligoninę, kurią teko uždaryti dėl galimo epidemijos pavojaus. Izoliuoti buvo ir medicinos personalo nariai, aptarnavę šią ligonę su Lassos karštligę primenančiais simptomais. Tačiau nė vienas jų nesusirgo, o O. Kamckey sveikata buvo pradėjusi gerėti, kol prasidėjo vidinis kraujavimas ir teko imtis skubios operacijos. Lig šiol gydytojams betgi nepavyko nustatyti, kad ji tikrai serga Lassos karštligė. Ligoninė vėl pradėjo normalias savo paslaugas.

Premjeras P. E. Trudeau su žmona išskrido į Europą ir Artimuosius Rytus. Ši 2-3 savaičių išvyka yra vadinama atostogomis, nors į jas įpinta ir susitikimų su vyriausybių vadais. Dubrovnike, kurorte prie Adrijos jūros, premjeras P. E. Trudeau buvo priimtas Jugoslavijos premjero Dzemalos Bijedico. Pokalbyje buvo paliesti tarptautiniai klausimai bei abipusiai Kanados ir Jugoslavijos ryšiai. Šių atostogų metu P. E. Trudeau su žmona taipgi viešės Amane pas Jordanijos karalių Husseiną, Izralyje pas premjerą Y. Rabiną ir Romoje pas naująjį Italijos premjerą G. Andreotį. Spalio 19-28 d.d. premjero P. E. Trudeau laukia oficialus vizitas Japonijai. Paskutinieji Gallupo instituto duomenys liudija didėjantį liberalų partijos ir jos vado P. E. Trudeau populiarumo kritimą. Tik 31% apklaustųjų kanadiečių rinkimų atveju balsuotų už liberalus, o 46% — už konservatorius. 1974 m. rinkimuose liberalai buvo gavę 43% balsų, konservatoriai 35%.

Privalomą saugos diržų naudojimą automobiliuose Kvebeko provincija įsivedė nuo š.m. rugpjūčio 15 d. kartu su greičio ribos sumažinimu iki 55 mylių. Paskata šiam įstatymui, atrodo, buvo kiek anksčiau Ontario provincijoje priimtas panašus įstatymas. Skirtumas tik tas, kad Ontario provincijoje saugos diržų atsisakantiems asmenims gresia $20-$100 bauda, o Kvebeke — $10. Ji taikoma visiems automobiliu važiuojantiems asmenims nuo 16 metų amžiaus. Už vaikus nuo 5 metų ir paauglius iki 16 metų yra atsakingas automobilio vairuotojas.

Kanados paštas nuo š.m rugsėjo 1 d. pabrangina pirmos klasės laiškų pristatymo paslaugas. Vietiniams laiškams Kanadoje lig šiol reikėdavo 8 centų ženkliuko, o tada reikės 10 centų. Pirmos klasės laiškų persiuntimas į JAV, jau kiek anksčiau pabrangintas iki 10 centų, rugsėjo 1 d. nebus paliestas. Tačiau nuo 1977 m. kovo 1 d. už visus pirmos klasės laiškus Kanadoje ir į JAV vėl teks mokėti dviem centais daugiau ir klijuoti 12 centų pašto ženkliukus.

Alfonsas A. Garbenis

Per paskutinius 25 metus Al. Garbenis (tėvas) tarnavo Toronto lietuviams namų reikalais. Toliau tarnaus tėvas ir sūnus Garbeniai

Alfonsas Wm. Garbenis, B.A.

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys
Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West
PARDUODAMI NAMAI HIGH PARK RAJONE IR NETOLI LIETUVIŲ NAMŲ

BLOOR — DUNDAS RAJONE, arti Lietuvių Namų, 7 kambariai per 2 augštu; atskiras; 2 virtuvės ir 2 prausyklos, įvažiavimas, garažai; palikimas; reikia greitai parduoti; prašoma kaina tik $61,500.

ARTI TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ. Naujas vienerių metų senumo namas, 3 miegamų[illegible]iu, užbaigtas rūsys, privatus įvažiavimas, garažas. Prašoma kaina $69.900. Namas išmokėtas.

PARDUOTAS

BOUSTEAD, atskiras tributis, 13 kambarių per 3 augštus, vandeniu apšildomas; gilus sklypas, privatus įvažiavimas, 2 garažai; arti Lietuvių Namų ir požeminio.

KLAUSKITE KITŲ PARDAVIMŲ HIGH PARK RAJONE

PINECREST GATVĖ, atskiras 3 augštų namas, 13 kambarių; šildomas vandeniu; 3 virtuvės, 2 prausyklos; geroj vietoj; savininkas ima atgal mortgičių; privatus įvažiavimas, garažas.

KRAUTUVĖ DUNDAS — KEELE, plytinis pastatas su 4 kambarių butu viršuje; garažui vieta; viskas išnuomota; prašo $64.900.

DOVERCOURT, atskiras 10 kambarių namas, 3 augštų, vandeniu apšildomas; 3 virtuvės, 2 garažai, labai gilus sklypas; gana žema kaina.

BABY POINT — JANE, prabangus 7 kambarių namas, pilnai sumodernintas; nauji elektros laidai, kanalizacijos vamzdžiai, pilnai užbaigtas rūsys; visur kilimai; naujas šildymas (vandeniu); savininkui atsiėjo per $16.000.00 sumoderninimas; gilus sklypas ir garažas; 9¼% mortgičius; įmokėti apie $20.000.00.

MARGARETA GATVĖ, atskiras, pilnai sumodernintas 6 kambarių namas; 2 virtuvės, privatus įvažiavimas, garažas; mažas įmokėjimas; arti Bloor gatvės.

BLOOR — DUNDAS. Krautuvė — nuosavybė ir "Laundromat" verslas, dviejų miegamųjų butas viršuje; pajamos virš $16.000 į metus; prašoma kaina — $95.000, įmokėti $40.000.

DUNDAS — DOVERCOURT, pusiau atskiras namas, 3 augštų, "auksiniame" stovyje; 3 virtuvės; vienas atviras mortgičius; nebrangi kaina.

STAYNER, ONT., 14 akrų ūkis su dviem trobesiais, tvartas ir daržinė, ūkis yra miesto ribose; palikimas; tikrai geras pirkinys; galima padalinti sklypais.

PT. SEVERN — WAUBAUSHENE, gražus 1 akro statybos sklypas (Ropės subdivision), ežero privilegijos, įvestas vanduo; kelias asfaltuotas (šiais metais); palikimas; savininkas Floridoj; parduoda pigiai.

VAKARAIS SKAMBINKITE Į NAMUS

Alfonsas A. GARBENIS	Alfonsas Wm. GARBENIS	Stasys DARGIS
489-1543	769-0656	766-3925

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:	IMA:
9¾% už 2 m. term. dep.	9½% už asm. paskolas
9% už 1 m. term .dep.	9½% už mortgičius
8¼% už pensijų ir namų planą	
8¼% už spec. taupymo sąsk.	
7½% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 13 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

CHOLKAN
R. CHOLKAN & CO. LTD. REALTOR
REAL ESTATE — GENERAL INSURANCE

PRINCE EDWARD — BLOOR, atskiras 2-jų miegamųjų vienos šeimos namas; garažas su privačiu įvažiavimu; prie pat Bloor gatvės.

BLOOR — JANE, atskiras 6 kambarių namas; kvadratinis planas, naujas šildymas, 2 prausyklos, užbaigtas rūsys; garažas su privačiu įvažiavimu, didelis kiemas, gražus viduje.

SHAVER — BLOOR, puikus 4 miegmųjų vienaaugštis; 3 prausyklos, pilnai užbaigtas rūsys su baru ir atviru iš akmens židiniu, dideli kambariai; garažas su privačiu įvažiavimu.

RUNNYMEDE—BLOOR, 11 kambarių per 2 augštus gražus atskiras namas; 3 prausyklos, pilnai užbaigtas rūsys; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kina $80.500; netoli Bloor.

PRINCE EDWARD DR. — BLOOR, gražus 6 kambarių vienaaugštis; užbaigtas rūsys su baru ir atviru židiniu; didžiulis kiemas su maudymosi baseinu; garažas su privačiu įvažiavimu.

ETOBICOKE, 10 butų apartamentas, maždaug 13 metų senumo; visi butai bangolo dydžio su balkonais; gauna apie $28.000 pajamų.

Pranas-Frank Kerberis

P. KERBERIS,
2336 Bloor Street West
tel. 763-5555 namų 535-1584

ADVANCE REAL ESTATE Ltd.
Toronto Real Estate Board narys
1055 Bloor Street West
A. (Blue) Bliūdžius
Telefonai 534-9246, namų 537-2291
- rezidenciniai
- komerciniai
- investacijos
- mortgičiai
- įkainojimas
- namų drauda

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

BILIETAI ISPARDUOTI

Į V-tąją tautinių šokių šventę rugsėjo 5 d. Čikagoje rugpjūčio pirmosiomis dienomis visi bilietai buvo išparduoti ir pas rengėjus nebeliko jokių atsargų. Taip pat visi bilietai išparduoti ir į pošventinį banketą, įvyksiantį moderniame McCormick Place ant Mičigano ežero kranto. Šimtai lietuvių tiek Čikagoje, tiek ir kitose vietovėse liko be bilietų. Ilgų ir trumpų distancijų telefonais nuolat kreipiamasi į šventės rengėjus ir į "Marginių" prekybą, kur buvo pardavinėjami bilietai, su tuo pačiu prašymu — bilietų, bilietų! Deja, niekas nebegali padėti. Kiti prašo tik stovimų vietų. To padaryti neleidžia sutartis su salės administracija. Vietų skaičius yra griežtai apribotas ugniagesių. Tas įrašyta sutartyje. Todėl visi tie svečiai, ypač iš toliau, kurie rengiasi vykti Čikagon į tautinių šokių šventę ir neturi iš anksto įsigytų bilietų, susiduris su didele rizika — jiems bus maža vilties patekti į Amfiteatrą.

ŠVENTĖS SĄMATA

V-tosios tautinių šokių šventės išlaidos sieks apie $98.000 - 100.000. Didžioji tos sumos dalis atiteks šokėjų kelionės išlaidų daliai padengti, ypač toms grupėms, kurios atvyksta iš toli: iš Britanijos, P. Amerikos, Kalifornijos ir t.t. Pajamos už visus parduotus bilietus į šventę siekia $45.000; iš pošventinio banketo tikimasi pelno arti $10.000. Šventės lėšų telkimo komisija, anksti pavasarį Čikagoje suruošusi specialų banketą tautinių šokių šventei paremti, gavo pelno per $8.000. Kiti asmenys siunčia aukas (I. ir dr. L. Kriaučeliūnai $500 ir kt.) tiesiog šventės komitetui. Visdėlto rugpjūčio viduryje atrodė, kad sąmatai subalansuoti dar trūksta apie $30.000. Todėl daug vilčių dedama į laimėjimų bilietus, išsiuntinėtus LB apylinkėms ir tautinių šokių grupėms. Vieno bilieto kaina $10, bet ta auka bilietą įsigijusiam duoda progą laimėti vieną iš 15 stambių laimikių, jų tarpe naujutėlį 1976 m. "Buick" automobilį. Laimėjimų bilietai, kuriuos visuomenė labai prašoma įsigyti ir tuo paremti šventę, bus platinami iki paskutinės valandos ir Čikagoje šventės metu, ir pošventiniame bankete, kur bus ištrauktos dovanos laimingiesiems. Jei bus parduota apie 5.000 bilietų, bus subalansuota ne tik šios šventės sąmata, bet dar liks ir kitai šventei.

DVI MIRTYS

Vasaros viduryje Čikagos lietuviai neteko dviejų kūrybingų, energingų JAV gimusių lietuvių — muziko Kazio Setponavičiaus ir Irenos Balzekienės, Balzeko Lietuvių Kultūros Muzėjaus steigėjo St. Balzeko, jn., žmonos. Muz. K. Steponavičius mirė liepos 30 d. vėžio ligos iškankintas. Praėjusią žiemą su "Pirmyn" choru dar pastatė operetę, pats ją režisavo ir dirigavo, o gausiai į Marijos Augšt. Mokyklos salę susirinkusi publika jam kėlė dideles ovacijas. Tiek choristai, tiek kiti jį arčiau pažinusieji tyliai kalbėjo, kad tai paskutinis muz. K. Steponavičiaus pasirodymas scenoje. Ryžtingai su liga kovodamas, muz. K. Steponavičius ruošėsi ir naujiem pastatymam.

Muz. K. Steponavičius "Pirmyn" chorui pradėjo vadovauti 1929 m.; su pertraukomis jo neapleido iki paskutinės gyvenimo valandos. Šį mielą JAV lietuvį muziką, su "Pirmyn" choru lankiusį nepriklausomą Lietuvą 1938 m. ir iš ten parsivežusį ilgai neužmirštamus įspūdžius, susipažinau 1956 m., rengiant I-ją JAV ir Kanados lietuvių dainų šventę. Jis tada buvo vienas šventės dirigentų, aktyviai dalyvavo šventės rengimo darbuose ir labai artimai bendravo su spaudos žmonėmis. Iš tų dirigentų, kurie dirigavo pirmojoje dainų šventėje, su muz. K. Steponavičiaus mirtimi jau ketvirtas pasitraukė iš gyvųjų tarpo. Pirmasis mirė muz. Stepas Sodeika, gerokai vėliau muz. Bronius Jonušas, prieš metus amžinybėn iškeliavo muz. Vladas Baltrušaitis, o liepos 30 d. — ir muz. Kazys Steponavičius. Kokia bus veterano "Pirmyn" choro ateitis be jo ilgamečio vadovo, šiandien sunku pasakyti. Ar nevertėtų šiam chorui susijungti pvz. su "Dainava" ir sudaryti tikrai stiprų ansamblį?

Irena Balzekienė, vos 48 metų sulaukusi, staigiai mirė rugpjūčio 8 d., palikusi liūdinčią motiną, vyrą Stasį, du sūnus ir dukrą. Didžiulė Balzekų automobilių prekyba yra šalia Brighton Parko rajono. Šalia prekybos atskiruose rūmuose prieš 10 metų įsteigtas ir Lietuvių Kultūros Muzėjus, plačiai išreklamuotas amerikiečių ir lietuvių tarpe. Muzėjus įsteigtas Irenos ir Stasio Balzekų iniciatyva bei lėšomis. Irena, nors ir gimusi JAV, visada spindėjo tauria lietuviška dvasia. Ji puikiai kalbėjo lietuviškai, net savo vaikus, III kartos JAV lietuvius, leido į lituanistinę mokyklą. Muzėjuje vadovavo moterų vienetui; vienu metu buvo ir Illinois operos organizacijos pirmininkė; reiškėsi eilėje ir kitų amerikiečių bei lietuvių moterų organizacijų. Mirė labai staigiai, sunegalavus širdžiai. Šermenyse ir laidotuvėse dalyvavo šimtai žmonių. Į šermenis buvo atvykę ir kaikurie kunigai iš Lietuvos, po eucharistinio kongreso kelioms dienoms sustoję Čikagoje. Rugpjūčio 12 d. per 100 automobilių vilkstinė, vedama policijos automobilio, a.a. Irenos Balzekienės palaikus iš Marquette Parko lietuvių šventovės nulydėjo į Šv. Kazimiero kapines. Ant tos moters karsto, kuri tiesė tiltą tarp čia gimusių ir iš Europos atvykusių lietuvių, jį nuleidžiant buvo užpiltas smėlis su gintaro grūdeliais, atvežtas iš Baltijos pajūrio Lietuvoje. Kai Kanados lietuviai vyks į tautinių šokių šventę, ant Stevenson ir Don Rayan greitkelių gal pastebės didžiulius įrašus "Balzekas Lithuanian Museum". Prisiminkite tada ir to muzėjaus kūrėją, taip netikėtai iškeliavusią amžinybėn.

ATITAISYMAS. "TŽ" 32-33 nr. po 3 puslapio nuotrauka iš Šv. Kazimiero kapinių įdėtas ne tas parašas. Turėjo būti — paminklas prel. M. Krupavičiui, suprojektuotas archit. J. Muloko.

STASYS IR IRENA BALZEKAI viename pobūvyje prieš porą metų

WINDSOR, ONTARIO

MOTINOS DIENOS minėjimas čia įvyko pirmąjį gegužės sekmadienį. Minėjimas pradėtas Mišiomis Šv. Kazimiero šventovėje, kurias atnašavo ir tai dienai pritaikytą pamokslą pasakė kun. D. Lengvinas. Po pamaldų parapijos salėje jaunimas, M. Dumčienės ir tėvų suorganizuotas, atliko meninę programą. Minėjime dalyvavusios motinos buvo papuoštos gėlėmis, o mirusios motinos pagerbtos tylos minute. Vietoje paskaitos Laima Tautkevičiūtė jausmingai perskaitė Nelės Mazalaitės kūrinį "Liepsna žaizdoje". Jaunimas padainavo keletą dainų, o mažosios R. Kuraitė ir E. Naikauskaitė visus linksmai nuteikė savo vykusiai atlikta eiliuota pasaka. Pabaigai tautinių šokių grupės merginos, vad. E. Holmes-Stanevičiūtės, pašoko keletą šokių. Po programos buvo pasivaišinta kava ir atsineštais užkandžiais.

DAUGIAKULTŪRĖ TARYBA birželio 18-20 d.d. pirmą kartą suorganizavo Toronto Karavano pavyzdžiu tautybių pasirodymą "Carrousel '76". Jame aktyviai dalyvavo 22 tautybės savuose paviljonuose. Lietuviai ir suomiai, neturėdami pakankamai didelių savų patalpų, savo paviljonus įrengė didelėje vokiečių salėje. M. Dumčienės pastangomis mūsų paviljonas buvo skoningai paruoštas. Jai padėjo keletas moterų, kurios jautė pareigą svečius supažindinti su mūsų dailės menu, papročiais ir Lietuvos istorija bei geografija. Mūsų paviljonas nebuvo komercinio pobūdžio. Čia buvo skoningai išdėstytų liaudies meno dirbinių. Ant sienos kabojo Europos žemėlapis su aiškiai aprėžtomis Lietuvos sienomis. Visą šeštadienį ir sekmadienį paviljone budėjo M. Dumčienė, p. Rudokienė, pavaduojamos kelių kitų pasišventusių moterų, kurios aiškino svečiams apie Lietuvą, tautinius papročius, jos liaudies meną. Didelį susidomėjimą sukėlė augštas raguolis. Paroda buvo gražiai įvertinta daugumos svečių, kuriuos nemokamai vežiojo autobusais po visus paviljonus. Daugumoje paviljonų buvo pardavinėjamas toms tautybėms tipiškas maistas. Pažymėtina, kad Ontario vyriausybė per "Wintario" šiam parengimui paskyrė $40.000. Visos tautybės, kurios kreipėsi, gavo didesnę ar mažesnę sumą.

Per abi "Carrousel" dienas lietuvių dainai ir šokiui atstovavo kvartetas "Aušra" ir vietinė tautinių šokių grupė. Svečių jos buvo šiltai sutiktos ir įvertintos. Šventės metu centrinėje miesto bibliotekoje taipgi buvo įrengta maža visų tautybių parodėlė. Bendras "Carrousel '76" įvertinimas buvo labai geras, nors vienintelis Windsoro laikraštis "The Windsor Star" tam įvykiui paminėti paskyrė labai mažai vietos. Atrodo, kad laikraščio redakciją sudaro "Archie Bunker" tipo žmonės. Nežiūrint tokio ignoravimo, atrodo, didžioji tautybių dalis nori tokias šventes ruošti kas metai.

LAIVĖS FESTIVALIS. Birželio 30 — liepos 4 d.d. Windsoras kartu su Detroitu atšventė Kanados ir JAV nepriklausomybės sukaktis vadinamu "Freedom Festival". Jo programoje buvo paradas, įvairūs pasirodymai, laivų lenktynės, aviacijos aerobatika, įvairių tautybių maisto paviljonai, įspūdingas raketų šaudymas. Šis festivalis prasidėjo iškilmingu Kanados ir JAV vėliavų pakėlimu, kuriame su savo vėliavomis dalyvavo ir kitos tautybės. Po vėliavų pakėlimo ir oficialių kalbų vyko gana ilgas paradas centrinėmis miesto gatvėmis. Parade dalyvavo ir daugiakultūris gyv. paveikslas (float), kuriame matėsi po 2 atstoves iš kiekvienos tautinės grupės, pasipuošusias tautiniais drabužiais. Liepos 3 d., 8 v.v., didžiojoje miesto koncertų salėje įvyko 8 tautinių grupių meninis pasirodymas, kurį, po iškilmingo atidarymo, pradėjo kvartetas "Aušra", sekamas kitų tautinių meninių vienetų. Atrodo, kad žiūrovų šiais metais buvo kiek mažiau, negu praėjusiais metais, tačiau atlikėjai buvo labai šiltai sutikti. Po koncerto daugiakultūrės tarybos pirm. N. Gorica padėkojo visiems programos atlikėjams ir klausytojams.

MŪSŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ yra pasiryžusi dalyvauti tautinių šokių šventėje Čikagoje, nors ir su vien merginų atliekamais šokiais, nes turima sunkumų sudaryti pakankamą skaičių berniukų.

KVARTETAS "AUŠRA", dėl rimtų priežasčių atsisakęs dalyvauti XXI olimpiadoje Montrealyje, PLB remiamas (apie 60% kelionės išlaidų) nuo rugpjūčio 20 d. iki rugsėjo 4 d. koncertuoja Britanijoje. Kvartetas jau užbaigė įdainuoti kūrinius į juostą būsimai plokštelei, kuri po kelių savaičių turėtų pasirodyti. Reikia pažymėti, kad šiai plokštelei akompanimentą paruošė ir jį su savo orkestru atliko gabus detroitietis Vytas Petrauskas, kuris turi savo orkestrą. Tikimasi, kad plokštelė bus geros kokybės ir bus greitai išparduota.

ŠĮ MĖNESĮ p.p. Eidukų duktė Rūta šeimos židinį sukūrė su Fr. Buralia. Rugpjūčio 17 d. vedybinius žiedus sumainė G. Vindašių duktė su G. J. Dupuis.

HAMILTONO TEATRAS "AUKURAS", vad. E. Kudabienės, gegužės mėn. De Santis mokyklos salėje suvaidino linksmą komediją "Bubulis ir Dundulis". Linksmas turinys, geros dekoracijos ir pasigėrėtinai geras vaidmenų atlikimas žiūrovus nukėlė į gimtąjį kaimą ir kiekvienam priminė panašias situacijas, kurias reikėjo patiems pergyventi. Keli aktoriai parodė profesinį pajėgumą, nors ir kiti vaidmenys buvo gana gerai atlikti. Ypač sveikintinas jaunimo įsijungimas į mūsų baigiamą užmiršti sceninį darbą. Tik jaunųjų aktorių pastangomis užsienio lietuvių teatras turi vilties ilgiau išsilaikyti.

Parapijos salėje grupė buvo pavaišinta. Vaišių metu p. Kudabienė ragino apylinkėse steigti teatrinius būrelius, kuriuose gali atsirasti labai gabių aktorių. vc.

SAULT STE. MARIE, ONTARIO

MEDŽIOTOJŲ IR MEŠKERIOTOJŲ KLUBO "BRIEDIS" visuotinis susirinkimas įvyko š.m. birželio 20 d. A. Šimkevičiaus viešbučio patalpose. Susirinkimą pradėjo v-bos pirm. A. Šimkevičius. Į prezidiumą buvo pakviesti — Vl. Mockus pirmininku, Vyt. Skaržinskas sekretoriumi. Susirinkimas visus pranešimus priėmė, bet apgailestavo, kad senoji valdyba dvejų metų laikotarpyje pajėgė surengti tik vieną gegužinę-pikniką; net ir metinis susirinkimas praėjusiais metais nebuvo sušauktas.

Į naują valdybą išrinkti: pirm. Vl. Mockus, sekr. Vyt. Skaržinskas, ižd. J. Meškys, meškeriotojų sekcijos vadove R. Galinienė, medžiotojų-šaudymo vadovu Petras Umbrasas; revizijos komisijon — B. Dabulskis, A. Petronis ir L. Jakumaitienė. Po susirinkimo visi dalyviai revizijos komisijos iniciatyva buvo pakviesti tradicinei vakarienei, kurią parengė L. Jakumaitienė ir R. Galinienė p.p. Jaukmaičių rezidencijoje.

Liepos 4 d. klubo "Briedis" rengtoji gegužinė prie Echo ežero Jakumaičių - Druskių vasarvietėse buvo labai sėkminga. Žvejojimo varžybose pirmą premiją (taurę) laimėjo P. Puteikis, antrą — B. Druskienė.

Sekanti gegužinė įvyks rugsėjo 5 d. Jakumaičių vasarvietėje (prie Echo ežero). Bus pravestos tarpklubinės žvejojimo varžybos bei įvairūs žaidimai jaunimui. Premijomis žvejojimo laikas — iki 2 v.p.p. Po nustatyto laiko pagauta žuvis nebus premijuojama. Veiks bufetas su gaivinančiais gėrimais bei užkandžiais. Kaimyninių kolonijų ir visus apylinkės tautiečius kviečiame dalyvauti.

Valdyba

Winnipeg, Manitoba

"FOLKLORAMA '76". Apylinkės valdybos pirm. Br. Vaičaitis sušaukė valdybos posėdį, kuriame buvo aptarta "Folklorama '76" programa ir pasiskirstyta pareigomis lietuvių paviljone. Pastarajam vadovavo ir įvairiais jo reikalais rūpinosi v-bos pirmininkas. Folkloramoje dalyvavo 30 įvairių tautybių. Visi paviljonai buvo atidaryti rugpjūčio 8 d. ir uždaryti rugpjūčio 14 d. Centennial Concert Hall. Lietuvių paviljonui kaip iškilioji lietuvaitė atstovavo Manitobos universiteto studentė Rita Aškinytė "Miss Vilnius". Šis pavadinimas duotas pagal 1975 metų gruodžio 7 d. visuotino narių susirinkimo nutarimą. K. Str.

Hamilton, Ontario

(Atkelta iš 4-to psl.)

Reiškiame nuoširdžią padėką prel. dr. J. Tadarauskui ir kun. L. Januškai už garsinimą iš sakyklos SLA 72 kuopos gegužinės, kun. Juvenaliui Liaubai, OFM, iš St. Catharines, už visokeriopą paramą ir $5 auką. Dėkojame aukojusiems loterijai $15 — K. Mikšiui; po $10 — I. Varnui, V. Bagdonui, G. Melnykui, J. ir M. Paukščiams, J. ir P. Kalainiams, P. ir D. Dauginiams, J. Girevičiui, J. Šarapnickui, Vladui Kunkuliui; po $5: V. Triponui, V. Matukaičiui. Dėkojame Clarai Farr iš Paris, Ont., už tautinę lėlę, K. Deksniui už muziką gegužinėje. Dėkojame už maisto paruošimą — Z. Ulbinienei iš Niagara Falls ir D. Dauginienei iš St. Catharines; už maisto išdavimą — S. Ročienei; loterijos bilietų platintojams — A. Padolskiui ir A. Kuzmickiui iš Paris, M. Borusienei, P. Žuliui, J. Deksniui, B. Pakalniškiui, Z. Matukaitienei, R. Matukaičiui, Z. Pulianauskui, G. Melnykui, A. Kaušpėdai, S. Pilipavičiui, A. Kareckienei, V. Bagdonui ir J. Šarapnickui; už loterijos paruošimą — O. Sakalauskienei iš St. Catharines; už pravedimą — Anitai Pakalniškytei; už smulkios loterijos bilietų platinimą — M. Borusienei, p. Krivinskienei, p. Steponaitienei, Anitai Pakalniškytei ir kt. Dėkojame budėjusiems prie kontrolės — B. Pakalniškiui ir P. Ročiui; spaudai — už garsinimą gegužinės — "Tėviškės Žiburiams", "Nepriklausomai Lietuvai"; "Naujienoms", "Tėvynei" ir radijo valandėlei "Tėvynės prisiminimai". Pagaliau ačiū svečiams už gausų dalyvavimą gegužinėje. SLA 72 kuopa

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visoms ponioms ir panelėms už gražias vaišes ir brangų kraitelį mūsų naujagimio laukiant. Ypatinga padėka mieloms rengėjoms: M. Leparskienei, M. Borusienei, O. Budninkienei, D. Vaitiekūnienei. Taip pat dėkoju P. M. Kvedarienei, buvusiai mano šeštadieninės mokyklos mokytojai už gražius sveikinimus vaišių metu. Esu dėkinga ir toms ponioms, kurios prie dovanos prisidėjo, bet vaišėse nedalyvavo.

Ačiū, ačiū —

Jūsų Kristina Gedrimaitė-Alšėnienė

London, Ontario

SPAUDOS BALIUS šiemet įvyks labai jaukioje salėje su įdomia programa Padėkos Dienos savaitgalyje, spalio 9, šeštadienį. Visi nevykstantieji į Lietuvių Dieną Montrealyje kviečiami dalyvauti Londono linksmojo sezono atidaryme — spaudos baliuje!

Kai keli renginiai, kad ir skirtingose apylinkėse, vyksta tą patį savaitgalį, nėra geras reiškinys. Todėl ir spaudos baliaus rengėjai gauna užklausimų ir priekaištų, kodėl jis rengiamas Lietuvių Dienos savaitgalį. Atsakymas — nebuvo įmanoma to išvengti. Ir štai kodėl. Geresnės salės Londone dažniausiai turi būti užsakytos maždaug prieš dvejus metus. Taip buvo užsakyta ir ši salė, ir tada dar niekas nežinojo, kada ir kur bus Lietuvių Diena ir ar ji bus iš viso. Jos likimas buvo išspręstas bene tik prieš 10 mėnesių. Įmokėjus už salę stambesnę sumą ir sudarius sutartį su orkestru, nėra įmanoma atsimesti ar datą pakeisti. Iš viso ir prieš dvejus metus nuo rugsėjo vidurio ligi advento ta salė buvo neužimta tik vieną šeštadienį, būtent, spalio 9. Todėl teatleidžia mums Montrealis ir visi kiti (prie jų aš priskiriu ir pats save) besirūpiną Lietuvių Dienų pasisekimu. Gaila, bet... tikėkite manim; buvo neįmanoma išvengti. Rengėjų vardu Ed. Daniliūnas.

CALGARY, ALBERTA

METINIAME KL DRAUGIJOS susirinkime priimta praėjusių metų veikimo apyskaita. Pajamų turėta $957.72, išlaidų — $389.46, pelno liko $568.26. Nariai moka $2.50 nario mokesčio. Užsimokėję nario mokestį nariai išrenka draugijos valdybą vieneriem metam. Sudaryta besimokančiam jaunimui remti komisija: J. Snith, Elv. Krausienė, M. Stakėnas. Draugijos valdyba iš iždo pradžiai paskyrė $50. B. Yauga dar teberenka aukas ir nori padidinti fondo įnašus. Po susirinkimo įvyko narių gegužinė-piknikas pas T. A. Mackevičius (Okotoks apylinkėj). Svečių buvo iš St. Paul, Pigeon Lake, Montrealio ir iš Lietuvos.

ALBERTOS PROVINCIJOS tautybių (Heritage) dienos minėjimo programoj dalyvavo ir Kalgario lietuviai. Kalgario Bendruomenės valdyba surinko rodinius ir juos išstatė Pumphouse teatro patalpose. Parodėlėje buvo 3 skyriai: vietos menininkų darbai, gintaro papuošalai, lietuvių tautodailė. Joana Baruta, Veronika Krausaitė, Julija Vyšniauskienė demonstravo tautinius drabužius ir atsakinėjo į lankytojų pasiteiravimus. Lietuvių skyrius buvo gausus dirbiniais, gražiai sutvarkytas ir tinkamai atstovautas. J. Stankevičius padarė gintarui sudėti dėžę su stiklu, kuri buvo labai reikalinga parodėles rengiant. Visiems padėjusiems surengti šią parodą ir davusiems savo daiktus KLB Kalgario apyl. valdyba nuoširdžiai dėkoja.

Anksčiau nematyti rodiniai (eksponatai) buvo gauti: iš L. Simonėlių gobelenas iš Vilniaus miesto, E. R. Baltrušaičių 200 metų senumo įrėminta prijuostė, dailininko A. Tamošaičio, W. Zubiss piešiniai, M. Vanagaitienės, E. Kern, A. Mackevičienės, J. Yaugienės, Al. Sukienės rankdarbiai. K.

KLB Kalgario apylinkės pirm. Al. Šukys sveikina Jonus, kurių tarpe yra ir J. Anysas, svečias iš Čikagos Nuotr. A. Krauso

Thunder Bay, Ont.

PO IŠKILMIŲ. Jau beveik du mėnesiai praėjo nuo lietuvių paminklo šventinimo tautybių parke ir jo perdavimo miestui. Tai vienintelis tokio pobūdžio paminklas ir parkas visoje Kanadoje. Jis ilgai kalbės apie Lietuvą ir lietuvių įnašą šioje vietovėje. Juo gėrisi ir kitataučiai, o mes didžiuojamės šiuo lietuvišku kūriniu. Tiesa, iškilmės dėl lėktuvų streiko nukentėjo, bet tai ne mūsų kaltė. Norėjome pasirodyti vietinei visuomenei su Lietuvos konsulu, lietuviško laikraščio redaktoriumi, Bendruomenės veikėjais, solistais, bet nepavyko. Tikimės, kad atsigriebsime ateityje.

Nors paminklas pašventintas, bet jo aplinka reikalinga dar tvarkančios rankos. Taip pat reikia paruošti specialią lentą-iškabą, aprašančią mūsų paminklo reikšmę, kad galėtų paskaityti ir kitataučiai. Paminklo vieta labai gera — tarp italų ir vokiečių paminklų. Yra du įėjimai su įrašais "Lithuania".

Laiko atžvilgiu taip pat neatsilikime nuo kitų tautybių. Pvz. suomiai, kurių čia yra keliolika tūkstančių, perdavė miestui savo paminklą tik viena diena anksčiau (aplinka nebaigta). Lenkai, kurių čia yra 7000, perdavė savo paminklą prieš dvejus metus, o lentą su įrašais įrengė tik po vienerių metų. Ukrainiečiai, kurių čia yra 12.000, savo paminklą baigė po mūsų. Danai dar nepradėjo statyti. Yra paminklų, vandalų apgadintų. Dėlto visiems rūpi budresnė jų apsauga. E. J.

Pajieškojimai

Jurgis Ambrasas jieško **Juozo Sakalausko** ir **Juozo Anušausko,** atvykusių Kanadon (Montrealin) iš Vokietijos 1947 m. miškų darbams. Jieškomieji arba žinantys apie juos prašomi rašyti: Mr. J. Ambrasas, 49 Renforth St., Dunston, Gateshead, Tyne and Wear, NE 11, 9BE, England.

Giminės Lietuvoje jieško **Nastės Kisielienės,** Jono dukters. Atsiliepti: J. Maziliauskas, 106 Evelyn Cres., Toronto, Ont. M6P 3E1, Canada.

Patarimas direktoriui

Anglų dramaturgas Bernardas Shaw nemėgo klasikinio baleto. Kartą jis teatro direktoriui pašaipiai patarė:

— Užuot savo balerinas vertę vaikščioti pirštų galais, galėtumėt pajieškoti truputėlį augštesnių . . .

Parinko Rms. Ams.

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario — Tel. 533-5454 — Lietuviams daroma NUOLAIDA

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario — Telefonas 535-1258
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

Įvairūs siuntiniai ir dovanos
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA Baltic Exporting Co. 482 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario
Telefonas LE 1-3098 — Savininkai S. ir F. Janavičiai

743-0100
Užmiesčio nuosavybės: ūkiai, sklypai, žemės investacijos
FRANK BARAUSKAS, F.R.I., R.P.A.
FRANK BARAUSKAS LIMITED, Realtor
3828 Bloor Street West • Islington, Ontario

Florida: West Palm Beach, Singer Island, Juno Beach
NAMAI, DVIBUČIAI, DAUGIABUČIAI (condominiums)
ROBERT DATZ, Associate of GE. Richman Realty
Raštinės telefonas 305/844-5500, namų: 305/848-3606
(su Prano Barausko rekomendacijomis)

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.
Vedėjas — VALTERIS DREŠERIS Padėjėja — Alė Mikšienė
Tel. įstaigos: 233-3334 ir 231-2661, namų 233-4446
3828 Bloor Street W., Islington, Ontario M9B 1K8
(Prie Kipling ir Six Points Plaza)
Žinotina apie namų draudą:
Dauguma draudos bendrovių reikalauja apdrausti namą 80% iki 100% atstatymo kainos. Kitaip, įvykus ir mažam nuostoliui, bendrovė nėra įpareigota pilnai padengti nuostolį
Jeigu turite klausimų apie betkokią draudą, kreipkitės — paaiškinsime.
Valteris Drešeris

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
2224 Dundas Street W., Toronto, Ontario M6R 1X3
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v. r iki 7 v. v.

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West, Toronto, Ontario

TORONTO ONT

Anapilio žinios

Telefonas 277-1270

— *Kun. Jonas Staškus, 13 metų* darbavęsis Šv. Jono Kr. — Lietuvos Kankinių parapijoje, klebono pareigoms persikėlė į Londoną. Nuoširdi padėka, geriausios sėkmės. Išleistuvės numatomos šį rudenį.

— Šv. Jono lietuvių kapinėse palaidoti: a.a. Kazimieras Truska iš Otavos ir a.a. Jieva Gerulienė iš Sombero. Velionių artimiesiems nuoširdi *užuojauta.*

— Iš Lietuvos gautos telegramos apie mirtį a.a. kun. Jono Sprainaičio, Mississaugoje gyvenančio Antano Sprainaičio brolio, ir a.a. Uršulės Petronienės, čia gyvenančio Juozo Petronio motinos. Už mirusius atlaikytos pamaldos. Nuoširdi užuojauta.

— Geriausi linkėjimai Algiui ir Donatai Puteriams, Stasiui ir Reginai Ramanauskams, *Algimantui ir* Ramūnei Jonaičiams, sukūrusiems lietuviškas šeimas.

— Rugsėjo 11 d. tuokiasi Eugenijus Rovas ir Bernadeta Aušrotaitė.

— Naujos šventovės statybai Pranas Dranseika paaukojo $1.000. Geradariui nuoširdi padėka.

— Tradicinis Anapilio balius įvyks spalio 16 d. Anapilio salėje.

— Pamaldos šį sekmadienį: 10 v.r. už a.a. Vincą Žakevičių, 11 v.r. už a.a. Oną Eidukaitienę ir Kimantų šeimos mirusius, Wasagoje 10 v.r. — už a.a. Kazimierą Endrukaitį.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos sekmadienį 9.30 v.r. Pamaldų darbo savaitgalyje, t. y. rugsėjo 5, nebus, nes parapijos klebonas rugpjūčio 30 — rugsėjo 4 d. atostogaus. Pirmos pamaldos rugsėjo mėn. bus 12 d., 9.30 v.r. Tą sekmadienį prasidės taip pat ir sekmadienio mokykla.

— Rugpjūčio 2 d. mirė Eva Gerulienė, 83 m. amžiaus. Velionė palaidota rugpjūčio 5 d. Šv. Jono liet. kapinėse. A.a. E. Gerulienė paliko liūdinčius: dukrą Oną Vezauskienę, sūnus Joną ir Simą, du brolius Lietuvoje. Laidotuvių apeigas atliko kun. Alg. Žilinskas. Ilsėkis ramybėje!

PADĖKA

Dėkoju gydytojams, ypač dr. Knowlton ir dr. Peackok, už gydymą Šv. Juozapo ligoninėje.

Esu labai dėkinga draugėms bei draugams už lankymą ir gėles, ypač Lietuvių Evangelikų Parapijos Moterų Draugijos atstovėms už malonius žodžius ir puokštę gėlių.

Maloniai mane nuteikė apsilankymas visų trijų parapijų klebonų bei vikarų. Jiems esu nepaprastai dėkinga už humoru atmieštus paguodos žodžius.

Jūs visi mane paguodėte ir sustiprinote ligos prispaustą. Dabar sėkmingai sveikstu savo namuose.

Ema Kaunienė

• **Daugiausia tie peikia, kurie mažiausiai veikia**

DIRBANTI LIETUVĖ, našlė, 55 m. amžiaus, jieško gero būdo gyvenimo draugo. Atsakysiu tik į rimtus laiškus. Rašyti "TŽ" administracijos adresu (2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3), pažymint "RŪTAI".

EINU ŠEIMININKAUTI įvairiems parengimams. Skambinti A. Gataveckienei tel. 535-0164 Toronte.

JIEŠKOMA LIETUVĖ MOTERIS dienos metu *mūsų namuose prižiūrėti* 5 mėnesių kūdikiui. Skambinti tel. 277-1128 Toronte.

DĖMESIO, PENSININKAI! Proga pagyventi sezono metu Floridoje. Reikalingas asmuo ar vedusių pora prižiūrėti bei tvarkyti lietuvio savininko 6 vienetų vasarnamiui Floridoje prie pat Atlanto pakraščio netoli Miami. Duodamas geras butas ir atlyginimas pagal susitarimą. Skambinti savininko sąskaiton (Collect call). Tel. 1-216-836-7131.

NATURALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA, 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008. Bernardas Naujalis, R.M. Npt. R.N.A.

JONAS BANYLIS atlieka *visus statybos* remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 537-3684.

GĖLĖS ĮVAIRIOM PROGOM (pagal susitarimą), ypač vestuvėms — jaunajai, pamergėms, stalų papuošimui, korsažams ir kt. Skambinti V. Siminkevičienei, telefonu 763-6256 *po 6 v.v.* Toronte.

YOUNGE — LAWRENCE RAJONE išnuomojamas studentui ar studentei su baldais kambarys. Skambinti po 6 val. vakaro tel. 485-2892 Toronte.

JIEŠKOMA MOTERIS prižiūrėti 2 metų mergaitei. Skambinti tel. 622-3908 Toronte.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Sveikiname Bernardą ir Oną *Petkevičius*, paminėjusius savo draugų tarpe 25 metų vedybų sukaktį.

— Nuoširdžiai užjaučiame Eleną Prielgauskienę, Lietuvoje mirus jos tėveliams Julijai ir Aleksui Virmauskams; Antaniną Zakienę, mirus Lietuvoje sesutei Gabrielei Gailiūnienei; Grasildą Kaknevičienę, mirus Lietuvoje mamytei Jadvygai Gladutienei; Juozą Petronį, mirus Lietuvoje jo mamytei; Birutę Kareckienę, mirus Amerikoje tėveliui Justinui Bernotui.

— Mišios vasaros sekmadieniais laikomos 8, 9, 10, 11.30 v. ryto ir 8.30 v. vakaro. Išpažinčių klausoma prieš Mišias.

— Mišios Wasagos stovykloje bus dar šį sekmadienį, 11 v. ryto.

— Studentų Ateitininkų Sąjungos stovykla bus Tėvų pranciškonų stovyklavietėje Wasagoje rugpjūčio 29 — rugsėjo 3 d.d. Toronto moksleivių ateitininkų kursai bus rugsėjo 10-12

— Rengiasi santuokai: Birutė Alksnytė ir Andrew Porter; Helen Walenciej ir Don Elliott; Rita Razgaitytė ir Romanas Galinauskas.

— Pakrikštyta Daniel John, sūnus Jono ir Catherine Lekavičių.

— Maldininkų kelionė į Midlandą numatyta rugsėjo 19 d. Susidarius didesniam skaičiui norinčių važiuoti autobusu, jis bus parūpintas. Nedelsiant kreiptis į parapijos raštinę.

— Mišios šeštadienį, 8 v.r. — už Steponą Juodikaitį, užpr. žmonos; 8.30 v. — už Stasį Telšinską, užpr. A. Telšinsko; 9 v. — už Bronislavą, užpr. M. Pečiulienės; 9.20 v. — už Juozą ir Zuzaną Daukšas, užpr. S. M. Gudaičių; sekmad., 8 v. — už Antaną Sapijonį, užpr. G. E. Kuchalskių, 9 v. — už Valeriją Gražienę, užpr. A. N. Banelių; 10 v. — už parapiją; 11.30 v. — už Kazį Ardavičių, užpr. žmonos; 8.30 v.v. — už Leonorą Tarulienę, užpr. J. J. Vitkūnų.

Veikėjų vestuvės. Rugpjūčio 14 d. Prisikėlimo par. šventovėje susituokė **Algis Puteris** ir **Donata Žulytė.** Vestuvių puota įvyko Lietuvių Namuose, dalyvaujant plačiai jaunųjų giminei ir gausiems bičiuliams, ypač iš jaunosios kartos. Daug gražių sveikinimų ir linkėjimų išreiškė Bendruomenės, parapijų, tėvų ir artimųjų atstovai. Algis Puteris yra advokatas, sėkmingai besiverčiąs privačia praktika, žinomas lietuvių jaunimo veikloje, ypač ateitininkų. Keletą metų buvo KLB Toronto apyl. valdybos narių, o kurį laiką — ir valdybos pirmininku. Jaunoji Donata yra veikli skautė, baigusi universitetą; nuo šio rudens mokytojaus kolegijoje.

Lankytojai. Australijos lietuvių žurnalistas Antanas Laukaitis, lydimas torontiečio Rimo Sondos, lankėsi "TŽ" redakcijoje ir administracijoje, susipažino su naujomis patalpomis, Anapilio sodyba, parapijos klebonija. Torontan jis užsuko iš Montrealio olimpiados, kurion buvo atvykęs po kelionės Europoje. — Neužmiršta "TŽ" nuolatinis jų rėmėjas Viktoras Staškūnas. Aplankęs administraciją, jis paaukojo laikraščiui $50. Anksčiau jis gyveno Sault Ste. Marie, Ont., ir buvo stambiu statybos rangovu. Dabar jis gyvena erdvioje savo nuosavybėje Indian River, Ont., prie Peterboro miesto. — Tautiečio K. Truskos laidotuvių proga iš Otavos buvo atvykęs kun. dr. Vikt. Skilandžiūnas, kalėjimų kapelionas ir taip pat Otavos lietuvių katalikų kapelionas. — Atostogų proga lankėsi kun. Vyt. Pikturna iš Brooklyno. Ten jis aktyviai dalyvauja visuomeninėje veikloje ir yra JAV Kunigų Vienybės sekretorius ir vienas iš "Buvusių Lietuvos Rezistencijos Politinių Kalinių Sąjungos" vadovaujančių veikėjų. — Pasinaudodamas savo atostogomis, po Kanadą automobiliu keliavo kun. J. Kidykas, SJ, šiuo metu dirbąs Klevelande Nuolatinės Marijos Pagalbos parapijoje. Keletą metų jis darbavosi Sao Paulo mieste. Brazilijoje, ir redagavo savaitraštį "Mūsų Lietuva". Lankydamasis "TŽ" redakcijoje, papasakojo apie eucharistinį kongresą ir okup. Lietuvos delegaciją.

Ona Matulevičienė iš JAV, lankydama savo dukrą ir žentą Stasį Ažubalį, atvyko ir Anapilin, kur apžiūrėjo "TŽ" patalpas bei spaustuvę, lietuvių kapines, dalyvavo pamaldose. Ji yra gimusi Scrantone, gražiai kalba lietuviškai; mokėsi pas seseris kazimierietes, dalyvauja lietuvių parapijos gyvenime. Br. Čirūnienė Toronte yra jos pusseserė. — Kun. St. Kulbis, SJ, kapelionavęs po dvi savaites skautų stovykloje Romuvoje ir berniukų *stovykloje Neringoje*, aplankė ir Anapilį.

Aukos lietuviškai veiklai. Marija Stankuvienė (Stankienė), prisimindama savo vyro a.a. Leono Stankaus mirties metines, per "TŽ" administraciją atsiuntė 15 čekių, skirtų lietuvių organizacijoms bei institucijoms. Savo laiške "TŽ" redakcijai ji pabrėžia, kad tai mostas išreikšti velionies dėkingumui savo broliams, kurie seniau atvykę Kanadon padėjo a.a. Leonui siekti mokslo. Tie broliai buvę paprasti darbininkai, bet nuoširdūs lietuviškų reikalų rėmėjai ir jaunesniam savo broliui padėjo pačiu svarbiausiu laiku. Dėlto velionis a.a. Leonas Stankus reiškė dėkingumą ne tik savo broliams, bet ir visiems išeiviams, ypač senosios kartos. Jo žmona Marija, norėdama tai pabrėžti, ir išrašė visą eilę čekių, kuriuos kaip auką atsiuntė Kanados lietuviams. Štai jų sąrašas: lietuvių kapinėms $100, Prisikėlimo parapijai $50, liet. ev. parapijai $50, "T. Žiburiams" $25, L. Vaikų Namams $25, kūrėjam - savanoriam $25, "Tėvynės prisiminimams" $25, Maironio mokyklai $25, "Varpo" chorui $25, "Dainos" grupei $25, "Moters" žurnalui $25, Liet. versilininkų sąjungai $25, liet. sportininkams $25, liet. studentam $25, A. Zaparackui (JAV-se) $25. Be to, atskirai pasiųsti čekiai žurnalams "Lituanus" ir "Technikos Žodis".

Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Toronto skyriaus valdyba praneša, kad tradicinis š.m. pobūvis įvyks *lapkričio* 13 d. *Islingtono* golfo klubo patalpose. Visi nariai prašomi įsidėmėti šią datą.

Lietuvių Inž. ir Arch. Sąjunga kas metai papildoma naujais nariais, baigusiais mokslus Kanados universitetuose. Š.m. Toronto universitetą baigė ir inžinerijos laipsnius gavo penki lietuviai: G. *Kalinauskas*, J. Siriūnas, L. Ciplijauskas, A. Jurėnas ir M. Augustinavičius.

PLIAS Toronto sk. valdyba kviečia visus lietuvius inžinierius ir architektus, dar neįstojusius sąjungon, pranešti apie save registracijos reikalu sąjungos pirmininkui J. Stankui (15 *Erica Road, Thornhill, Ont.*, arba tel. 889-5754). **Valdyba**

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas praneša, kad nuo š.m. rugsėjo 3 d. raštinė veiks: ketvirtadieniais nuo 10 v.r. iki 8 v.v., šeštadieniais — nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p. Kitomis dienomis bus atidaryta senąja tvarka (žiūr. savaitinį skelbimą). Trečiadieniais įstaiga bus uždaryta, tačiau būtinam reikalui atsiradus, nariai bus aptarnaujami pagal susitarimą telefonu nuo 10 v.r. iki 1 v.p.p. **Vedėjas**

Naują privačią muzikos studiją atidarė sol. V. Verikaitis ir priima mokinius. Jis mokys pianino muzikos, vokalinių dalykų, harmonijos teorijos, solfedžio. Kreiptis telefonu 534-3120. Jo studija yra netoli Liet. Namų. Iki šiol V. Verikaitis garsėjo kaip solistas, chorvedys, gimnazijos mokytojas, orkestro vadovas. Prie šių savo darbų jis nuo šio rudens prideda muzikos studiją, kuriai skirs tik vakarines valandas.

Dr. J. Urbaičio kabinetas bus uždarytas nuo rugpjūčio 21 iki rugsėjo 5 d.

Dr. Antanui Jasiukui Šv. Mykolo ligoninėje padaryta operacija. Sveiksta savo namuose.

Atitaisymas. "TŽ" 32-33 nr. 7 psl. išspausdinta antraštė "Per 50 metų 60 knygų (straipsnio apie rašytoją Jack Londoną). Turėjo būti: Per 40 metų 50 knygų.

A†A
inž. Leonas Stankus

Šeimos atodūsiai pirmųjų mirties metinių atminimui

Ankstyva mirtis, pakirtusi *Tavo gyvybės siūlą*, atskyrė mus *žemės gelmėje* nuo Tavęs, bet Tavosios idėjos, dvasios vertybės tebėra gyvos mumyse. Tavasis altruizmas stiprina mūsų tikėjimą, Tavoji ištikimybė Tėvynei traukia, skatina mus į darbą, Tavoji meilė stiprina mus ir šviečia kaip saulė ir sunkiose gyvenimo valandose.

Dieve, teiki mirusiam amžiną ramybę! Kristau, rodyki gyviesiems kelią ir prasmę!

Pranešu giminėms ir pažįstamiems, kad 1976 m. rugpjūčio 16 d. Lietuvoje mirė

kunigas JONAS SPRAINAITIS,

Alvito parapijos klebonas —

Brolis Antanas Toronte

Mielą narę

JADVYGĄ BARZDAITIENĘ,

tėveliui Lietuvoje mirus,

nuoširdžiai užjaučia —

Anapilio Moterų Būrelis

Sidabro medalis už Lietuvos pašto ženklus

Balandžio 18, 19, 20 d.d. Toronto "Four Seasons Sheraton" viešbutyje buvo suruošta didelė filatelijos paroda — "Stampex Canada 1976". Paroda užėmė didžiulę salę, kurios vidury eilėmis išrikiuoti matėsi 500 rėmų su įvairia ir labai įdomia filateline medžiaga. Viename rėme tilpo 16 albumo lapų. Aplink pasieniais buvo filatelijos prekybininkų stalai, kurių buvo net 55.

Toronto lietuvių filatelistų draugijos narys Paulius Barbatavičius dalyvavo šioje parodoje su Lietuvos pašto ženklais, išstatydamas 96 albumo lapus. Tai buvo daugiausia pirmieji nepriklausomos Lietuvos pašto ženklai. Jie pasižymi savo paprastumu — atspausti juodu tušu ant balto laikraštinio popieriaus ir be klijų. Visų dėmesį atkreipė didelis — 160 pašto ženklų lapas (Scott Cat. # 20 — # 26).

Šis p. ženklų rinkinys P. Barbatavičiaus buvo rūpestingai sudarytas per keletą metų ir "Stampex" parodoje buvo pelnytai įvertintas dideliu sidabro medaliu. Pagarba Pauliui Barbatavičiui už įdėtą darbą ir iniciatyvą. Mes galime tik pasidžiaugti, kad Toronto lietuvių filatelistų draugija turi savo tarpe tokį stiprų filatelistą.

Laimėjimas tokios premijos už Lietuvos pašto ženklus dar paryškėja, kai pažiūrime, ką laimėjo kiti: 19 filatelistų laimėjo po mažą sidabro medalį ir 15 filatelistų laimėjo po bronzinį medalį. Douglas Patrick, "The Globe and Mail" dienraščio "Stamp Club" redaktorius, laimėjo tik mažą sidabro medalį.

Vertintojų sąraše buvo geriausios filatelistų asmenybės: Harry Sutherland — pirmininkas (The Royal Philatelic Society of Canada), Charles De Volpi, Canada, Bernard Harmer, New York, Bernard Henning, Chicago, William Maresch, Toronto.

Būsimoje "Stampex Canada 1977" parodoje P. Barbatavičius ketina dalyvauti su Lietuvos oro pašto ženklais.

1978 m. sueina 100 metų, kai Kanada įsijungė į Tarptautinę Pašto Uniją. Ta proga Toronte (Canadian National Exhibition Park) įvyks "Capex" — tarptautinė filatelijos paroda. Tai bus jau antra tarptautinė filatelijos paroda Kanadoje. Numatoma, kad bus išstatyta 3.500 rėmų filatelinės medžiagos.

Toronto, Niujorko, Čikagos lietuviai filatelistai jau dabar pradeda ruoštis, kad Lietuvos pašto ženklai galėtų "Capex" parodoje būti išstatyti tarp visų nepriklausomų valstybių pašto ženklų. **K. K.**

Lietuviškos vestuvės. Rugpjūčio 21, šeštadienis, Toronte buvo lietuviškų vestuvių diena — susituokė net trys grynai lietuviškos poros Prisikėlimo šventovėje. **Rasa Dilkutė** susituokė su **Edmundu Venslovaičiu.** Apeigas atliko ir pamokslą pasakė kun. Aug. Simanavičius, OFM. Giedojo Paulė Elerytė. Jai ir kitiem solistam akompanavo muz. E. Krikščiūnas. Vestuvinis pokylis įvyko Liet. Namų salėje. Jo pranešėju buvo G. Venckaitis. Buvo daug sveikinimų žodžiu ir raštu, net iš Lietuvos ir Australijos. Dalyvavo daug tautiečių — šeimos artimųjų ir bičiulių. Meninę programą atliko latvis dainininkas N. Batraks. — **Regina Stončiūtė** ir **Stasys Ramanauskas** taip pat susituokė Prisikėlimo šventovėje. Apeigas atliko kun. A. Prakapas, OFM, ir kun. P. Ažubalis. Pastarasis tarė ir atitinkamą žodį. Solo giedojo sol. Linda Marcinkutė. Vestuvinis pokylis įvyko Anapilio salėje, dalyvaujant 400 asmenų. Pranešėju buvo P. Bražukas. Pokylio metu jaunavedžius sveikino artimieji giminės, tėvai, kun. J. Staškus Lietuvos Kankinių par. vardu, kun. A. Prakapas, OFM — Prisikėlimo parapijos. Jaunamartė R. Stončiūtė-Ramanauskienė yra mokytoja, o jaunavedys Stasys Ramanauskas yra Hydro bendrovės tarnautojas. — **Ramūnė Sakalaitė** susituokė su **Algimantu Jonaičiu.** Jungtuvių apeigas Prisikėlimo šventovėje atliko kun. Aug. Simanavičius, OFM, kun. P. Ažubalis ir kun. A. Prakapas, OFM. Pamokslą sakė Prisikėlimo par. klebonas kun. Aug. Simanavičius, OFM. Giedojo sol. V. Verikaitis. Vestuvinis pokylis buvo suruoštas didžiojoje Prisikėlimo salėje. Dalyvavo arti 300 asmenų. Pirmąją pokylio kalbą abiejų šeimų vardu pasakė jaunosios tėvas B. Sakalas, išreikšdamas nuoširdžius linkėjimus jaunajai porai. Pokylio pranešėju pakvietė žentą V. Mikėną, atvykusį su šeima iš Floridos. Jaunuosius sveikino gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas, "T. Žiburių" vardu — kun. Pr. Gaida. Pastarasis priminė, kad Ramūnė kurį laiką redagavo jaunimo skyrių "Jaunimo Žiburiai". Be sveikinimų, jaunavedžiai sulaukė ir daug dovanų. Pabrolių bei pamergių vardu kalbėjo Gytis Matulevičius. Sklandžiu žodžiu visiems padėkojo jaunavedys Jonaitis.

Jeigu mišrios vedybos liūdina lietuvių visuomenę, tai minėtos *lietuviškosios vedybos visus* pradžiugino. **B.**

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 *FILTSOS BROS*

Telefonai 533-8451, 533-8452

PORT CARLING, ONTARIO
ant Muskoka ežero kranto, parduodamas
PRABANGUS VASARNAMIS.
Prašoma kaina — $156,000.00. Skambinti telefonu
(705) 765-5510, Port Carling, Ont.

RICHARD KRUPOWICZ, B.T.G.S.,
matininkas (Ontario Land Surveyor)
atlieka visus žemės matavimo darbus; kalba ir lietuviškai.
Adresas: 2848 Bloor St. W., Toronto, Ont. Tel. 233-6481
412 Old Muskoka Rd., 210 N, Orillia, Ont.
Telefonas (705) 325-6993

MONTREALQUE

Nekrologą apie a.a. dr. Petrą Karvelį, mirusį V. Vokietijoje, išspausdino Montrealio "Star" dienraštis rugpjūčio 16 d. laidoje. Tai Reuterio *spaudos agentūros* informacija iš Baden-Badeno (ją išspausdino ir kaikurie kiti Kanados laikraščiai). Joje sakoma, kad velionis buvo vienas iš nepriklausomos Lietuvos kūrėjų, didelis patriotas, pasilikęs Lietuvos piliečiu, nors gyveno V. Vokietijoje nuo 1940 m. Pastaruoju metu vertęsis vyno importu ir eksportu.

Kun. St. Kulbis, SJ, buvo išvykęs į *Torontą*, kur kapelionavo skautų stovykloje Romuvoje ištisas dvi savaites. Stovyklavo apie 200 skautų iš Kanados ir JAV.

N. Pradėtosios Marijos seserys išvyko į Putnamą atostogauti ir atlikti metinių rekolecijų. Pastarąsias vedė kun. J. Kidykas, SJ. Grįžusios į Montrealį jos planuoja dirbti daugiau su jaunimu ir pensininkais, nes vaikų darželis nebeveiks.

Lietuvių Dienos ruoša po olimpiados suintensyvinta. Visos komisijos pradėjo stipriau darbuotis, kad suskubtų pasiruošti. Nakvynėmis rūpinasi Jonas Adomonis ir p. Dalmotas.

Dainavos vasarvietėje rugpjūčio 22 d. buvo surengta "Gintaro" ansamblio išvyka. Ten buvo atlaikytos ir pamaldos.

Mirė Royal Victoria ligoninėje rugpjūčio 3 d. a.a. Leonas Gudas. Palaidotas Notre Dame kapinėse iš AV par. šventovės. Velionis ilgus metus dirbo lietuvių klubo administracijoje. Paliko liūdinčią žmoną Mariją ir kitus artimuosius. — Taipgi mirė a.a. Petras Vaupšas.

Ričardas Gureckas, Leono ir Olgos Gureckų sūnus, rugpjūčio 7 d. susituokė su Carole Jeanne Salois AV par. šventovėje. Vestuvinis pokylis buvo suruoštas YMCA salėje.

Mūsų kredito unijos vicepirmininkui

A†A PETRUI VAUPSUI

mirus, jo žmonai MARIJAI, sūnums PRANUI ir PETRUI, dukroms LINDAI ir VIVIANAI, broliams ANTANUI ir JULIUI ir seseriai ELEONORAI, jų giminėms ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Litas" valdyba

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6,0 %	Asmenines	11.0%
Taupomąsias s-tas	8.25 %	Nekiln. turto	10.75%
Term. ind. 1 m.	9.5 %	Čekių kredito	12.0%
Term. ind. 2 m.	9.75 %	Investacines nuo	11%
Term. ind. 3 m.	10.0 %		
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.	

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ik 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

Greitas ir tikslus patarnavimas!
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

Simon's TELEVISION
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS
2385 Dundas St. W., Toronto **Tel. 532-8772**
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.
Nuomojam, taisom, parduodam televizijas ADMIRAL, "stereo" ir kitos rūšies aparatus.

Frank Barauskas Limited, Realtor
233-3323
NAMŲ PARDAVĖJŲ KARJEROS
Šiuo metu mes plečiame nuosavybių pardavinėjimą už Toronto ribų, net iki Wasaga Beach, ir norėtume įjungti į tą verslą lietuvius, turinčius nuosavybės pardavėjo leidimus (Real Estate licences), arba tokius, kurie norėtų įsirašyti į nuosavybės pardavėjų kursus.
Mes esame lietuviška bendrovė, kuriai rūpi veiksmingiau patarnauti lietuvių bendruomenei, teikiant daugiau asmeninio pobūdžio paslaugas lietuviams.
Mes naudojamės kompiuterine sąrašų tarnyba, duodame gerus komisus, privačius kambarius, gerą vietą, turime patyrusią vadovybę. Mes paruošime kandidatus naujai karjerai nuosavybių pardavimo srityje pilnai arba dalinei tarnybai.
Jeigu Jūs domitės ir norite gauti daugiau informacijų, kreipkitės į **Arvydą Zakarevičių** Toronte telefonu 233-3323 (įstaigos) arba 245-0077 (namų).

ROYAL YORK — LAKESHORE, gražus 2 augštų, 4 miegamųjų, plytų namas, tik keli šimtai pėdų nuo ežero; yra visi įrengimai, įskaitant naują stogą ir kanalizaciją; naujai dekoruotas vidus. Tik $63.900 su mažu įmokėjimu.
5 AKRŲ SKLYPAS STATYBAI, tik 30 mylių nuo Toronto, netoli Schombergo. Gražiai sutvarkytas, 400 pėdų sklypas prie kelio. Prašoma kaina $48.000.
WASAGA BEACH, namas ir 18 kabinų ant keturių sklypų pačiame Wasagos miestelyje, žinomas kaip "Regina Park". Ideali proga investavimui. Komercinė bei turistinė vieta. Prašoma kaina $95.000.
256 AKRAI, netoli Kirkland ežero su daugiau kaip 3000 pėdų prie asfaltuoto kelio. Tik $25.600 su $10,000 įmokėjimu.
Dėl šių ir kitų pardavimų skambinkite:
ARVYDAS ZAKAREVIČIUS, viceprezidentas
Toronto ir Ontario Real Estate Board narys
Telefonai: raštinės -- **233-3323**, namų -- **245-0077** Toronte